

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის/ფაკულტეტის
დამოუკიდებელი სამეცნიერო-კვლევითი ერთეულის სამეცნიერო-
კვლევითი საქმიანობის
თვითშეფასების ფორმა

დაწესებულების სახელწოდება	საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი
ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმა	საჯარო სამართლის იურიდიული პირი
დაწესებულების სახე	უნივერსიტეტი
საიდენტიფიკაციო კოდი	211349192
სამეცნიერო-კვლევითი ერთეულის/ფაკულტეტის სახელწოდება (ქართულ და ინგლისურ ენებზე)	საინჟინრო ეკონომიკის, მედიატექნოლოგიებისა და სოციალურ მეცნიერებათა ფაკულტეტი/Faculty of Engineering Economics, Mediatechnologies and Social Sciences

საუნივერსიტეტო <input style="width: 30px; height: 20px;" type="checkbox"/>	
საფაკულტეტო	
მისამართი (ქუჩა, ქალაქი/მუნიციპალიტეტი, ინდექსი, ქვეყანა)	N საფოსტო
დაწესებულების ელ-ფოსტა	
ხელმძღვანელი	
მობილური ტელეფონი	
ელ-ფოსტის მისამართი	

1. პროგრამული დაფინანსებით გათვალისწინებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები (სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის გეგმა)

შენიშვნა: ივსება მხოლოდ უნივერსიტეტის დამოუკიდებელი სამეცნიერო-კვლევითი ერთეულის (სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის) მიერ

1) პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით

- 1.
- 2.

2) პროექტის დაწყებისა და დამთავრების წლები

- 1.
- 2.

3) პროექტის შესრულებაში მონაწილე პერსონალი (თითოეულის როლის მითითებით)

- 1.
- 2.

კვლევითი პროექტის 20-- წლის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგების შესახებ ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)

1¹. სამეცნიერო ან სასწავლო ერთეულის პერსონალის მიერ შესრულებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

შენიშვნა: ივსება მხოლოდ უნივერსიტეტის სასწავლო ერთეულის მიერ

1.1.

1. გარდამავალი (მრავალწლიანი) პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით

1. სამთავროს სამაროვანი I, ადრეული სამარხეული კომპლექსების დახასიათება და „ნაშალი ფენიდან“ მომდინარე ბრინჯაოს ადრერეკინის ხანის არტეფაქტების აღწერა-ანალიზი) - არქეოლოგია. პროექტის დაწყების და დამთავრების წლები: 2020-2024 წწ.

2. გეორგ ვილჰელმ ფრიდრიხ ჰეგელის “სამართლის ფილოსოფიის” ქართულ ენაზე თარგმნის პროექტი, ფილოსოფია (პოლიტიკის ფილოსოფია, სამართლის ფილოსოფია); 2021-2023.

2.

2) პროექტის დაწყების და დამთავრების წლები

1. 2020-2024
2. 2021-2023

3) პროექტში ჩართული პერსონალი (თითოეულის როლის მითითებით)

1. ასოც. პროფესორი ვაჟა სადრაძე - პროექტისა და ნაშრომის სამეცნიერო ხელმძღვანელი; ასოც.პროფესორი მერაბ ძნელაძე - საკატალოგო აღწერისა და არტეფაქტების პარალელულების შემსწავლელი

2. პროფ. გია ბარამიძე - მთარგმნელი

გარდამავალი (მრავალწლიანი) კვლევითი პროექტის 2023 წლის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგების შესახებ ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)

1. მზადდება მონოგრაფიული გამოკვლევა, რომლის შედეგად, შემთხვევითი მონაპოვრის შესწავლის საფუძველზე შემუშავდება სამთავროს სამაროვნის ქრონოლოგია-პერიოდიზაცია. შეიცვლება ძეგლის სტატისტიკური მონაცემები, კომპლექსები და შემთხვევითი არტეფაქტები პარალელური მასალების მოშველიებით ქრონოლოგიური პრინციპით დალაგდება, შედეგად მივიღებთ ძეგლის (სამაროვნის) შესახებ შედარებით სრულყოფილ ინფორმაციას.

2. მთარგმნელობითი ხასიათის პროექტის ფარგლებში პროფ. გია ბარამიძის მიერ გერმანულიდან ქართულ ენაზე ითარგმნა გერმანული კლასიკური ფილოსოფიის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ნაშრომი, გეორგ ვილჰელმ ფრიდრიხ ჰეგელის მონუმენტური შრომა: “სამართლის ფილოსოფია.” თარგმნისა და რედაქტორების სამუშაოები დასრულებულია, თარგმანი გადაცემულია სტამბისთვის და ამჟამად მიმდინარეობს მის დასაბეჭდად მოსამზადებელი (დაკაზადონების) სამუშაო.

1.2

1) დასრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით

1. „ევროკავშირისა და ევროპული სახელმწიფოების ტრანსფორმაციის პროცესი კრიზისების გავლენის შედეგად: პრობლემები და გამოწვევები“, ფილოსოფია, სოციოლოგია, პოლიტიკური მეცნიერება, ეკონომიკა და სამართლის მეცნიერება; 2023.

2) პროექტის დაწყების და დამთავრების წლები

1. 2023

2.

3) პროექტში ჩართული პერსონალი (თითოეულის როლის მითითებით)
ქართველი მონაწილეები:

1. პროფ. მამუკა ბერიაშვილი - პროექტის ხელმძღვანელი
2. დოქტორი მარიამ ხაზარაძე - პროექტის სამეცნიერო კოორდინატორი
3. დოქტორანტი გიორგი ბერიაშვილი - პროექტის კოორდინატორი
4. პროფ. ლაშა ბრეგვაძე - მომხსენებელი
5. დოქტორანტი დავით გალაშვილი (სტუ) - მომხსენებელი
6. ასოც. პროფესორი ირაკლი თაბორიძე (ზუგდიდი) - მომხსენებელი

კონსორციუმის წევრი ქართული უნივერსიტეტები:

1. საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი
2. სსიპ - ზუგდიდის შოთა მესხიას სახელობის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტი
3. სსიპ - აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი (ქუთაისი)

უცხოელი მონაწილეები:

1. ემერიტუს პროფესორი ანდრეას არნდტი (ბერლინის ჰუმბოლდტის უნივერსიტეტი)
2. ემერიტუს პროფესორი თეო კობუში (ბონის უნივერსიტეტი) - მომხსენებელი
3. პროფესორი იურე ზოვკო (ზაგრების უნივერსიტეტი) - მომხსენებელი
4. პროფესორი ნიკლაუს ლარგიერი (ბერკლის უნივერსიტეტი) - მომხსენებელი

კონსორციუმის წევრი უცხოური უნივერსიტეტები:

1. ზადარის უნივერსიტეტი (ხორვატია)

2. ვარშავის სახელმწიფო უნივერსიტეტთან (პოლონეთი)

2.

**დასრულებული კვლევითი პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგების შესახებ
ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)**

პროექტი „**ევროკავშირისა და ევროპული სახელმწიფოების ტრანსფორმაციის პროცესი კრიზისების გავლენის შედეგად: პრობლემები და გამოწვევები**“ მიზნად ისახავდა კონსორციუმის მონაწილე ქართული უნივერსიტეტების კვლევითი და საგანმანათლებლო პროცესების მაქსიმალურად დაახლოებას ევროპულ სტანდარტებთან, კოლაბორაციის გაღრმავებას ევროპისა და ამერიკის უნივერსიტეტებთან, რათა კვლევისა და სწავლების პროცესი უფრო მეტად ინტერნაციონალური და ინტერდისციპლინური გახდეს. პროექტის ფარგლებში განხორციელდა ყოვლისმომცველი პერსპექტივიდან თანამედროვე დემოკრატიული (ევროპული) საზოგადოებების სისტემების ფუნქციონირების გააზრება. პრობლემატიკა განხილული იქნა ფილოსოფიის, სოციოლოგიის, პოლიტიკური მეცნიერების, ეკონომიკის და სამართლის მეცნიერების პერსპექტივებიდან, რათა უფრო სიღრმისეულად ყოფილიყო წარმოჩენილი სოციალური სისტემების ფუნქციონირება მიმდინარე გამოწვევების კვალად. პროექტის ფარგლებში ჰოლისტურ მიდგომიდან იქნა გაანალიზებული საზოგადოებათა პრობლემები, რათა ამის საფუძველზე შესაძლებელი გამხდარიყო განსახილველ საზოგადოებათა ტრანსფორმაციაზე მთლიანი წარმოდგენის შექმნა. ეს იდგომა მით უფრო მნიშვნელოვანია თანამედროვე კრიზისებისა (Covid-19-ის პანდემია და ომი უკრაინაში) და პოსტ-კრიზისულ საზოგადოებაში თავისუფალი დემოკრატიული სახელმწიფოებისა და საზოგადოების ტრანსფორმაციისთვის და მომავალი მოდელის შექმნისთვის. ხსენებულმა კრიზისებმა გამოავლინეს მრავალი პრობლემა, რომელიც დასავლური დემოკრატიული სამართლებრივი სამყაროს სოციალური, პოლიტიკური, ეკონომიკური და სამართლებრივი სისტემების გარკვეულ ნაკლოვანებებს აჩვენებს და ამავდროულად, სახელმწიფოებრივი პოლიტიკის და საზოგადოებრივი ინსტიტუციების გაუმჯობესების შესაძლებლობას ქმნის.

2. განხორციელებული პროექტი მოიცავდა შემდეგ აქტივობებს:

საერთაშორისო კონფერენციის ჩატარება საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში 10-11 ოქტომბერს. კონფერენციის სახელწოდება: „თავისუფლება, სამართლიანობა, სამართლებრივი სახელმწიფოებრიობა“. დღესდღეობით, ჰუმანიტური და დემოკრატიული საზოგადოების განვითარებისა და მდგრადობისთვის ამ სამ სიდიდეს გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს. თუ კაცობრიობის სააზროვნო-ფილოსოფიურ კუთხით განვიხილავთ, ისინი თავად ადამიანის და საზოგადოების კონსტიტუციას ქმნიან. მათი მნიშვნელობა დროთა განმავლობაში საზოგადოებისა და ადამიანის განვითარების შესაბამისად იცვლებოდა, რადგანაც ამ სამი სიდიდის გარეშე ადამიანის არსებობა შეუძლებელია. ამ კონფერენციაზე წარმოდგენილი იქნა ამ პრობლემის როგორც ისტორიული, ისე სიტემური განხილვა.

კონფერენციაში მონაწილეობა მიიღეს პროფესორებმა: ემერიტუს პროფესორი ანდრეას არნდტი (ბერლინის ჰუმბოლდტის უნივერსიტეტი), ემერიტუს პროფესორი თეო კობუში (ბონის უნივერსიტეტი), პროფესორი იურე ზოვკო (ზაგრების უნივერსიტეტი) და პროფესორი ნიკლაუს ლარგიერი (ბერკლის უნივერსიტეტი), ზდისლავ კრასნოდებსკი (ბრემენის უნივერსიტეტი), აგნიეშკა ნოგალი (ვარშავის უნივერსიტეტი). ქართული მხრიდან კონფერენციის მონაწილეები იყვნენ: პროფესორი მამუკა ბერიაშვილი (სტუ), პროფ. ლაშა ბრეგვაძე (თსუ), დოქტორი მარიამ ხაზარაძე (აწსუ), დოქტორანტი დავით გალაშვილი (სტუ), ასოც. პროფესორი ირაკლი თაბორიძე (ზუგდიდი), პროფ. გიორგი ღავთაძე (აწსუ).

3. პროფ. ანდრეას არნდტის (ბერლინის ჰუმბოლდტის უნივერსიტეტი) - საჯარო ლექცია საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში „სამართალი და მორალი ჰეგელთან“ – 5 ოქტომბერი

4.ვორკშოფი - ქუთაისის აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტში: „გლობალიზაციის პრობლემები: სახელმწიფოთაშორისი აღიარება თუ დაპირისპირება“. 8-9 ოქტომბერი

გლობალიზაციის პროცესი თავისი შინაარსით წინააღმდეგობრივი ხდომილებაა, რადგან, თუ ერთი მხრივ, იგი სასიკეთოა მსოფლიო საზოგადოების განვითარებისათვის, ადამიანის უფლებების დაცვისათვის და მცირე ეკონომიკის ქვეყნების საერთო ეკონომიკურ სივრცეში ჩართვისათვის, იმავედროულად მას შეუძლია გამოიწვიოს სხვადასხვა კოლიზიები, როგორებიცაა სხვადასხვა სოციალური ბანაკების დაპირისპირება, სუსტი ეკონომიკის ქვეყნების მოსახლეობის საექსპლოატაციოდ გამოყენება, ასევე მრავალი სხვა სოციალური უთანასწორობა და მცირე ქვეყნების გარკვეული ჰეგემონური ძალების ქვეშ მოქცევა. იმისათვის, რომ ეს პრობლემები გაანალიზებულ იქნას, მნიშვნელოვანია ისეთი პოლიტიკურ-ერთიკური საკითხების განხილვა, როგორებიცაა სოლიდარობა და ნაციონალურ-სახელმწიფოთა შორის დაპირისპირება, რადგან ეს სიდიდეები, დიალექტიკურ კონტექსტში განხილული, როგორც წესი, მუდმივად ერთად ხელთმყოფები არიან. სწორედ ამ საკითხებს დაეთმო მრგვალი მაგიდა-დისკუსია უცხოელ და ქართველს პროფესორებსა და სტუდენტებს შორის.

ვორკშოპის მონაწილეები იყვნენ უცხოელი პროფესორები: ემერიტუს პროფესორი, ანდრეას არნდტი (ბერლინის ჰუმბოლდტის უნივერსიტეტი), ემერიტუს პროფესორი თეო კობუმი (ბონის უნივერსიტეტი), პროფესორი იურე ზოვკო (ზაგრების უნივერსიტეტი) და პროფესორი ნიკლაუს ლარგიერი (ბერკლის უნივერსიტეტი).

ქართული მხრიდან: პროფესორი მამუკა ბერიაშვილი (სტუ), დოქტორი მარიამ ხაზარაძე (აწსუ), დოქტორანტი დავით გალაშვილი (სტუ), ასოც. პროფესორი ირაკლი თაბორიძე (ზუგდიდი).

5.ვორკშოფი - ზუგდიდის შოთა მესხიას სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტში - „დემოკრატიისა და სამართლებრივი სახელმწიფოს გამოწვევები და პერსპექტივები თანამედროვე ევროპაში“. - 6-7 ოქტომბერი

კოვიდის პანდემიამ საზოგადოებრივი ცხოვრების სფეროში მრავალი ცვლილება შეიტანა და სოციალურ სისტემებში იმგვარი მიმართებები გამოკვეთა, რომელიც ტრანსფორმაციების საჭიროებას აჩვენებს. განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, რომ პანდემიამ მოიცვა ადამიანური ცხოვრების ყველა სფერო - მათ შორის პრივატულიც: რელიგიური პრაქტიკები, ყოველდღიური ცხოვრება, სხვა ადამიანებთან ურთიერთმიმართება პანდემიის პირობებში გარდაქმნებს დაექვემდებარა. პანდემიამ წარმოშვა საშიშროებები, რომ თანამედროვე განვითარებული საზოგადოების არსებობის ძირითადი საფუძვლები - რეფლექტიური თავისუფლება, თანასწორი სამართლიანობა და სოლიდარობა - დაზარალებული აღმოჩნდა პარტიკულარობისა და ნაციონალიზმის სასარგებლოდ. პანდემიის შემდგომ განვითარებული პოლიტიკური დამაბულობა და საომარი მიმართება რუსეთსა და უკრაინას შორის, აგრეთვე მნიშვნელოვანი კატალიზატორი აღმოჩნდა მსოფლიო-საზოგადოებრივი ურთიერთმიმართებებისა და სოციალური ურთიერთობების გამოსავლენად, რომლებიც აქამდე მეტ-ნაკლები სიცხადით ავლენდა თავს: მაგალითად, ეკონომიკურ სარგებლიანობაზე დაფუძნებული გლობალიზაციის პარადიგმა, არათანასწორი ეკონომიკური ურთიერთობები, პოლიტიკური ინსტიტუციების პრობლემები, რომლებიც მორალური კრიზისების წინაშე მრავალი გამოწვევის წინაშე დგებიან.

ვორქშოპის მონაწილეები იყვნენ პროფესორები: ემერიტუს პროფესორი, ანდრეას არნდტი (ბერლინის ჰუმბოლდტის უნივერსიტეტი), ემერიტუს პროფესორი თეო კობუში (ბონის უნივერსიტეტი), პროფესორი იურე ზოვკო (ზაგრების უნივერსიტეტი) და პროფესორი ნიკლაუს ლარგიერი (ბერკლის უნივერსიტეტი).

ქართული მხრიდან: პროფესორი მამუკა ბერიაშვილი (სტუ), პროფ. ლაშა ბრეგვაძე (თსუ), დოქტორი მარიამ ხაზარაძე (აწსუ), დოქტორანტი დავით გალაშვილი (სტუ), ასოც. პროფესორი ირაკლი თაბორიძე (ზუგდიდი), დოქტორანტი გიორგი ბერიაშვილი (სტუ).

2. პროგრამული დაფინანსებით გათვალისწინებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტების შესრულების შედეგები

***შენიშვნა:** ივსება მხოლოდ უნივერსიტეტის დამოუკიდებელი სამეცნიერო-კვლევითი ერთეულის (სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის) მიერ*

2.1.

1) გარდამავალი (მრავალწლიანი) პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით

- 1.
- 2.

2) პროექტის დაწყების და დამთავრების წლები

- 1.
- 2.

3) პროექტში ჩართული პერსონალი (თითოეულის როლის მითითებით)

- 1.
- 2.

გარდამავალი (მრავალწლიანი) კვლევითი პროექტის 20-- წლის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგების შესახებ ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)

2.2.

1) დასრულებული პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით

- 1.
- 2.

2) პროექტის დაწყებისა და დამთავრების წლები

- 1.
- 2.

3) პროექტში ჩართული პერსონალი (თითოეულის როლის მითითებით)

- 1.
- 2.

დასრულებული კვლევითი პროექტის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგების შესახებ ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)

3. შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდის გრანტით დაფინანსებული სამეცნიერო-კვლევითი პროექტები

3.1.

1) გარდამავალი (მრავალწლიანი) პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით, პროექტის საიდენტიფიკაციო კოდი

1. სამეცნიერო-კვლევითი პროექტი: „თბილისის არქეოლოგია“ - „ახალი არქეოლოგიური აღმოჩენები თბილისიდან“ პროექტის საიდენტიფიკაციო კოდი - (ხელშეკრულება N SP – 22 - 469); პროექტის დაწყების და დამთავრების წლები 2022-2023 წწ.

2.

2) პროექტის დაწყების და დამთავრების წლები

1. 2022-2023

2.

3) პროექტში ჩართული პერსონალი (თითოეულის როლის მითითებით)

1. ასოც. პროფესორი მერაბ ძნელაძე - პროექტის ხელმძღვანელი, ნაშრომის ავტორი, ასოც. პროფესორი ვაჟა სადრაძე - პროექტის ნაშრომის ავტორი და რედაქტორი.

2.

გარდამავალი (მრავალწლიანი) კვლევითი პროექტის 20-- წლის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგების შესახებ ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)

3.2. პროექტი ასახავს თბილისის ტერიტორიაზე ბოლო წლებში მიკვლეული და გათხრილი ძეგლების შესწავლის შედეგებს. ზემოაღნიშნულის საფუძველზე კულტურული მემკვიდრეობის დაინტერესებულ მკითხველს შედარებით სრულყოფილი წარმოდგენა შეეძენება ადრე და საშუალო საუკუნეების დედაქალაქზე.

1) დასრულებული (მრავალწლიანი) პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით, პროექტის საიდენტიფიკაციო კოდი

1.

2.

2) პროექტის დაწყების და დამთავრების წლები

1.

2.

3) პროექტში ჩართული პერსონალი (თითოეულის როლის მითითებით)

1.

2.

დასრულებული კვლევითი პროექტის 20-- წლის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგების შესახებ ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)

4. უცხოური გრანტებით დაფინანსებული სამეცნიერო პროექტები

4.1.

1) გარდამავალი (მრავალწლიანი) პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით, პროექტის საიდენტიფიკაციო კოდი, დაფინანსებელი

ორგანიზაცია/სამეცნიერო ფონდი, ქვეყანა

1. Challenges of a Democratic State governed by the Rule of Law under COVID-19”, პოლიტიკის მეცნიერება, პოლიტიკის ფილოსოფია, სოციალური თეორია“, კონტრაქტის No. ONP/SP/566021/2022, პოლონეთის განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო, პოლონეთი 2022-2024.

2.

2) პროექტის დაწყების და დამთავრების წლები

1. 2022-2024

2.

3) პროექტში ჩართული პერსონალი (თითოეულის როლის მითითებით)

1. . პროფ. აგნეშკა ნოგალი - პროექტის სამეცნიერო ხელმძღვანელი პოლონური მხრიდან

2. პროფ. მამუკა ზერიაშვილი - პროექტის სამეცნიერო ხელმძღვანელი ქართული მხრიდან

3. დოქტორი მარიამ ხაზარაძე - პროექტის კოორდინატორი ქართული მხრიდან

4. დოქტორი ქეთევან რჩეულიშვილი - პროექტის მონაწილე, ახალგაზრდა მეცნიერი

5. ასოც. პროფ. ირაკლი თაბორიძე - პროექტის მონაწილე, ახალგაზრდა მეცნიერი

6. დოქტორანტი დავით გალაშვილი - პროექტის მონაწილე

7. დოქტორანტი გიორგი კაშიბაძე - პროექტის მონაწილე

2.

გარდამავალი (მრავალწლიანი) კვლევითი პროექტის 20-- წლის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგების შესახებ ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)

საერთაშორისო პროექტი “Challenges of a Democratic State governed by the Rule of Law under COVID-19” (“სამართლებრივი დემოკრატიული სახელმწიფოს გამოწვევები COVID-19 პანდემიის კრიზისის ფონზე”) მიზნად ისახავს ინტერდისციპლინური კვლევითი პერსპექტივის განვითარებას COVID-19 პანდემიის შედეგებსა და მის გავლენებზე თანამედროვე საზოგადოებაში. კერძოდ, პროგრამის პირველი წლისთვის შემუშავებული კვლევითი პროგრამა ფოკუსირებული იყო პანდემიის წინაშე არსებული რეალობის გამოკვლევაზე მისი გარემოსდაცვითი, პოლიტიკური, ეკონომიკური, სამართლებრივი, ეთიკური და სულიერი განზომილებების თვალსაზრისით. პროექტის ფარგლებში განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმო იმ ფუნდამენტურ პრობლემებს, რომლებმაც პანდემიის დაწყების შემდეგ იჩინა თავი, მათ შორის განსაკუთრებით საინტერესოა პანდემიის გავლენა პოლიტიკური გადაწყვეტილებების მიღებაზე გლობალიზებულ სამყაროში. პანდემიასთან ბრძოლის ერთიანი სტრატეგიის შემუშავება იმ ფუნდამენტური გამოწვევის წინაშე დადგა, როგორც იყო პოლიტიკური გადაწყვეტილებების ამოსავალი პრინციპების პოლარიზება, ერთი მხრივ, ეროვნული ინტერესებისა და რეალიპოლიტიკის უსაფრთხოების პრინციპებსა და მეორე მხრივ კი - თანასწორობაზე, სოლიდარობასა და სოციალურ პასუხისმგებლობაზე დაფუძნებული დემოკრატიული საზოგადოების პრინციპებს შორის.

დიდებობა, რომელთა წინაშეც ეროვნული მთავრობები პანდემიასთან ბრძოლის დროს დადგა, კიდევ უფრო აშკარა გახდა სხვადასხვა პოლიტიკური და სამართლებრივი სისტემის ფუნდამენტური პრინციპები და მათი ეთიკური საფუძვლები. ამ ფონზე განსაკუთრებით აქტუალურია კრიტიკული პერსპექტივების მრავალფეროვნება, რომელიც წარმოიშვა ადამიანის უფლებათა კონტექსტში. პანდემიასთან ბრძოლის ეროვნული გეგმები, რომლებიც თავისუფალი გადაადგილების, შრომის, ჯანმრთელობის, განათლებისა და აღმსარებლობის თავისუფლების უფლებებს მკვეთრად შეეხო, რადიკალური კრიტიკის საგანი გახდა როგორც აკადემიური წრეების, ისე არასამთავრობო და სამოქალაქო საზოგადოების მხრიდან. საგანგებო მდგომარეობის ხანგრძლივმა და ხშირად განუსაზღვრელმა მანდატმა გამოიწვია პროტესტის ტალღა ეროვნული მთავრობების პოლიტიკის წინააღმდეგ. ამ პროტესტების ადეკვატური რეაგირება კვლავ გადაუჭრელ გამოწვევად რჩება როგორც პოლიტიკური, ასევე სამართლებრივი და მორალური თვალსაზრისით.

გარდა ინსტიტუციურ დონეზე გამოწვეული პრობლემებისა, არანაკლებ აქტუალურია პანდემიის გავლენა პირად სფეროზე. პრევენციული ზომების ეფექტები, როგორცაა სოციალური დისტანცია, იზოლაცია, კომუნიკაციის ფორმების რადიკალური დიგიტალიზაცია, ღონისძიებების, შეკრებების და პირისპირ ურთიერთობების შეზღუდვა შესასწავლია არა მხოლოდ ეკონომიკური, ეკოლოგიური, სამართლებრივი ან ეთიკური შედეგების, არამედ პირადი და სულიერი გამოცდილების თვალსაზრისითაც.

პანდემიის გავლენა ვლინდება პიროვნული სულიერი (გონებრივი) გამოცდილების რთულ და ჯერ კიდევ შეუსწავლელ პრობლემებში, რამაც თავის მხრივ შეიძლება გავლენა მოახდინოს მომავალი საზოგადოების სოციალურ, პოლიტიკურ და ეთიკურ ყოფაზე. მომავლის განუსაზღვრელობა და არასტაბილურობა საზოგადოებრივი ცხოვრების ყველა სფეროს მოიცავს და მომავალი საზოგადოების მორალურ სახესაც კი განსაზღვრავს.

გარდა ამისა, როგორც ბევრმა მეცნიერმა და ფილოსოფოსმა აღნიშნა, COVID-19 რეალობა ხასიათდება სამყაროსა და ბუნებისადმი პოზიტივისტური მიდგომის კრიზისით. ეს კრიზისი არის ფენომენი, რომელიც ღრმად არის ფესვგადგმული დღევანდელ ადამიანის ცნობიერებაში, რომელიც მოითხოვს მეცნიერების სიღრმისეულ და კომპლექსურ შესწავლასა და ანალიზს. ამ რთულ და მრავალმხრივ პრობლემურ საკითხებზე ადეკვატური პასუხების მიღება შესაძლებელია არა მხოლოდ კვლევის პროცესში სამეცნიერო წრეების ჩართულობით, არამედ სამოქალაქო საზოგადოებასთან ცოდნისა და გამოცდილების განხილვისა და ურთიერთგაზიარების გზით. სწორედ ამდენად, პროექტის ფარგლებში აქტივობები იმგვარად იქნა დაგეგმილი, რომ კვლევის ყოველი ეტაპი - ახალი ცოდნის შექმნა და გაზიარება - დაფუძნებული ყოფილიყო საზოგადოების სხვადასხვა ჯგუფთან კომუნიკაციასა და იდეებისა და გამოცდილების გაცვლაზე.

პროექტის ფარგლებში განხორციელდა ორი სეზონური სკოლა:

1. გაზაფხულის სკოლა, რომელიც ჩატარდა 15-20 მაისს საირმეში მიემდგვნა თემას: „კრიზისების გავლენა ევროპულ საზოგადოებაზე და სახელმწიფოს ტრანსფორმაცია“. გაზაფხულის სკოლაში მონაწილეობდნენ როგორც პოლონელი, ისე ქართველი პროფესორები, ახალგაზრდა მეცნიერები, დოქტორანტები(4 ქართველი და 4 პოლონელი პროფესორი/მეცნიერი, 10 ქართველი და 10 პოლონელი სტუდენტი), რომელთაც მოამზადეს და წარადგინეს მოხსენებები ზემოაღნიშნული თემის გარშემო. გაზაფხულის სკოლის მატერიალურ-ტექნიკური უზრუნველყოფა (მგზავრობის ორგანიზება, სასტუმროებთან კომუნიკაცია და სასტუმროებში პერსონალის განთავსება) პოლონური მხარის მიერ იქნა დაფინანსებული. ღონისძიების სამუშაო ენა იყო ინგლისური.

2. 2023 წლის ნოემბერში ჩატარდა შემოდგომის სკოლა კრაკოვში, რომელიც მიემდგვნა თემას: ... „პოლიტიკის ფილოსოფია, პოლიტიკა/საზოგადოება/ადამიანთა უფლებები“, რომელშიც მონაწილეობდნენ 4 ქართველი და 4 პოლონელი პროფესორი, და 10 ქართველი და 10 პოლონელი სტუდენტი. ზამთრის სკოლის ფარგლებში, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტიდან მონაწილეობდნენ დოქტორი მარიამ ხაზარაძე, მოხსენებით „აღიარება, გლობალიზაცია და ევროკავშირის როლი მორალურ წინსვლაში“ და პროფ. ირაკლი ირაკლი თაბორიძე, მოხსენებით „ბუნებითი სამართალი: კლასიკური საშუალება ადამიანთა უფლებების რღვევის წინააღმდეგ“.

4.2.

1) დასრულებული (მრავალწლიანი) პროექტის დასახელება მეცნიერების დარგისა და სამეცნიერო მიმართულების მითითებით, პროექტის საიდენტიფიკაციო კოდი, დამფინანსებელი ორგანიზაცია/სამეცნიერო ფონდი, ქვეყანა

- 1.
- 2.

2) პროექტის დაწყების და დამთავრების წლები

- 1.
- 2.

3) პროექტში ჩართული პერსონალი (თითოეულის როლის მითითებით)

- 1.
- 2.

დასრულებული კვლევითი პროექტის 20-- წლის ეტაპის ძირითადი თეორიული და პრაქტიკული შედეგების შესახებ ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)

5. პატენტები:

5.1. საერთაშორისო პატენტები:

1) საპატენტო თემატიკის სათაური

1.

2.

2) გამომგონებელი/ები და პატენტმფლობელი/ები

1.

2.

3) პატენტის საიდენტიფიკაციო კოდი

5.2. ეროვნული პატენტები

1) საპატენტო თემატიკის სათაური

1.

2.

2) გამომგონებელი/ები და პატენტმფლობელი/ები

1.

2.

3) პატენტის საიდენტიფიკაციო კოდი

1.

2.

6. ბეჭდური პროდუქციის გამოცემა საქართველოში

6.1. მონოგრაფიები/წიგნები

1) ავტორი/ავტორები

1.

2.

2) მონოგრაფიის/წიგნის სათაური, საერთაშორისო სტანდარტული კოდი ISBN

1.

2.

3) გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა

1.

2.

4) გვერდების რაოდენობა

1.

2. ავტორები:

1. ნინო ლომსაძე, ნინო ბოჭორიშვილი, "სამეცნიერო -ტექნიკური ტექსტის თავისებურებანი" 2023წ
თეორიული სახელმძღვანელო, ISBN 978-620-6-17840-8
Moldova -ის გამომცემლობა, გვერდების რაოდენობა 115.

Republic of

2. **მიტროპოლიტი ანანია ჯაფარიძე**, საქართველოს ეკლესიის მოკლე ისტორია. თბილისი, საქართველოს საპატრიარქოს ქართველოლოგიური კვლევითი ცენტრი, 2023, ISBN 978-9941-8-5265-7

3. **თ. ოზგაძე, ტ. კიკვაძე, მ. შვევარდენიძე**. ციკლები და ფრაქტალები სოციალურ-ეკონომიკურ სისტემებში. ISBN 978-9941-8-5617-4. თბილისი, საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, 128 გვ.

4. ავტორები: **ასოც. პროფესორი მერაბ მნელაძე, ასოც. პროფესორი ვაჟა სადრადე**. წიგნის სათაური: „თბილისის არქეოლოგია - III, ახალი არქეოლოგიური ძეგლები თბილისიდან“. ISBN – 978-9941-503-91-7; თბილისი, 2023. გამომცემლობა „მწიგნობარი“, 196 გვ.

5. ავტორები: **ასოც. პროფესორი ვაჟა სადრადე, ასოც. პროფესორი მერაბ მნელაძე**, წიგნის სათაური - „ვაშნარის ნაქალაქარი“. გადაცემულია დასაბუქდად (იბეჭდება გურიის მხარის რწმუნებულის ადმინისტრაციის ფინანსური მხარდაჭერით), 220 გვ.

6. შოთა ვადაჭკორია. მონოგრაფია: „ოსების გენოციდის“ მითი და 1918- 2022 წლების ისტორიული სინამდვილის პარადიგმები. თბილისი. 2023 წ. გამომცემლობა „გეორგიკა“. ASBN 978-9941-8-51551-3; A- 5 ფორმატი. 356 გვერდი

7. თეონა შარიქაძე; ინკლუზიური განათლების ორმხრივი სარგებლიანობის პრინციპი; ISBN 978-9941-9826-0-6; თბილისი; ჩემი გამომცემლობა; 108.

8. ირინა ცერცვაძე, თეონა შარიქაძე; პიარი და ურთიერთობის ფსიქოლოგია; ISBN 978-9941-9874-2-7; თბილისი; მერანი; 196.

9. სამეცნიერო სტატიების კრებული
მამუკა ბერიაშვილი, გეორგ ლომანი და არნდ პოლმანი(ედიტორები);
კონსტიტუციური სახელმწიფო და ძირითადი უფლებები, გამომცემლობა “მერიდიანი”, თბილისი 2023 წ (სტამბაშია)

10. მამუკა ბერიაშვილი, ივანე ჯაგოდნიშვილი (ედიტორები); თავისუფლების იდეა ქართულ სააზროვნო სივრცეში; ქარჩხაძის გამომცემლობა, 2023 წელი (სტამბაშია)

ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)

ნაშრომში წარმოდგენილია სამეცნიერო ტექნიკური ტექსტი, ტექსტის ფუნქციონალური ტიპები. სამეცნიერო ტექნიკური ტექსტის სირთულეები და პრობლემატიკა. ასევე განხილულია სამეცნიერო - ტექნიკური ტექსტი, ტექსტის ლინგვისტიკის ჭრილში.

2. საქართველოს ეკლესიის მოკლე ისტორია“ წარმოადგენს მიტროპოლიტ ანანია ჯაფარიძის ოთხტომეულის „საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ისტორიის“ ძალზე შემოკლებულ ვარიანტს. მოცემულია მისი რუსული და ინგლისური თარგმანები.

წიგნში საქართველოს ეკლესიის ისტორია დაყოფილია სამ დიდ პერიოდად და საეკლესიო ცხოვრება გადმოცემულია საუკუნეთა მიხედვით.

წმ. მოციქულ ანდრია პირველწოდებულისა და წმიდა ნინოს მიერ დაფუძნებული ეკლესია წარმოადგენს ერის მტკიცე საყრდენს სულიერი გადარჩენისათვის ბრძოლაში. ამასთანავე, ეკლესიამ ეროვნულ სახელმწიფოსთან თანადგომით შეძლო თავის წიაღში ჩამოეყალიბებინა უდიდესი საგანძური ქართველი ხალხისა ქართული მწერლობა, ლიტერატურა, პოეზია, ფერწერა, არქიტექტურა და ზოგადად, 1700 წლოვანი ქართული ქრისტიანული კულტურა.

ედვინება სრულიად საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქ ილია II-ის დაბადებიდან 90-ე წლისთავს, წიგნს თან ერთვის რუკები და ილუსტრაციები.

3. მონოგრაფიაში შეჯამებულია ავტორების სამეცნიერო კვლევები სოციალურ-ეკონომიკური პროცესების დინამიკის ციკლური ხასიათის შესახებ. განხილულია არსებული ფუნდამენტური ხასიათის კვლევების შედეგები. შესწავლილია საქართველოს მაკროეკონომიკური მაჩვენებლების დინამიკის ციკლური ბუნება. აგებულია ეკონომიკის დინამიკის განზოგადებული მათემატიკური მოდელი და მის ბაზაზე შესწავლილია საქართველოს ეკონომიკური დინამიკის მახასიათებლები. ფრაქტალური ანალიზის საფუძველზე გამოკვლეულია საქართველოს ეკონომიკური მაჩვენებლების დროითი მწკრივების პერსისტენტულობა და შემუშავებულია სოციალურ-ეკონომიკური პროცესების მართვის სტაბილური სისტემა.

4. მონოგრაფიაში ასახულია თბილისის ტერიტორიაზე მიკვლეული და შესწავლილი უძველესი და ძველი არქეოლოგიური ძეგლები („პურის მოედანი“, „დიდმისკარი“, მირზაშაფი, ბოტანიკური ბაღი და სხვ.). ნაშრომში განხილულია ბოლო 10 წელში „გადარჩენილი არქეოლოგიური სამუშაოების“ პროცესში გათხრილი ძეგლების ხასიათი, გავრცელების არეალი, სტრატეგრაფია, წყაროთმცოდნეობითი და ისტორიული მონაცემები, მათი ადგილი საქართველოს დედაქალაქის ჩასახვა-განვითარებაში. წიგნი, სტუდენტი-ახალგაზრდობის, არქეოლოგებისა და დედაქალაქის წარსულით დაინტერესებული ფართო საზოგადოებისთვისაა განკუთვნილი. წიგნი გადაცემულია დასაბეჭდად.

5. ვაშნარ-სპონიეთის ნაქალაქარი ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის სოფ. გურიანთაში, მდინარე ნატანებისა და სკურდუმის ხეობის მიდებარეობს. ძეგლი მე-19 საუკუნეში მთელმა რიგმა მოგზაურებმა - (დიუბუა დე მონპერე) და მკვლევარებმა: დ. ბაქრაძემ, თ. სახოკიამ და სხვ. ვიზუალურად შეისწავლეს. შედარებით გვიან (1948-49 წლებში) იგი ჩაის ფაბრიკის მშენებლობის პროცესში მშენებლებმა ნაწილობრივ დააზიანეს. 1949 წელს ისტორიის ინსტიტუტმა (გ.გობეჯიშვილი და სხვ.) სტაციონალური გათხრები ჩატარა გურიანთაში, ხოლო 1963 წელს აკად. ნ.ბერძენიშვილის თავკაცობით დაიხვეწა ძეგლი და მიმდებარე ტერიტორია. ზოგადად, 1949-2023 წლებში ძეგლზე სტაციონალური გათხრები ჩატარდა (გაიწმინდა ადრე შესწავლილი ბაზილიკა, მარტირიუმი, ციტადელის გალავნის ნაწილი და კოშკები). ბუნებრივია, გათხრების დროს აღმოჩნდა იმპორტული და ადგილობრივი ნაწარმი, რომელთა მრავალრიცხოვნობა და მრავალფეროვნება ზემოაღნიშნული ნაქალაქარის მნიშვნელოვან სამრეწველო, სავაჭრო და რელიგიური ფუნქცია - დანიშნულებაზე მიგვანიშნებს. მეტიც, მისი ფართომასშტაბიანი შესწავლა ადრეშუასაუკუნეების ურბანისტული ქალაქმშენებლობის რიგი საკითხების გაშუქებას უკავშირდება. მათ შორის ქალაქის საერთაშორისო სატრანზიტო გზასთან ურთიერთმიმართება, უძველესი ხიდის შესაძლებლობის ფარგლებში შესწავლა, იქ დიუბუასეული ქალაქის ციხის გეგმარებას დადგენა, კარიბჭეებისა და საგალავნო სისტემის დაზუსტება და რაც მთავარია, საკონსერვაციო-აღდგენითი საქმიანობისთვის შესაბამისი პირობების შექმნა. ქალაქი, რომლის სახელწოდება დღემდე დაუდგენელია (გურიანთა, ვაშნარ-ვაშინერი, სპონიეთი და სხვ.) საკმაოდ დიდი დროის (IV-VIII სს.) განმავლობაში ფუნქციონირებდა და სტრატეგრაფიული მონაცემების საფუძველზე არაერთხელაა გადაკეთებული. ამჟამად, მოპოვებული არტეფაქტების საფუძველზე ძეგლის ფუნქციონირების დასაწყისს ა.წ. III ს. წიაღში აქცევს.

6. ისტორიის სოციოლოგიის აპრობირებულ კვლევით მეთოდებზე დაყრდნობით და სარქივო დოკუმენტების სინთეზური ანალიზით, ნაშრომში დასაბუთებული პასუხია გაცემული: 1)რამდენად შეესაბამება სინამდვილეს ოსი ისტორიკოსების მხრიდან ქართველი ერისადმი წაყენებული ბრალდებები: 1918- 1920, 1991-1992, 2004 და 2008 წლებში ქართველებისგან „ოსების გენოციდთან“ მიმართებაში. ვის მიერ იქნა იგი მოგონილი და როდის; 2)რა სამართლებრივი კვალიფიკაციით უნდა შეფასდეს: ა)1919 წლის 11 იანვარს ალაგირელი ქართველებისადმი ოსებისგან ჩატარებული ხოცვა-ჟლეტა; ბ)ცხინვალის რეგიონის ქართულ მოსახლეობასთან მიმართებაში, 1918- 1925 წლებში ოსების მიერ ჩადენილი უმძიმესი დანაშაულებრივი ქმედებები; გ)1991- 1992 წლებში ოსი სეპარატისტების მიერ, ქალაქ ცხინვალისა და ქართული მოსახლეობის ძალისმიერი მეთოდებით გამოდევნა; დ)2008 წლის აგვისტოს მოვლენების დროს, ოსი და რუსი სამხედროებისგან ცხინვალის რეგიონის ქართველთა დიდი ნაწილის მიზანმიმართული ამოწყვეტა და ცოცხლად დარჩენილების სრული გამოდევნა_ რეგიონის დექართველიზაცია.

7. ინკლუზიური განათლების ორმხრივი სარგებლიანობის პრინციპი: ინკლუზიური განათლება არის საგანმანათლებლო მიდგომა და იდეა, რომლის ფარგლებშიც განათლების სისტემა უზრუნველყოფს ყველა

ბავშვის თუ მოზარდის ხარისხიან განათლებას ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებებში. ინკლუზიური სწავლება ეს არის სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლის ჩართვა სასწავლო პროცესში თანატოლებთან ერთად. ტერმინი, სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროება, გულისხმობს სწავლის სირთულეებს ან შეზღუდულ შესაძლებლობას, რომელსაც აწყდება მოსწავლე სწავლის პროცესში. მონოგრაფიული ნაშრომის მიზანია, საზოგადოებას აჩვენოს ინკლუზიური სწავლების პოზიტიური ეფექტი მასში ჩართულ მოსწავლეებზე. ნაშრომში განსაკუთრებული აქცენტი კეთდება ტიპური განვითარების მქონე მოზარდებზე, რომელთაც აქვთ განათლების ამგვარი მოდელის გამოცდილება.

კვლევა ჩატარდა 2 ეტაპად. პირველ ეტაპზე განხორციელდა 15 პედაგოგისა და სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე 15 მოზარდის გამოკითხვა. გამოკითხვის შედეგად გამოიკვეთა შესასწავლი ცვლადები მოზარდებთან: შფოთვა, ბულინგი და სოციალიზაციის პროცესები. კითხვარი ჩატარდა ინკლუზიური სკოლის 150 და არაინკლუზიური სკოლის 150 მოსწავლესთან. მოხდა მონაცემთა აღწერითი ანალიზი და t ტესტის ანალიზი, რომელმაც დაადასტურა ინკლუზიური განათლების პოზიტიური ეფექტი იმ მოსწავლეებთან, რომელთაც აქვთ განათლების ამგვარი მოდელის გამოცდილება.

8. პიარი და ურთიერთობის ფსიქოლოგია: წიგნში განხილულია პიარის თანამედროვე ტექნოლოგიების კონცეფციის, სტრატეგიისა და ეფექტიანი კომუნიკაციის მართვის სხვადასხვა მოდული. საზოგადოებასთან ურთიერთობისა და სხვა მომიჯნავე დისციპლინების დეფინიციები. პიარის, როგორც თანამედროვე ტექნოლოგიის მეცნიერულ-თეორიული საფუძვლები და მისი როლი საზოგადოებრივი ცხოვრების დემოკრატიზაციისა და სოციალური სუბიექტების ურთიერთქმედების პროცესში. ნაშრომში განხილულია კომუნიკაციური პროცესების სტრუქტურა, მახასიათებლები, ფუნქციები. ეფექტური კომუნიკაციის განმსაზღვრელი ფაქტორები. ვერბალური და არავერბალური კომუნიკაციის თავისებურებანი. პიროვნების თვისებები, რომელიც გავლენას ახდენს კომუნიკაციის ეფექტურობაზე. ასევე განხილულია საჯარო გამოსვლის ხელოვნება. კომუნიკაცია ეს არის ადამიანებს შორის მიმდინარე რთული და მრავალმხრივი პროცესი, რომლის მიზანია ურთიერთობის დამყარება და ინფორმაციის გაცვლა. ადამიანი, როგორც სოციალური არსება, დაბადებისთანავე ხდება ურთიერთობის პროცესის მონაწილე. ინდივიდთა ეფექტური და პოზიტიური ურთიერთქმედება დამოკიდებულია კომუნიკაციის კომპეტენციაზე. წიგნში განხილულია ფსიქოლოგიური ტექნიკები, რომელთა გამოყენების შემთხვევაშიც ურთიერთობის პროცესი მეტად ჰარმონიული და შედეგიანი ხდება.

9. სამეცნიერო სტატიების კრებული “კონსტიტუციური სახელმწიფო და ძირითადი უფლებები” საქართველოს რესპუბლიკის საიუბილეო 100 წლისთავისადმი მიძღვნილი შრომების კრებულს წარმოადგენს, რომლის თემატიკა კონსტიტუციურ სამართლებრივ სახელმწიფოს არსსა და მის გამოწვევებს უკავშირდება თანამედროვე სამყაროში. მასში შემავალი სტატიების ავტორები არიან: მამუკა ბერიაშვილი, მარიამ ხაზარაძე, ირაკლი თაბორიძე, დავით გალაშვილი და სხვები.

10. სამეცნიერო სტატიების კრებულში “თავისუფლების იდეა ქართულ საზოგადოებაში სივრცეში” შემავალი სტატიების ავტორები არიან: მამუკა ბერიაშვილი, მარიამ ხაზარაძე, ირაკლი თაბორიძე, ქეთევან რჩეულიშვილი, დავით გალაშვილი, მაკა ლაშხია და სხვები.

6.2. სახელმძღვანელოები

1) ავტორი/ავტორები

- 1.
- 2.

2) სახელმძღვანელოს სახელწოდება, საერთაშორისო სტანდარტული კოდი ISBN

- 1.
- 2.

3) გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა

- 1.
- 2.

4) გვერდების რაოდენობა

- 1.
- 2.

1. **ასისტ. პროფესორი ლამარა ასლამაზიშვილი.** ვაინახებისა და ქართველების კულტურულ-ისტორიული ურთიერთობის პრობლემები X-XIX სს. გამომცემლობა „უნივერსალი“, ISBN 978-9941-26-8-15 თბილისი, 2023წ. 40 გვ.

2. **ასისტ. პროფესორი ლამარა ასლამაზიშვილი.** ევროკავშირი და ევროპის საბჭო. გამომცემლობა

3. . ავტორები: **ასოც. პროფესორი ვაჟა სადრაძე, ასოც. პროფესორი თამარ ხოხობაშვილი, ასოც პროფესორი მერაბ ძნელაძე.** წიგნის სათაური - „არქეოლოგიის საფუძვლები“ (გადაცემულია სტუ-ს გამომცემლობაში. 510 გვ.

4. **თამარ მაღალურაძე** - „შესავალი მედიის კვლევის მეთოდებში“, ISBN 978-9941-9826-9-9; თბილისი, გამომცემლობა „ჩემი გამომცემლობა“, 215 გვერდი;

ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)

ქართველებსა და ვაინახებს შორის კულტურულ-ისტორიული ურთიერთობა ათასწლეულს ითვლის, ისინი ორივე აღიარებულნი არიან კავკასიის აბორიგენებად, რომლებსაც არ შეუცვლიათ წინაპრების მიერ გადმოცემული წეს-ჩვეულებები.

2. ევროპის კავშირი (გაერთიანება) შედგება სამი ორგანიზაციისაგან. ეს არის ევროპის ქვანახშირისა და ფოლადის გაერთიანება, ევროპის ეკონომიკური გაერთიანება და ევროპის ატომური ენერგიის კომისია - ევრატომი. 1975 წელს კი რომის ხელშეკრულებით შეიქმნა ევროპის გაერთიანება, რომელშიც სამივე ორგანიზაცია ავტონომიურობით სარგებლობდა, ხოლო 967 წლიდან კი ხელშეკრულებით „შერწყმის შესახებ“ შეიქმნა ევროპის გაერთიანების ხელმძღვანელი ორგანოების ერთიანი სისტემა. მომდევნო წლებში ეს ერთიანობა უფრო გაძლიერდა. 1991 წლის 11 დეკემბერს ნიდერლანდებში დაიდო ხელშეკრულება პოლიტიკური კავშირის შესახებ, რომელიც აძლიერებს საქმიანობას საერთაშორისო ურთიერთობათა თავდაცვისა და უშიშროების სფეროში. ეს ხელშეკრულება ძალაში შევიდა 1993 წელს.

3. ავტორები: **ასოც. პროფესორი ვაჟა სადრაძე, ასოც. პროფესორი თამარ ხოხობაშვილი, ასოც პროფესორი მერაბ ძნელაძე.** წიგნის სათაური - „არქეოლოგიის საფუძვლები“ (გადაცემულია სტუ-ს გამომცემლობაში. 510 გვ.

4. სახელმძღვანელო მიზნად ისახავს მედიის კვლევის ძირითადი მეთოდების კლასიფიკაციას, განმარტებას, მათი გამოყენების სფეროების გამოკვეთს და სამეცნიერო-კვლევითი საქმიანობისათვის იმ თეორიული ბაზის შექმნას რომელიც აუცილებელია კვლევითი ნაშრომის შესრულებისათვის საჭირო უნარების შესაძენად. კერძოდ, სახელმძღვანელოში საუბარია, რით უნდა იხელმძღვანელოს სტუდენტმა საკვლევის თემის შერჩევისას, რა სამუშაო ინდა შეასრულოს კვლევის კაბინეტურ, საველე ეტაპზე, რა ტექნიკები უნდა გამოიყენოს ემპირიულ მონაცემთა დამუშავებისა და ანალიზისას. აქვე წარმოდგენილია სხვადასხვა მედიის კვლევების ძირითადი მიმართულებები.

სახელმძღვანელო განკუთვნილია ჟურნალისტიკის სპეციალობის სტუდენტებისა და მედიის კვლევით დაინტერესებულ მკითხველთათვის.

6.3. კრებულები

1) ავტორი/ავტორები

- 1.

2.

2) კრებულის სახელწოდება, საერთაშორისო სტანდარტული კოდი ISBN

1.

2.

3) გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა

1.

2.

4) გვერდების რაოდენობა

1.

2.

ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)

6.4. სტატიები ციფრული (დიგიტალური) საიდენტიფიკაციო კოდის (DOI) მითითებით

1) ავტორი/ავტორები

1.

2.

2) სტატიის სათაური, ციფრული (დიგიტალური) საიდენტიფიკაციო კოდი DOI

1.

2.

3) ჟურნალის/კრებულის დასახელება და ნომერი/ტომი

1.

2.

4) გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა

1.

2.

5) გვერდების რაოდენობა

1.

2.

1. **ბერიშვილი მირანდა**

<https://naec.ge/#/ge/post/323>

როგორ მოვემზადოთ მასწავლებლის გამოცდისათვის. (ტესტების კრებული, ინგლისური ენა). (ჩანაწერი თან ერთვის). თბ., გამოცდების და შეფასების ეროვნული ცენტრი. 2023 წ. 28 გვ. რ. ტყემალაძე, მ. ბერიშვილი და სხვ.

2. **ნუგზარ სიხარულიძე**

ISSN 2346-8300

DOI: <https://doi.org/10.36073/2346-8300>

სოცო ფუნქციონალური კლასი და ნეოლოგიზმთა მდგრადობა

თბილისი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი; ჟურნალი „განათლება“ №3(42)

3. **თამარ მეზუკე**. Mythical Method as a Structuring Principle in T.S. Eliot's "The Waste Land." In

Proceedings of X International Conference On American Studies. Akaki Tsereteli State University, Kutaisi (in print)

4. **თამარ მეზუკე.** On Evolution of Electronic Literature (From Book to Book). In Proceedings of II International Multidisciplinary Conference “The Humanities in the Age of Globalization.” Akaki Tsereteli State University, Kutaisi, 2023 (in print)
5. **ა.სიჭინავა, შ. გუჭაბიძე.** უძრავი ქონების ბაზრის გამყარების მცდელობები ჩინეთში. ჟურნალი ბიზნეს-ინჟინერინგი-2023 წ. #1-2. <http://scholar.bpengi.com>, DOI: <https://doi.org/10.36073/1512-0538>. 166 გვ.
6. **ი.კუტუბიძე, ვ.გურგენიძე, ა.სიჭინავა**-ინოვაციების კვლევის მეცნიერული მეთოდები, ჟურნალი ბიზნეს-ინჟინერინგი-2023 წ. #3-4. <http://scholar.bpengi.com>, DOI: <https://doi.org/10.36073/1512-0538>. 6 გვ
7. ავტორები: **ასოც. პროფესორი ვაჟა სადრაძე, ასოც პროფესორი მერაბ ძნელაძე.** სახელწოდება: „ვაშნარის“ ნაქალაქარის არქეოლოგიური კვლევის მოკლე ანგარიში 2022-2023 წწ“. სტუ, „ალმანახი“ IV, 2023, ISSN №2587-4918. გამომცემლობა „მწიგნობარი“.
8. ავტორები: **ასოც პროფესორი ვაჟა სადრაძე, ასოც პროფესორი მერაბ ძნელაძე.** სახელწოდება: „მინის კოლბის ყურის ფრაგმენტი ვაშნარის ნაქალაქარიდან“. სტუ, „ალმანახი“ IV. იბეჭდება.
9. **პროფ. ლევან მათეშვილი** დასავლური და აღმოსავლური ქრისტიანობის პოზიციონირება სულის მდგომარეობის შესახებ გარდაცვალების შემდგომ და საქართველოში მისი ანარეკლი; გამოცემის თარიღი და გამომცემლობა: 2023, კონრად ადენაუერის ფონდი, ჟურნალი “მართმადიდებლობა და თანამედროვეობა” N4; ციფრული საიდენტიფიკაციო კოდი ISSN 2720-801X;
10. **პროფ. ლევან მათეშვილი** ასურელი მამები საქართველოს მართლმადიდებლური ეკლესიის სამსახურში. საერთაშორისო მეცნიერების განვითარების ნორვეგიული ჟურნალი No 111/2023. 5 გვ.
11. **ასისტ. პროფესორი მზია წიკლაური,** „დაწერილი კლდე და დაუწერელი კანონი“, სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია „ქართული ტოლერანტობა-გუშინ, დღეს“. თბილისი, 2023. 143-152 გვ.
12. **კ.კუტუბიძე, მ.გელაშვილი.** „ადამიანის გაუცხოების პრობლემა ტექნიკური ცივილიზაციის პირობებში. ჟურნალი „ბიზნეს-ინჟინერინგი“ 1-2 , 2023 თბილისი.
13. **ი. კუტუბიძე, თ. მერაბიშვილი** „ კონტროლის ლოკუსის კვლევა ტიპოლოგიის ჭრილში.“ საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ყოველკვარტალური რეფერირებადი და რეცენზირებადი სამეცნიერო ჟურნალი „განათლება“; 2023, #1(40), გვ. 68-73 ISSN 2346-8300
14. **ი. კუტუბიძე, ნ. აბულაძე** „ თამაშდამოკიდებულების ზიანის შემცირების გზები თვითკონტროლის და სოციალური კონტროლის თეორიული პერსპექტივიდან. “ საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ყოველკვარტალური რეფერირებადი და რეცენზირებადი სამეცნიერო ჟურნალი „განათლება“; 2023, #1(40), გვ. 59-62
15. **ი.კუტუბიძე, თ. ჭიჭინაძე** „ნარკოტიკების მოხმარების შეწყვეტის მოტივაციური ფაქტორები“. ჟურნალი „განათლება“, #4 (39) 2022წ. გვ: 115-118

16. **თ.ზუბიაშვილი, ა. სილაგაძე, ი. კუტუბიძე** „მიგრაციის გავლენა საქართველოს დემოგრაფიულ-ეკონომიკურ განვითარებაზე გლობალიზაციის პერიოდში.“
ჟურნალი „საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის მოამბე.“ ტ.17, #3,
2023 წ. გვ: -149
17. **ნატა გარაყანიძე**, „უკრაინის გეოპოლიტიკური მნიშვნელობის შესახებ“, სტუ-ს სამეცნიერო
ჟურნალი „განათლება“, № 2(41), 2023 წ., გვ. 82-89, ISSN 2346-8300, DOI: <https://doi.org/10.36073/2346-8300>,
თბილისი, საქართველო
18. **თემურ ჯაგოდნიშვილი, დავით გოცირიძე**, „საქართველო გლობალურ ტრანსფორმირებად სოციო-
პოლიტიკურ რეალობაში და მედიის განვითარების ვექტორი“; ISSN 2346-8300; DOI:
<https://doi.org/10.36073/2346-8300>, ჟურნალი „განათლება“, N1(40), თბ., სტუ, გვ. 24-34;
19. **ქეთევან გიორგობიანი**, „პოპულარული ჟურნალები ესპანეთში“; ISSN 2346-8300; DOI:
<https://doi.org/10.36073/2346-8300>, ჟურნალი „განათლება“, N1(40), თბ., სტუ, გვ. 35-38;
20. **ლიანა ჩარკვიანი, თემურ ჯაგოდნიშვილი** - „დეზინფორმაციასთან ბრძოლა მედიაწიგნიერების
საშუალებით (მედიაპიგიენა, როგორც მედიაგანათლების ტექნოლოგია)“; ISSN 2346-8300; DOI:
<https://doi.org/10.36073/2346-8300>, ჟურნალი „განათლება“, N1(40), თბ., სტუ, გვ. 63-67;
21. **თემურ ჯაგოდნიშვილი** - „პროფესორი დავით გოცირიძე კომუნიკოლოგიის პრობლემათა მკვლევარი“;
ISSN 2346-8300; DOI: <https://doi.org/10.36073/2346-8300>, ჟურნალი „განათლება“, N2(41), თბ., სტუ, გვ.
25-31;
22. **თემურ ჯაგოდნიშვილი, დავით გოცირიძე** - „მასკომუნიკაციის თეორიის საკვანძო ღირებულებები და
მათი რეფლექსია ინფორმაციის ეპოქაში“; ISSN 2346-8300; DOI: <https://doi.org/10.36073/2346-8300>,
ჟურნალი „განათლება“, N2(41), თბ., სტუ, გვ. 32-45;
23. **ქეთევან გიორგობიანი** - „აქტუალური პრობლემა თანამედროვე მედიასივრცეში“; ISSN 2346-8300; DOI:
<https://doi.org/10.36073/2346-8300>, ჟურნალი „განათლება“, N2(41), თბ., სტუ, გვ. 46-49;
24. **თამარ შაიშმელაშვილი** - „მულტიმედიური ტექნოლოგიების როლი მეორე ენის ათვისებაში“; ISSN
2346-8300; DOI: <https://doi.org/10.36073/2346-8300>, ჟურნალი „განათლება“, N3(42), თბ., სტუ, გვ. 35-
38;
25. **გიგლა გობეჩია, მაია თუნგია** - „მედიის პერსონალიზაციისა და კასტომიზაციის ზოგიერთი
ასპექტი თანამედროვე მედიაინდუსტრიაში“; ISSN 2346-8300; DOI:
<https://doi.org/10.36073/2346-8300>, ჟურნალი „განათლება“, N3(42), თბ., სტუ, გვ. 47-51;
26. **თამარ მაღალურაძე, თეონა ფანქველაშვილი** - „დღის წესრიგის“ კვლევის ისტორიიდან“; ISSN 2346-
8300; DOI: <https://doi.org/10.36073/2346-8300>, ჟურნალი „განათლება“, N3(42), თბ., სტუ, გვ. 52-55;
27. **თემურ ჯაგოდნიშვილი** - „ტაბიძეთა ენობრივი ცნობიერების ზოგიერთი ასპექტი“; ISSN 2346-8300;
DOI: <https://doi.org/10.36073/2346-8300>, ჟურნალი „განათლება“, N4(43), თბ., სტუ, (ჩაშვებულა
დასაბუჟდათ)

28. ივანე ჯაგოდნიშვილი, ედიშერ ჩქარეული - „ენობრივი პიროვნების“ ტერმინოლოგიური შინაარსის რაობისათვის“; ISSN 2346-8300; DOI: <https://doi.org/10.36073/2346-8300>, ჟურნალი „განათლება“, N4(43), თბ., სტუ, (ჩაშვებულა დასაბეჟდათ);
29. ივანე ჯაგოდნიშვილი, დავით გოცირიძე - „Язык как интеракционное поле в межкультурных отношениях (русский язык в Грузии)“; ISSN 2346-8300; DOI: <https://doi.org/10.36073/2346-8300>, ჟურნალი „განათლება“, N4(43), თბ., სტუ, (ჩაშვებულა დასაბეჟდათ);
30. ლია ქათამაძე - „დღის წესრიგის განსაზღვრის თეორია და ქართული მედიასივრცე“, ISSN 2346-8300; DOI: <https://doi.org/10.36073/2346-8300>, ჟურნალი „განათლება“, N4(43), თბ., სტუ, (ჩაშვებულა დასაბეჟდათ);
31. . ქეთევან გაფრინდაშვილი - „ენობრივი პოლიტიკის ცნების შესახებ“, ISSN 2346-8300; DOI: <https://doi.org/10.36073/2346-8300>, ჟურნალი „განათლება“, N4(43), თბ., სტუ, (ჩაშვებულა დასაბეჟდათ);

ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)

1. კრებულის დანიშნულებაა დაწყებითი, საბაზო და საშუალო სკოლის ინგლისური ენის პედაგოგებს და მადიებლებს გააცნოს საგნობრივი გამოცდის მოთხოვნები და საგამოცდო პროგრამა. კრებულში ასევე მოცემულია კონკრეტული რეკომენდაციები მოსმენის, კითხვის, წერის და ლაპარაკის დავალებებთან დაკავშირებით. მოცემულია ასევე ტესტის ერთი ნიმუში. კრებულში მოცემულია საგამოცდო ტესტის სტრუქტურა და ქულათა განაწილება; დავალებების დეტალური აღწერა და რეკომენდაციები; თხზულების შეფასების სქემა; ტესტური დავალებების ნიმუშები; და საგამოცდო ტესტის ნიმუში, მოსმენის დავალების ჩანაწერით და პასუხებით. ტესტი შედგება 9 დავალებისაგან, ლაპარაკის დავალების ჩათვლით. ტესტი ამოწმებს ოთხივე ენობრივ უნარს: მოსმენას, კითხვას, წერას და ლაპარაკს. ტესტის მაქსიმალური ქულაა 90.

2. ენობრივი სისტემის ფუნქციონირებას კომუნიკაციის პეოცესში გააჩნია მკვეთრად გამოხატული სოციალური მხარე.

ეს შეიძლება გაერთიანებული იყოს ხუთ სოციოფუნქციონალურ კლასში: სამეცნიერო, საწარმოო, ტექნიკური, საზოგადოებრივ-პოლიტიკური და სამხედრო.

სამეცნიერო სოციოფუნქციონალურ კლასს შეადგენენ ახლად წარმოებული სიტყვები რომლებიც ასახავენ მეცნიერების სხვადასხვა სფეროში მიმდინარე საქმიანობის შედეგებს იქნება ეს მცნებები, ნივთიერებები, ელემენტები, პროცესები თუ სხვა.

მაგ: antibiosis N. – An association of organisms which results in injury to one of them.

საწარმოო-ტექნიკურ სოციოფუნქციონალურ კლასს წარმოადგენენ ნეოლოგიზმები რომლებიც დაკავშირებულია ტექნიკური და საწარმოო მოწყობილობის, აპარატურის, დანადგარებისა და ამ სფეროსათვის დამახასიათებელი მრავალი სიახლის შექმნასთან.

მაგ: defroster N. – a device for keeping away frost, or for melting ice, as on airplanes, automobile windshields.

საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ სოციოფუნქციონალურ კლასს განეკუთვნებიან ნეოლოგიზმები რომლებიც სახელმწიფოებრივ, პოლიტიკურ, იდეოლოგიურ, სოციალურ მოვლენებსა და პროცესებს შეადგენენ.

მაგ: welfarism N. – The policies of a welfare state, autarky .

ყოფითი ლექსიკური ნეოლოგიზმები.

მაგ: grinder N. – A large sandwich.

სამხედრო ლექსიკის სოციოფუნქციონალური კლასი განისაზღვრება ამ სფეროში მიმდინარე მოვლენებით რომლებიც აისახება ახალ ლექსიკურ ერთეულებში.

მაგ: bake N. – A small piloted rocket-bomb.

3. სტატია ეძღვნება თ.ს. ელიოტის პოემის მთავარ თემას - ბერწი მიწიდან გამოსავლის ძიებას, თანამედროვე სამყაროს სიმბოლოს, რომელშიც ელიოტი დიდწილად ეყრდნობა მსოფლიო მითოლოგიის შესწავლას. მითოლოგიური აზროვნება განიხილება როგორც სიმბოლური ენა, რომელსაც ადამიანი იყენებს გარე სამყაროს, საზოგადოების და საკუთარი თავის კლასიფიკაციის, მოდელირებისა და ინტერპრეტაციისთვის. როგორც ლიტერატურული ფენომენი, მითი განიხილება როგორც განზოგადებული ნიმუში, რომელიც აკონტროლებს ნარატიულ დისკურსს, და რომელსაც ემყარება მრავალი სხვადასხვა სიუჟეტი და პერსონაჟი. მითიური მეთოდი საშუალებას აძლევს ელიოტს გააერთიანოს წარსული და აწმყო და აჩვენოს კულტურული ტრადიციის უწყვეტობა მრავალი სიმბოლოების, მითების, ლეგენდის, ალუზიებისა და ციტატების მეშვეობით, რომლებიც მიუთითებს კაცობრიობის ერთიანობაზე საერთო არსებითი, მარადიული ღირებულებებით, სათნოებითა და მანკიერებებით, მიუხედავად რელიგიებისა და კულტურების მრავალფეროვნებისა, რომლებიც ნაჩვენებია დიალოგში, რომელიც ქმნის პოემის მრავალბიძიანობას. სტატიაში მითიური მეთოდისადმი მიმართვა განიხილება როგორც სოციალური ცხოვრების დესაკრალიზაციის შედეგი, რის შედეგადაც შემოქმედებითი ხელოვანები ასრულებენ „კაცობრიობის მღვიმარების“ როლს, რომელსაც წარსულში ასრულებდნენ მითები და რიტუალები. ნაშრომში მითიური მეთოდი, რომელიც თ.ს. ელიოტმა აირჩია პოემისთვის „ბერწი მიწა“, განიხილება როგორც მითოლოგიური აზროვნებისკენ დაბრუნება, რომელიც გვაახლოებს თანამედროვე პრობლემების საწყისებთან მითოლოგიური არქეტიპების შესწავლით; მეთოდი, რომელსაც ელიოტი იყენებს თავისი მიწის მოწესრიგების გზის პოვნაში.

4. ნაშრომი მოხაზავს ელექტრონული მხატვრული ლიტერატურის ევოლუციის პრინციპებს პირველი ჰიპერტექსტებიდან, ქსელში არსებული კომპოზიციის საშუალებებით შექმნილ სინკრეტულ ფორმებამდე, რომლებიც, როგორც ჩემი კვლევის შედეგად აღმოჩნდა, შემდეგ იყოფა ქვეკლასებად და განასხვავებენ ახალ პლატფორმაზე შექმნილ ლიტერატურულ ნაწარმოებებს, და იმ ნაწარმოებებს, რომლებიც წარმოადგენენ სხვადასხვა სემიოტიკური სისტემების ერთობლიობას. სტატია ასახავს ჩემ კონცეპციას ელექტრონული მხატვრული ლიტერატურის არსის და განვითარების შესახებ.

დაწერილ ტრადიციულ სტილის მიხედვით, პირველ ჰიპერტექსტებში კომპიუტერის ეკრანი გამოიყენებოდა როგორც წიგნის გვერდი. ეს ტექსტები წარმოადგენდნენ ერგოდიული ლიტერატურის ქვეკატეგორიას, რომელიც იყო ორგანიზებული როგორც კვანძებისა და მათ შორის კავშირების ქსელი, და სთავაზობდა მრავალფეროვან გამოსახულებებს მათი მნიშვნელობისთვის. უკუკავშირის კვანძი, არაწრფიობა, ინტერაქტიულობა წარმოადგენენ ჰიპერტექსტების ძირითად თვისებებს დროისადმი არაერთგვაროვან მიდგომასთან ერთად, რომელიც უზრუნველყოფს მომხმარებლის ინტერფეისს, და აძლევს მკითხველს შესაძლებლობას დააკავშიროს თემატურად დაკავშირებული ეპიზოდები ქრონოტოპის შეცვლის მეშვეობით.

ინტერნეტის განვითარებისა და მისი შესაძლებლობების შესწავლის პარალელურად მიმდინარეობს ელექტრონული ლიტერატურის ტრანსფორმაცია. მესამე თაობის ელექტრონული ლიტერატურის ნამუშევრებში იწყება გრაფიკის, ფერის, ხმის, ანიმაციის და სხვა ვებ-გვერდის შესაძლებლობების ჩართვა. ამ „ჰიბრიდულმა ფორმებმა“ მხატვრული ნაწარმოების აღქმა აქცია სინესთეტიკურად. ეს კი ასახავს თანამედროვე ადამიანის კომუნიკაციაში ევოლუციის ტენდენციას.

კომპიუტერული თამაშების განვითარების პარალელურად, ელექტრონულმა მედიამ შეიძინა თამაშის ელემენტი და ამით პასიური მკითხველი აქტიურ მომხმარებლად, ნაწარმოების თანაავტორად აქცია. მოხთა მკითხველის არა მხოლოდ გრძნობების, არამედ მისი გონებრივი შესაძლებლობების გააქტიურება -- მკითხველი ტექსტის ინტერპრეტაციის გარდა, ასრულებს ისეთ მოქმედებებს, როგორიცაა აქტიური არჩევანი და გადაწყვეტილების მიღება ნავიგაციის ვარიანტების მეშვეობით.

მიუხედავად ამისა, ელექტრონული ლიტერატურის ასეთი ფორმები ძნელად შეიძლება ჩაითვალოს მხატვრულ ლიტერატურად. ისინი წარმოადგენენ სხვა ჟანრს, ან კომპიუტერული კულტურის სხვა ფორმას, რომელიც აერთიანებს სხვადასხვა სემიოტიკურ სისტემას. თუმცა, ვაშინგტონის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მიერ შედგენილ ელექტრონული ლიტერატურის კრებული მეოთხე ტომში (2020),

ქსელთან შემდგომი ექსპერიმენტების გარდა, კვლავ ვხვდებით ნაწარმოებებს, რომლებიც ესთეტიკურ ეფექტს ენის საშუალებით ახდენენ, როგორც ეს დამახასიათებელია ტრადიციული ლიტერატურული ნაწარმოებებისთვის.

5. უმეავი ქონების ბაზრის კვლევა მსოფლიო ეკონომიკის განვითარების უმნიშვნელოვანესი პრობლემაა, რადგანაც უძრავი ქონების ბაზარს შეუძლია ახალი მსოფლიო კრიზისი გამოიწვიოს. ამის ნატელი მაგალითია ჩინეთის უძრავი ქონების ბაზარზე არსებული მდგომარეობა. ჩინეთის მიერ მაღალსართულიანი კორპუსების დანგრევა და მიმდინარე მშენებლობების შეჩერება (დაახლოებით 3 მილიარდი კვ.მ. მეტრის ეკვივალენტის საცხოვრებელი სახლების დანგრევა ან მსენებლობის შეცერება) რომლებშიც ჯამში 375 მილიონი ადამიანის განთავსებაა შესაძლებელი, ჩინეთის მთავრობის პოლიტიკის ნაწილია, რომლის მიზანია ქვეყნის სტაგნაციაში მყოფი კერძო საკუთრების ხელოვნურად გაძლიერება, სპეკულაციური სუბსიდირების გზით. ჩინეთში მრავლად დააჩაუსახლებელი „მოჩვენება ქალაქები“. ჩინეთის უძრავი ქონების ბაზარზე კერძო საკუთრების მიწოდება ელოვნურად შეზღუდულია. ანალიტიკოსების აზრით, პეკინის მიერ შემუშავებული სტრატეგია – „აშენება, შეჩერება, ნგრევა, გამეორება“ – მიზნად ისახავს ახალი რეზიდენციული ტიპის უძრავი ქონების ბაზარზე მიწოდების ხელოვნურად შეზღუდვის სახით სახლებზე ფასების მიწოდების დაცემის ტემპის შენელებას და ახალი მშენებლობის გაზრდილი მაჩვენებლით ეკონომიკური აქტივობის გაზრდას.

6. ნაშრომი ეძღვნება პოლიტიკისა და სოციუმის მეცნიერული კვლევის ინოვაციური საკითხებს. სტატიის შინაარსი აქტუალურია, რამდენადაც გარკვეულად ორიენტირებულია თანამედროვე გამოცდილების სისტემატიზაციაზე. ნაშრომში ყურადღება გამახვილებულია ინოვაციის უტილიტარულ დანიშნულებაზე, ასახულია მეთოდოლოგიის სხვადასხვა მკვლევარების ხედვა ინოვაციის ფუნქციებსა და სტრუქტურის შესახებ, მოცემულია ავტორების მიდგომა აღნიშნული ფენომენისადმი. ავტორები ობიექტურად აანალიზებენ და აფასებენ ინოვაციის ორ უმნიშვნელოვანეს ელემენტს – ინოვაციის პროცესს და ინოვაციის შედეგს, რის საფუძველზეც აკეთებენ დასკვნას, რომ სიახლის ეს ორი ელემენტი ერთმანეთთან მჭიდროდ არის დაკავშირებული და ერთობლიობაში განაპირობებენ კვლევის პროცესში ვალიდური შედეგების მიღებას

ავტორები ხაზს უსვამენ, რომ ახლის შექმნა ინოვაციური საქმიანობის შედეგია, რომელიც აუმჯობესებს ქვეყნის პოლიტიკური სისტემის სტაბილურობას, სოციალურ პოლიტიკას და ურთიერთობებს, ხელს უწყობს ეფექტური პოლიტიკური იდეოლოგიის განხორციელებას, აუმჯობესებს ეკონომიკურ ბაზას და შესაბამისად გვევლინება საზოგადოების პროგრესული, დემოკრატიული განვითარების დონის ამაღლების გარანტად.

პუბლიკაციაში კონკრეტულად არის გაანალიზებული სიახლის თვისებები და მახასიათებლები. სტატიაში სხვა პრობლემების პარალელურად ავტორები ფოკუსირებას ახდენენ ინოვაციის (სიახლის) დონის მეცნიერულ გაზომვაზე, იძლევიან რჩევებს და რეკომენდაციებს თუ როგორ უნდა წარმართონ ეს პროცესი ახალგაზრდა მკვლევარებმა.

ავტორები ხაზგასმით აღნიშნავენ: მკვლევარებს ყოველთვის უნდა ახსოვდეს, რომ მის მიერ სიახლეების ათვისება, დანერგვა უნდა იყოს მიზანმიმართული, უყოყმანო, მიზანსწრაფული, გეგმაზომიერი და პერსპექტივაზე გათვლილი.

წინამდებარე სტატიის ავტორები აანალიზებენ სხვადასხვა ინდექსების, ინდიკატორების გამოყენების მართებულობას და ეფექტურობას ისეთი ფენომენის შესაფასებლად, როგორიცაა „პოლიტიკისა და სოციუმის მეცნიერული კვლევის ინოვაციური პარადიგმები“, რომლებიც წარმოადგენენ მოსალოდნელი შედეგების მიღების პირობას.

7. სტატია ეძღვნება გურიის რეგიონში, ოზურგეთის მუნიციპალიტეტის სოფ. გურიანთაში ჩატარებული არქეოლოგიური გათხრების მოკლე ანგარიშს. აღწერილი და დახასიათებულია იქ გამოვლენილი სასიმაგრო სისტემა, ძველი ხიდის ნაშთი, ბაზილიკა და მარტირიუმი. მოპოვებული არტეფაქტების საფუძველზე გამოთქმულია მოსაზრება ძველის ადრეული ფენის სავარაუდოდ III საუკუნით დათარიღების შესახებ.

8. სტატიაში ყურადღება გამახვილებულია ვაშნარის ნაქალაქარზე შესწავლილი მარტირიუმის (საკულტო ნაგებობის) გეგმარების თავისებურებასა და წარმომავლობაზე. კერძოდ, მტკიცდება, რომ ამ ტიპის ნაგებობები სირია-პალესტინის (პართია) ტერიტორიისთვისაა დამახასიათებელი.

9. სტატია ეძღვნება ტაძრის გარშემო შემოვლებული სამხრეთის გალავანზე მიშენებული ნაგებობის იატაკზე გამოვლენილ მინის კოლბის ყურის ნატეხს, რომლის ფუნქციონირების დრო მოიცავს III-IV საუკუნეებს და დამატებითი არგუმენტს წარმოადგენს ძეგლი - ნაქალაქარი შედარებით ადრეული ხანით, სავარაუდოდ მესამე საუკუნით დათარიღდეს. ზემოაღნიშნულზე მიგვანიშნებს იქვე აღმოჩენილი მინის ნატეხები, რომელთა ძირითად ნაწილს მკვლევარები III-IV სს. მიჯნით ათარიღებენ.

10. განხილულია გარდაცვალების შემდგომ მდგომარეობაზე ქრისტიანული მსოფლმხედველობის ორი პოზიცია, 13 ასურელ მამათა მოღვაწეობის შესაძლო დარჩენილი კვალი;

11. **ასისტ. პროფესორი მზია წიკლაური**, „დაწერილი კლდე და დაუწერელი კანონი“, სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია „ქართული ტოლერანტობა-გუშინ, დღეს“. თბილისი, 2023. 143-152 გვ.

12. სტატიაში სოციალური პრობლემატიკის ჭრილში გაანალიზებულია სამეცნიერო-ტექნიკური პროგრესის მრავალწახნაგაანობა, ცივილიზაციის ევოლუციის პროცესი და გლობალიზაციის პირობებში მათი პოზიტიური და ნეგატიური ტენდენციები. თანამედროვე ეპოქაში ნათლად გამოვლინდა კონფლიქტი და წინააღმდეგობები ადამიანსა და მეცნიერ-ტექნიკური გარემოს შორის. საქმე იმაში გახლავთ, რომ ადამიანები არ არიან დაცული არაპროგნოზირებადი ტექნიკური განვითარების პროცესებისგან. ტექნიკური პროგრესის პირობებში, ხშირ შემთხვევაში ვერ ხერხდება მისი ზეგავლენის შეფასება ადამიანების სოციალურ მოცემულობაზე და შესაძლო დეჰუმანიზაციის პროცესის განვითარებაზე. სწორედ ამიტომ ადამიანის გაუცხოების პრობლემა უნდა იყოს მკვლევართა ყურადღების ცენტრში. ჩვენი რწმენით ტექნიკური პროგრესი ბუნება და თავისებურებები ყოველთვის უნდა ავლენდეს და გულისხმობდეს საზოგადოების მოთხოვნებს, ეკონომიკურ, სოციალურ მიზნებს და ამოცანებს, რის მიხედვითაც ადამიანი უნდა აკონტროლებდეს ტექნიკური პროგრესის განვითარებას და არა ტექნიკა აკონტროლებდეს კაცობრიობის განვითარების პროგრესს, იმისათვის რომ იყოს გამორიცხული ადამიანისთვის უარყოფითი და საშიში მოვლენები, რაც შეიძლება საფრთხე შეუქმნას მის არსებობას.

13. სტატია ეხება 3. აიზენკის ტიპოლოგიისა და ჯ. როტერის კონტროლის ლოკუსის მიმართების კვლევას.

3. აიზენკის შეხედულების მიხედვით, ექსტრავერსია-ინტროვერსია კონტინუუმი, რომელზეც გადანაწილებულია არიან ტიპები. სკალაზე გამოიყოფა 7 ტიპი: ტიპიური ექსტრავერტი, ძლიერად გამოხატული ექსტრავერტი, სუსტად გამოხატული ექსტრავერტი, შერეული ტიპი, სუსტად გამოხატული ინტროვერტი, ძლიერად გამოხატული ინტროვერტი და ტიპიური ინტროვერტი. ნებისმიერი ადამიანი კონტინუუმის კონკრეტულ წერტილზე თავსდება.

ასევე, აიზენკის თეორიის თანახმად, გამოიყოფა ნევროტიზმი-სტაბილობის სკალა, სადაც კონტინუუმზე განთავსებულია ნევროტიზმის 5 დონე დაბალი მაჩვენებლიდან მაღლისკენ.

კონტროლის ლოკუსი არის ადამიანის საერთო მოლოდინი, რწმენა, თუ რა დონეზე აკონტროლებს ის საკუთარ ცხოვრებას. ჯ. როტერის მიხედვით, კონტროლის ლოკუსი ასევე კონტინუუმი, რომელზეც განლაგებულია 5 ორიენტაცია: ძლიერი ინტერნალობა, სუსტი ინტერნალობა, შერეული ინტერნალობა-ექსტერნალობა, სუსტი ექსტერნალობა, ძლიერი ექსტერნალობა.

თუ აიზენკი თვლიდა, რომ ექსტრავერსია-ინტროვერსიისა და ნევროტიზმი-სტაბილობის სკალები დისპოზიციურია, როტერი მიიჩნევდა, რომ კონტროლის ლოკუსის ჩამოყალიბება მომდინარეობს აღზრდიდან. ამიტომ, მისი ორიენტაციები შესაძლებელია ცხოვრების მანძილზე შეიცვალოს.

ექსტრავერსია-ინტროვერსიის ტიპოლოგიასთან დაკავშირებით არსებულ მრავალ კვლევათა რიგს გვსურს შევმატოთ სიახლე და შევისწავლოთ კონტროლის ლოკუსი ტიპებთან მიმართებაში.

ხშირად მიიჩნევა, რომ ექსტრავერტი მეტად სტაბილური ტიპია, გამოირჩევა დაბალი ნევროტიზმის დონით და მეტად ადაპტურია გარემოში. ხოლო კონტროლის ლოკუსის თვალსაზრისით კი ინტერნალობა

ხასიათდება დაბალი ნევროტიზმით, სტაბილურობითა და ადაპტურობით. ასევე, როდესაც საქართველოში აიზენკისა და როტერის ტესტების ადაპტაცია-სტანდარტიზაცია მოხდა, გაირკვა, რომ ქართველებში ჭარბობდნენ ექსტრავერტები, ხოლო კონტროლის ლოკუსის მიხედვით მეტად დამახასიათებელი იყო ექსტერნალობა. ამიტომ საინტერესოა, ექსტრავერსია-ინტროვერსია როგორ მოდიან კორელაციაში კონტროლის ლოკუსის ორიენტაციებთან?

აქედან გამომდინარე ჩვენი კვლევის ჰიპოთეზაა: ვფიქრობთ, რომ ექსტერნალობა-ინტერნალობის დონე ნევროტიზმ-სტაბილურობასთან არის კავშირში და ამიტომ ჩვენი ვარაუდით, ტიპოლოგიის მხრივ კონტროლის ლოკუსის ორიენტაციების თვალსაზრისით დიდი განსხვავება არ იქნება. ჩვენი კვლევის შედეგები ამართლებს აღნიშნულ ჰიპოთეზას.

საკვანძო სიტყვები: ტიპოლოგია, კონტროლის ლოკუსი, ექსტრავერსია-ინტროვერსია, ექსტერნალობა-ინტერნალობა, ნევროტიზმი.

14. სტატიაში განხილულია აზარტულ თამაშობებზე დამოკიდებულების პრობლემა, მისი რისკის ფაქტორების შემცირების გზები სხვადასხვა თეორიული და პრაქტიკული კვლევის პერსპექტივიდან. სხვა ქცევითი ადიქციებისგან განსხვავებით, საკმაოდ რთულია თამაშდამოკიდებულების ფენომენის ახსნა და მისი პრევენციული მიდგომის შემუშავება. რაიმე ნივთიერებაზე დამოკიდებულების მაგივრად, აქ სახეზეა კონკრეტული ქცევის რეგულარულად განხორციელების, დაუძლეველი სურვილი. აზარტული თამაშობები, თანამედროვე ეტაპზე საზოგადოებრივი დისკურსის ნაწილს წარმოადგენს და მკაფიო ამბივალენტურობა ვლინდება, როცა საქმე ეხება ეკონომიკურ სარგებელსა და სოციალურ ზიანს-აღამიანური კაპიტალის დანაკარგს. სტატიაში ასევე განხილულია თამაშდამოკიდებულების განვითარების რისკ-ფაქტორები, პრობლემის მართვის და ზიანის შემცირების საშუალებები სხვადასხვა თეორიული მოდელიდან გამომდინარე. აზარტულ თამაშობებზე დამოკიდებულების მოსალოდნელი ზიანის შემცირება თვითკონტროლის და სოციალური კონტროლის თეორიის მიხედვით შეიძლება აიხსნას. სოციალური კონტროლის თეორია აღამიანის მიერ ადიქციური ქცევის განხორციელების მიზეზად მოიაზრებს მის ბუნებას, რომელიც კონტროლის გარეშე, მიდრეკილია სწორედ მსგავსი ქცევებისკენ. ინდივიდები, რომლებიც სოციალური ინტეგრაციის მაღალი მაჩვენებლით ხასიათდებიან, აქვთ გარემოსთან და საზოგადოებასთან მჭიდრო კავშირი, ნაკლებად ცდილობენ გაწყვიტონ ეს სოციალური კავშირები და განახორციელონ დელიქვენტური ქცევა. სოციალიზაცია არ არის სრულყოფილი, თუ საზოგადოების წევრთა საცეილის რეგულირება და ნორმებისადმი მორჩილება ავტომატურად არ ხდება. წინააღმდეგ შემთხვევაში არაფორმალურ და ფორმალურ სოციალური კონტროლის მექანიზმებს მიმართავენ. აღამიანური ქცევა იმდენად რთულია, რომ შეუძლებელია მას მხოლოდ ბიოლოგიური ახსნა მოვუძებნოთ. უდიდეს როლს თამაშობენ გარემო ფაქტორები, თუ როდის შეიძლება გამოვლინდეს ეს თვისება. ბავშვები, რომლებიც ანტისოციალურ, ფსიქიკური აშლილობის მქონე ოჯახის წევრებთან იზრდებიან, თვითკონტროლის უნარს მოკლებულნი არიან. მხოლოდ რეგულაციების არსებობა შედეგს ვერ მოიტანს, აქ აუცილებელია ინტეგრაციული კომპონენტის არსებობა. საზოგადოება ცდილობს კავშირების მოძებნას, ხოლო ინდივიდი აკავებს შინაგანად დელიქვენტურ ქცევას. სოციალური კონტროლიც სწორედ ამ შინაგანი და გარეგანი მექანიზმების კომბინაციას წარმოადგენს.

საკვანძო სიტყვები: თამაშდამოკიდებულება, თვითკონტროლის თეორია, სოციალური კონტროლის თეორია, ზიანის შემცირება.

15. ნარკომანია, იგივე წამალდამოკიდებულება, არის დაავადება, რომელიც გამოწვეულიანარკოტიკული ნივთიერებების სისტემატიურიმოხმარებით და ვლინდება ამ ნივთიერებებზედამოკიდებულებით. და მოკიდებულების სინდრომი გულისხმობს ორი ტიპის დამოკიდებულებას - ფსიქოლოგიურს და ფიზიკურს. ფსიქოლოგიური დამოკიდებულება გულისხმობს ფსიქოლოგიურ მიჯაჭვულობას ნარკოტიკებზე, აკვიატებულ ლტოლვას ნარკოტიკული საშუალების მიმართ.მოხმარების შეწყვეტის შემთხვევაში გამოხატულია ფსიქოლოგიური დისკომფორტი.აღამიანი განიცდის ძლიერ შინაგან დაძაბულობას, რაც ვლინდება შფოთვით, სხვადასხვა სახის შიშებით, დეპრესიით და ა.შ. ფიზიკური დამოკიდებულების დროსაღამიანის ყველა სასიცოცხლო სისტემა ჩართულია დაავადებაში და ნარკოტიკის მოხმარების შეწყვეტის შემდეგ ვლინდება ძლიერი ფიზიკური აშლილობით.

ე.წ. „აღკვეთის სინდრომის“ სახით. ეს მდგომარეობა ფსიქიკური და ფიზიკურისასიათის სიმპტომთა კომპლექსია და სპეციფიკურია ცალკეული ნარკოტიკისთვის. ნარკოტიკის მოხმარების დაწყებას მრავალი ფაქტორი განსაზღვრავს. მრავალფეროვანია ნარკოტიკების მოხმარების მოტივაციური ფაქტორები. მათ შორისაა - შფოთვის, დამაბულობისა და დეპრესიული მდგომარეობისგან გათავისუფლების სურვილი, პირადი პრობლემებისგან განსვლა, ცნობისმოყვარეობა, ემოციური არამდგრადობა, პროტესტი საზოგადოებაში მიღებული სოციალური ნორმების და გარემოს მიმართ, გარკვეულ სოციალურ ჯგუფთან მიერთების და ამ ჯგუფის წევრად ყოფნის სურვილი და ა. შ.

ბევრმა ფაქტორმა შეიძლება იმოქმედოს მოხმარების შეწყვეტის გადაწყვეტილებაზე. მათ შორისაა - სოციალური, ფსიქოლოგიური და მოტივაციური ფაქტორები. ალკოჰოლზე და ნარკოტიკებზე დამოკიდებულ ადამიანთა მკურნალობის პროცესში მოტივაცია დიდი ხანია მიიჩნევა ერთ-ერთ მნიშვნელოვან ფაქტორად. სტატიაში განხილულია სოციალური, ფსიქოლოგიური, თერაპიული და ბიოლოგიური მოტივაციური ფაქტორები, რომლებიც ეხმარება დამოკიდებულ ადამიანს ნარკოტიკის მოხმარების შეწყვეტის გადაწყვეტილების მიღებაში. ნარკოტიკის მოხმარების მიმართ უარყოფითი დამოკიდებულების ჩამოყალიბებას ხელს უწყობს საზოგადოებაში არსებული ჯანსაღი ცხოვრების წესები და ნორმები, ნარკოტიკების ხელმისაწვდომობის შემცირება, სამართალდამცავი სისტემის ეფექტური მუშაობა, მკურნალობის ხელმისაწვდომობა. მნიშვნელოვანი ფაქტორია ოჯახის წევრების მხარდაჭერა ნარკოდამოკიდებულის მკურნალობასა და რეაბილიტაციის პროცესში. მედიკამენტოზურ მკურნალობასთან ერთად მნიშვნელოვანია ფსიქოთერაპია, რომელიც მიმართულია ნარკოდამოკიდებული ადამიანის ემოციური, კოგნიტური და ქცევითი პრობლემების დაძლევაზე, სოციალურ ადაპტაციასა და პიროვნულ ზრდაზე.

საკვანძო სიტყვები: ნარკოდამოკიდებულება, ნარკოტიკების მოხმარების შეწყვეტა, მოტივაცია, მოტივაციური ფაქტორები.

16. წინამდებარე ნაშრომში მოცემულია საერთო დემოგრაფიული და მიგრაციული განვითარების ფონზე გამოკვლეული შრომითი ემიგრაციის გავლენა საქართველოს დემოგრაფიულ და ეკონომიკურ განვითარებაზე. გათვალისწინებულ იქნა შრომითი ემიგრაციის გზავნილების როლი დემოგრაფიული ზრდისთვის აუცილებელი რესურსების მატებაში, დემოგრაფიული კრიზისის შერბილებაში. განხილულია, უცხოეთში შრომით ემიგრაციაში მყოფი საქართველოს მოქალაქეების დემოგრაფიული ქცევის ცვლილებები, რომელსაც ღრმა, საფუძვლიანი შესწავლა სჭირდება. სხვადასხვა კვლევის გათვალისწინებით დადგინდა, დემოგრაფიული ქცევის მიახლოებითი მოდელი შრომითი ემიგრაციის შესახებ. აქედან გამომდინარე, შეფასდა დემოგრაფიული დანაკარგები.

17. ნაშრომის მიზანია, გააანალიზოს უკრაინის განსაკუთრებული გეოპოლიტიკური მნიშვნელობა რუსეთ-უკრაინის მიმდინარე კონფლიქტის ფონზე. ამ მიზნით უკრაინა განხილულია როგორც აღმოსავლეთ ევროპის და ე.წ. „ჰარტლენდის“, „შუაგული მიწების“ (ევრზიის ცენტრალური ნაწილი) მთავარი ნაწილი, რომელიც, ჰელფორდ ჯონ მაკინდერის ცნობილი თეორიის მიხედვით, კონტინენტური ძალების კონცენტრაციის მთავარი წყაროა. ამ ტერიტორიაზე კონტროლის მოპოვება, საბოლოოდ შეიძლება ნიშნავდეს მსოფლიოს ძირითადი ტერიტორიების მართვისკენ გზის გაკვალვას. კერძოდ, ის, ვინც მოახერხებს აღმოსავლეთ ევროპის დამორჩილებას, შეძლებს „ჰარტლენდზე“ ბატონობას, ხოლო „ჰარტლენდის“ კონტროლი, თავის მხრივ, ნიშნავს მსოფლიო კუნძულზე (ევრაზია, აფრიკა) დომინირებას, ეს უკანასკნელი კი მთლიან მსოფლიოზე ბატონობის წინაპირობაა. ზემოთ ხსენებული ლოგიკის თანახმად, დღეისათვის უკრაინის ტერიტორია განსაკუთრებით საინტერესოა ნებისმიერი „დიდი ძალისთვის“ (Great Power), მათ შორის, პირველ რიგში, უახლოესი მეზობელი რუსეთისთვის, რომელიც დაინტერესებულია საერთაშორისო სისტემაში სახელმწიფოს არა მხოლოდ მინიმუმი დანიშნულების შესრულებით - თვითგადარჩენით და სუვერენიტეტის შენარჩუნებით, არამედ ძალის მაქსიმიზაციითა და სხვა სახელმწიფოებზე დომინირებით, რაც ხშირად სამხედრო ძალის გამოყენებასაც გულისხმობს. ამდენად, გეოსტრატეგიულად მნიშვნელოვანი უკრაინის „დამორჩილება“ რუსეთისთვის ერთგვარი მნიშვნელოვანი გამოცდაა როგორც „დიდი ძალის“/უახლოესი მეზობლის სტატუსის დამკვიდრების მხრივ. ასეთივე დანიშნულება აქვს უკრაინას დასავლეთისთვის, განსაკუთრებით აშშ-სთვის, რომლისთვისაც უკრაინის რუსეთისთვის „დათმობა“ შეიძლება „დიდი ძალის“ სტატუსის დაკარგვას უდრიდეს, განსაკუთრებით

ავღანეთსა და სირიაში განცდილი მარცხის შემდეგ. საკვანძო სიტყვები: გეოპოლიტიკა, რუსეთი, აშშ, უკრაინა, საგარეო პოლიტიკა.

18. მედიის ფუნქციონირების მეცნიერული შესწავლის ამოცანა გამოწვეულია იმ როლით, რომელსაც მედია ინფორმაციულ ეპოქაში თამაშობს. უახლოესმა პროცესებმა მედიის ფენომენის ახლებური გააზრება მოითხოვა, ვინაიდან ცვლილებები მისი ფუნქციონირების მთელ სტრუქტურას შეეხო: დაწყებული ჟურნალისტიკის სტატუსის ტრანსფორმაციიდან და დამთავრებული მედიაადრესატის სპეციფიკაციიდან – საკომუნიკაციო კოდების სემიოტიკური ფაქტორების ძირეული ცვლილებებით. ამან დღის წესრიგში დააყენა ჟურნალისტიკისა და მასკომუნიკაციის ფაკულტეტებზე სასწავლო პროცესის მოდერნიზაციის აუცილებლობა და ახალი სტრუქტურული ცვლილებები გამოიწვია პროგრამულ კურიკულუმებში. ასე, მაგალითად, ევროპული უნივერსიტეტების პროგრამებში გაჩნდა ისეთი კურსები როგორიცაა: ინტერნეტ-მედია, კონვერგენტული ჟურნალისტიკა, ციფრული მედიოლოგია და სხვა. სხვათა შორის, ეს საკითხები გათვალისწინებულია სტუ-ში მომზადებულ ახალ (მათ შორის ინგლისურენოვან) პროგრამებში. კიდევ ერთ ტენდენციას, რომელიც დამახასიათებელია ევროპული უნივერსიტეტებისთვის და შესაბამისად აისახა ევროპული უნივერსიტეტების პროგრამებში, წარმოადგენს ჟურნალისტიკის დარგობრივი სფეროების სეპარატიზაციის ტენდენცია, რის შედეგადაც, ვიწრო სპეციალიზაციიდან გამომდინარე, ჟურნალისტები ცალკე კვალიფიკაციას იღებენ. ასე, მაგალითად - სპორტული, მედია-ბიოლოგიის, სამხედრო, ტექნიკური სფეროს ჟურნალისტები განსხვავებულ დიპლომებს იღებენ. მასმედია, როგორც საზოგადოებრივ ურთიერთობათა სპეციფიკური ინსტრუმენტი, მიზეზ-შედეგობრივ კავშირშია პოლიტიკურ, სამართლებრივ, ზნეობრივ და აქსიოლოგიურ ინსტიტუციებთან. ამიტომ მედიაში მიმდინარე პროცესები უნდა განვიხილოთ იმ პოლიტიკური და სოციალური სისტემის გარდაქმნის ანალიზის გარეშე, რომლის შედეგად ტრანსფორმაცია განიცადა საზოგადოების ინფორმაციული უზრუნველყოფის სისტემამ. უნივერსალური პროცესების გარდა (მასკომუნიკაციის მონაწილეთა როლებრივი პარტიტურის შეცვლა, საკომუნიკაციო არხების ფუნქციონირების სისტემის ჩამოყალიბება, ახალ ტექნოლოგიურ სტანდარტებზე გადასვლა), პოსტსაბჭოთა ქვეყნებში და, კერძოდ, საქართველოში, ჩამოიშალა კომუნიკაციის იერარქიული მოდელი, გაფართოვდა კონტაქტურ კულტურათა ინტერაქციული ველი, რომელიც ტერიტორიულ საზღვრებზე აღარ არის დამოკიდებული, შეიცვალა თვით საზოგადოების სტრუქტურა, ახლებურად იქნა გააზრებული დროის ფაქტორი, რაც, პირველ რიგში, ოპერატიულობასა და ინფორმაციის მოძრაობის სისწრაფეში აისახა. დასავლეთში მიმდინარე პროცესები: გლობალიზაცია, საინფორმაციო სფეროს პლანეტარიზაცია, ტექნოლოგიური რევოლუცია მეოცე საუკუნის 90-იან წლებში პოსტსაბჭოთა ქვეყნებსაც შეეხო, ვინაიდან ამ პერიოდის გეოპოლიტიკური კატაკლიზმების შედეგად მოხდა „გლობალური სოფლის“ სტრუქტურაში“ ახალი ქვეყნების (მათ შორის საქართველოს) შესვლა. გეოპოლიტიკური კატაკლიზმების, პოლიტიკურ სისტემის ტრანსფორმაციისა და სამეცნიერო-კულტურული რევოლუციით გამოწვეული მრავალი პრობლემის შედეგად პოსტსაბჭოთა ქვეყნები ახალ სოციოპოლიტიკურ პარადიგმაში აღმოჩნდნენ, რომელსაც „ინფორმაციის საუკუნეს“ უწოდებენ. წინამდებარე ნაშრომი, რომელიც ცალკეული ნაწილების სახით ქვეყნდება, ეხება ქართული ცნობიერების გარდამტეხ პერიოდს, პოსტსაბჭოთა რეალობიდან გლობალურ საინფორმაციო სამყაროში გადასვლასა და დაიწყო „გლობალური სოფლის“ სტრუქტურაში ქვეყნის კულტურულსახელმწიფოებრივი იმიჯის ფორმირებისა და განმტკიცების დაწყებას. ამ პერიოდში, როდესაც ხდება „გლობალური სოფლის“ სტრუქტურაში შემავალ კულტურათა კონტაქტური ველის გაფართოება და ახალი კულტურების იმპლემენტაციის პროცესი მსოფლიოში ინფორმაციული საზღვრების მოშლის ტენდენციის ფონზე. ნიშანდობლივია, რომ საქართველო საერთაშორისო ასპარეზზე პოლიტიკურად დამოუკიდებელი სტატუსით გამოდის და ახალი რეალობის შესაბამის პარტნიორული ურთიერთობის რეჟიმზე გადადის, მათ შორის ისეთ ქვეყნებთან, რომელთა შესახებაც ფართო საზოგადოებას ახლო წარსულში წარმოდგენაც კი არ ჰქონდა. კომუნიკაციური სივრცის ახალ სოციო-კულტურულ პარადიგმაში გააზრების აუცილებლობა და კომუნიკაციის კონტაქტური ველის გაფართოება თვისობრივად ცვლის საზოგადოების ინფორმაციული უზრუნველყოფის მოდელს, რაც უაღრესად საინტერესოა მასმედიის ფუნქციონირების თეორიული საფუძვლების შეწავლის თვალსაზრისით.

19. ნაშრომში საუბარია იმ ჟურნალების შესახებ, რომლებიც ესპანეთში პოპულარობით სარგებლობს და მედიამომხმარებლის ნაკლებობას არ განიცდის; ხაზგასმულია ის ფაქტი, რომ მიუხედავად იმისა, რომ ელექტრონულმა მაუწყებლობამ სერიოზული პრობლემები შეუქმნა ბეჭდურ მედიას, რომელიც მთელ

მსოფლიოში რთული ამოცანებისა და გამოწვევების წინაშე დგას და არსებობის შესანარჩუნებლად არცთუ მარტივი წინააღმდეგობების დაძლევა უწევს, ესპანეთი ის ქვეყანაა, სადაც ბეჭდურ მედიას მეტ-ნაკლებად ჰყავს მუდმივი მკითხველი. ამას ჟურნალისტთა დიდი არმია მრავალფეროვანი, საზოგადოების სხვადასხვა ფენის ინტერესებზე მორგებული მედიაპროდუქტის შექმნითა და მკითხველთა მოთხოვნების მაქსიმალურად გათვალისწინებით ახერხებს; აღნიშნულია, რომ, მართალია, ჟურნალები ესპანეთში მრავალფეროვანი, თემატურად განსხვავებული და რაოდენობრივად შთამბეჭდავია, მაგრამ მათი ტირაჟი დიდი არ არის, მათი უმრავლესობა კვირაში ან თვეში ერთხელ გამოდის. სტატიაში განხილულია ესპანეთში ყველაზე კითხვადი და პოპულარული ჟურნალები: სატირული, ბულვარული, სამედიცინო, ფილოსოფიური, ფსიქოლოგიური, სამეცნიერო, ლიტერატურული, ქვეყნის მუსიკალური ცხოვრების ამსახველი, კინემატოგრაფიის საკითხების მიმომხილველი და ა.შ. ესპანელ მკითხველს აინტერესებს ის რჩევები და რეკომენდაციები, რომლებსაც ჟურნალების ფურცლებიდან ეცნობიან და საჭიროებისამებრ იყენებენ კიდევ. შეიძლება ითქვას, რომ მძაფრ კონკურენციულ პირობებში ესპანური ჟურნალები ახერხებენ მედიასივრცეში საკუთარი ადგილის შენარჩუნებას.

20. 21-ე საუკუნეში საინფორმაციო საზოგადოებას მსოფლიოში არსებობის საკუთარი წესები აქვს დამკვიდრებული. უდავოა, რომ ინფორმაცია არის ყველაზე გავრცელებული პროდუქტი, რომელსაც კაცობრიობა მოიხმარს. ამიტომ მასზე მოთხოვნაც ყოველთვის მაღალი იყო. განსაკუთრებით გაიზარდა მისი როლი და მნიშვნელობა დღევანდელ პირობებში. ინფორმაციაზე მოთხოვნა გავლენას ახდენს არა მხოლოდ მისი გავრცელების საშუალებებზე, ტიპებზე, არამედ მის მთავარ ამოცანაზე, არსზე. მედიაგარემოში არის ინფორმაციის ნაკადების მიზანმიმართული გავლენა ადამიანების ღირებულებებზე, განსჯაზე, მოსაზრებებსა და ქცევაზე. დღეს მსოფლიოში განსაკუთრებით მავნებელია ინფორმაციით მანიპულირების ურთულეს პრობლემებთან დაკავშირებული ამოცანების გადაწყვეტა. ერთის მხრივ ეს გამოწვეულია და კვებავს მასობრივი მედიასაშუალებების ანგაჟირებულ, ზოგჯერ ანტისახელმწიფოებრივ მოღვაწეობას, ხოლო ეს, მეორე მხრივ, ნეგატიურად აისახება მოქალაქეების სოციალურ მოქმედებაზე, განსაკუთრებით სახელმწიფოებრივად მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილებების მიღების მომენტში. ჩვენს ქვეყანაში არსებული კანონმდებლობა, სამწუხაროდ, ჯეროვნად ვერ უზრუნველყოფს მედიის საშუალებით ავთენტური, ნამდვილი სანდო ინფორმაციის მიწოდებას. არსებული პრობლემების გადასაჭრელად საჭიროა გამოვიშვათ სხვადასხვა თანამედროვე მიდგომა, რათა თავი დავიცვათ მასმედიაში გავრცელებული დამნაშავეობრივი და ანტისახელმწიფოებრივი ინფორმაციის ზეგავლენისგან. მედიაწიგნიერება არის სწორედ ის საშუალება, რომელიც ამაში დაგვეხმარება. ის განიხილება, როგორც პიროვნების ინფორმაციული უსაფრთხოების კომპონენტი მედიაგარემოში მზარდი დამაბულობის, მავნე ინფორმაციის გავრცელების კონტექსტში. მედიაგანათლების ტექნოლოგიებს შორის ერთერთია მედიაპიგიენა, იგივე ფაქტჩეკინგი (ფაქტების შემოწმება). მედიაპიგიენის ტექნოლოგიის ცოდნა განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ჟურნალისტებისათვის. ეს არის ქმედება, რომელიც მიზნად ისახავს კონკრეტული ინფორმაციის სისწორის ასახვას და მისი სწორი ინტერპრეტაციის უზრუნველყოფას. შეიძლება ვთქვათ, რომ ის წარმოადგენს ჟურნალისტის პროფესიულ აუცილებლობას, რადგან ჟურნალისტის არასაკმარისი პროფესიული კომპეტენცია შეიძლება ყალბი ინფორმაციის გავრცელების მიზეზი გახდეს. ამიტომ ყველა ჟურნალისტი ფაქტჩეკინგის ტექნოლოგიას განსაკუთრებულად კარგად უნდა ფლობდეს. წინამდებარე სტატიაში მედიაპიგიენა გაანალიზებულია როგორც გარკვეული ბარიერი დეზინფორმაციის საწინააღმდეგოდ, ჩამოთვლილია ამ ტექნოლოგიის ინსტრუმენტები, რომლებიც გვეხმარება ფაქტების გადამოწმებაში. საკვანძო სიტყვები: „მედიაწიგნიერება“, „მედიაგარემო“, „დეზინფორმაციასთან ბრძოლა“, „მედიაგანათლების ტექნოლოგია“, „მედიაპიგიენა“, „ფაქტჩეკინგი“.

21. ნაშრომში შესწავლილია ცნობილი ქართული მეცნიერის თბილისის ივ. ჯავახიშვილის უნივერსიტეტის პროფესორის დავით გოცირიძის მეცნიერული მოღვაწეობის ერთი კონკრეტული მიმართულება - კომუნიკოლოგია, კონკრეტულად, მასობრივი კომუნიკაციებისა და ვერბალური კომუნიკაციების სფეროში. დ. გოცირიძე საუნივერსიტეტო საკვალიფიკაციო განათლებით რუსისტი იყო, ქართული რუსისტიკის თვალსაჩინო წარმომადგენელი. ამ სფეროში მან საკმაოდ ახალგაზრდულ ასაკში თქვა თავისი სიტყვა - იყო საერთაშორისო სამეცნიერო ასოციაციის - МАПРЯЛ-ის პრეზიდიუმის წევრი, რუსეთის პედაგოგიკის მეცნიერებათა აკადემიის წევრი, არაერთი საერთაშორისო სამეცნიერო საზოგადოების წევრი, მრავალი სიმპოზიუმისა თუ კონგრესის მონაწილე. მისი ნიჭი და ენერგია

ბევრწილად გამორჩეულად აქტიურმა მეცნიერულმა ურთიერთობებმა შეიწირა, თუმცა ამის მიუხედავად, მან შეძლო კვალის დატოვება მეცნიერების ახალ მიმართულებაში - კომუნიკოლოგიაში. კომუნიკოლოგიის მიმართულებით დ. გოცირიძემ ინტენსიური მუშაობა გაშალა საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში, სადაც იგი კითხულობდა ლექციებს მაგისტრატურაში, სპეცსემინარებს მასობრივი კომუნიკაციის მიმართულების დოქტორანტურაში, ხელმძღვანელობდა დოქტორანტების მომზადებას, ეწეოდა კვლევით მუშაობას კომუნიკოლოგიის პრობლემებზე. ამ მიმართულებით შესრულებულ სამუშაოთაგან განსაკუთრებით აღსანიშნავია ფრანგ და ქართველ მეცნიერებთან ერთად შესრულებული ნაშრომი „მედია, კომუნიკაცია და ევროპული მშენებლობა საქართველოსთან ერთად“ (2021 წ.), კერძოდ, ამ ნაშრომის VI თავი „საქართველო გლობალურ ტრანსფორმირებად სოციო-პოლიტიკურ რეალობაში და მედიის განვითარების ვექტორი“, რომელიც პროფ. თ. ჯაგოდინიშვილთან ერთად გამოიკვლია. საკვანძო სიტყვები: კომუნიკოლოგია, მასკომუნიკაცია, მედია, განვითარების ვექტორი.

22. თანამედროვე ქართულ მედიაში მიმდინარე პროცესების თეორიული შეფასება მასმედიის კვლევების ძირითადი მიმართულებების ანალიზს საჭიროებს. მასმედიის თეორიული კვლევა გასული საუკუნის დასაწყისში გახდა აქტუალური. ამ დროისათვის ყურადღების ცენტრში მოექცა ამერიკული სოციოლოგების კვლევები. ევროპელმა მეცნიერებმა აიტაცეს ამ კვლევების შედეგები და არნახულად გააღრმავეს და გააფართოვეს. ძირითადად ამ კვლევებში სამი ეტაპი გამოკვეთა. პირველ ეტაპზე ცენტრალურ ამოცანას შეადგენდა მასობრივი კომუნიკაციის საშუალებების ზემოქმედებითი შესაძლებლობების კვლევა. ეს პერიოდი მოიცავდა XX საუკუნის დასაწყისისა და მეორე მსოფლიო ომამდელ დროით მონაკვეთს მოიცავდა. მასმედიის თეორიული კვლევების მეორე ეტაპი XX საუკუნის 40-იანსა და 70-იან წლებზე მოდის. ამ ეტაპზე მასობრივი კომუნიკაციის საშუალებები თავისუფლდება წინა პერიოდისათვის დამახასიათებელი „დემონიზაციის“ ტვირთისაგან, აბსოლუტური ხასიათი. სოციოლოგებისათვის დამარწმუნებელია ემპირიული კვლევების შედეგები, რომლებიც ამომრჩევლის ქცევისა და მომხმარებლების არჩევანის შედეგებს ასახავენ. მეორე ეტაპზე შეიქმნა „კოგნიტური დისონანსის თეორია“, დამკვიდრდა ტერმინი „ცოდნის წყვეტილობა“ (ინფორმაციული დეფიციტი), შემუშავდა სარგებლიანობისა და მოთხოვნილებათა დაკმაყოფილების თეორია, მასობრივი კომუნიკაციის საშუალებების ზემოქმედების ფსიქოლინამიკური მოდელი. კომუნიკაციური ზემოქმედების ძირითად დეტერმინანტად იქცა არა შეტყობინება, არამედ მისი მიმართება აღმქმელი პიროვნების ფსიქიკასთან. მნიშვნელოვანი იყო ამ ეტაპზე შემუშავებული მასობრივი კომუნიკაციის ფუნქციონირების ორსაფეხურიანი კონცეფცია. მესამე ეტაპი მოიცავდა XX საუკუნის 70-იანი წლების გასულს და ხასიათდება სტრუქტურულფუნქციონალური კვლევის ტენდენციებით, ურთიერთდაკავშირებული, პოლიპარადიგმატული მეთოდების გამოყენებით. მასმედიის განვითარების განსაკუთრებულ ეტაპს ქმნის გლობალიზაციის ეპოქა, რომელმაც ძირეულად შეცვალა მისი ტრადიციული გაგება. ერთი განმასხვავებელი ნიშანია სოციალური კავშირი და ინფორმაციის გაცვლის მექანიზმი. ესაა დემასიფიცირებული მასობრივი ინფორმაციის საშუალებების პერიოდი. დიდი მნიშვნელობა მიენიჭა გლობალიზაციის პირობებში ახალი ინფორმაციული ტექნოლოგიების სპეციფიკის გააზრებას და მედიასივრცის ტრანსფორმაციის საკითხებს, რომლებმაც მედიასაშუალებების ფუნქციონირების ახალი ვექტორი წარმოქმნა. მასმედიის კვლევებში განსაკუთრებული ადგილი დაიკავა მედიისა და ძალაუფლების ოპოზიციის ანალიზმა, მედიის დამოკიდებულებამ მედიის გავლენის უნარმა, რაც გლობალიზაციის პრობლემას განიხილავს როგორც იდეოლოგიის პრობლემას, რომელიც მოიცავს მასმედიის, საზოგადოებისა და ხელისუფლების დამოკიდებულებას.

23. ნაშრომში საუბარია იმის შესახებ, რომ ჟურნალისტების ნამოღვაწარი მოიცავს საზოგადოების ყველა ფენის ინტერესებს და წინ წამოსწევს აქტუალურ, საჭირობოროტო საკითხებს, რომელთა გადაჭრის გზებზე მსჯელობა ხშირად პოლემიკის საგნად იქცევა. მკს-ს მუდმივი განვითარება, სიახლეების დანერგვა, განუხრელი ტექნიკური პროგრესი ჟურნალისტურ სფეროში ახალი მორალურ-ეთიკური პრობლემების წარმოქმნას იწვევს. მედიამკვლევართა აზრით, ერთ-ერთ ყველაზე აქტუალურ საკითხად თანამედროვე მედიასივრცეში კვლავ რჩება ის, თუ რამდენად ხერხდება ნაირ-ნაირი კატაკლიზმებით დატვირთულ ყოფაში ზნეობრივ-ეთიკური ნორმების და ობიექტურობის პრინციპების დაცვა; ყურადღება გამახვილებულია იმ მედიათეორეტიკოსთა შეხედულებებზე, რომლებიც მიიჩნევენ, რომ დამოუკიდებლობა და თავისუფლება არა მხოლოდ ჟურნალისტების, არამედ საზოგადოების თითოეული

წევრის მოთხოვნილებაა, მაგრამ ყოველთვის არსებობს სუბიექტური თუ ობიექტური ხელშემშლელი მიზეზები, რომელიც ზღუდავს თავისუფლებას და გავლენას ახდენს ობიექტურობაზე. თავისუფლება პირობითი ცნებაა, ისევე როგორც ობიექტურობა; გაანალიზებულია ამერიკელი მედიამკვლევრების ჯ. მერილის და ე. დენისის თვალსაზრისი ჟურნალისტური ობიექტურობის შეუძლებლობის თაობაზე და მათი არგუმენტები ამ შეხედულების გასამყარებლად; ხაზგასმულია ის ფაქტი, რომ ობიექტურობის მოთხოვნა, რომელიც ჟურნალისტური ეთიკის ყველა კოდექსის ერთ-ერთი მთავარი პუნქტია, რეალურად განუხორციელებელია თუნდაც იმიტომ, რომ ჟურნალისტი პიროვნება თავისი ცხოვრებისეული პოზიციით, სუბიექტური დამოკიდებულებით ყველა მოვლენისა თუ ფაქტის მიმართ; გაანალიზებულია იმ მედიამკვლევართა თვალსაზრისი, რომლებიც ამტკიცებენ, რომ ობიექტურობა არის მხოლოდ და მხოლოდ მეთოდი, ინფორმაციის მიწოდების სტილი და შემოქმედების პრინციპი. რაც საზოგადოებას საშუალებას აძლევს მიიღოს მეტ-ნაკლებად სრული და ობიექტური ინფორმაცია.

24. მულტიმედიის საგანმანათლებლო მიზნით გამოყენების საკითხი აქტუალური გახდა 21-ე საუკუნეში და უკვე საკმაოდ დიდ ადგილს იკავებს სხვა საგანმანათლებლო საშუალებათა შორის. ენის კურსის წარმატებით დაუფლებას ბევრად განაპირობებს ელექტრონული საშუალებების გამოყენების გზები, ხერხები და მეთოდები, რომლებიც ეფექტიანი სასწავლო პროცესის წინაპირობაა. კოვიდპანდემიამ დაგვანახა, რომ დისტანციურ სწავლებასა და ელექტრონული ტექნოლოგიების გამოყენებას დადებითი მხარეც ჰქონდა: ერთი მხრივ, სასწავლო საგნების ათვისებას შეუწყო ხელი და სწავლების პროდუქტიულობა გაზარდა, მეორე მხრივ, კომუნიკაციისა და აქტიური მოსმენის უნარი გაიუმჯობესეს სტუდენტებმა. ეს გამოცდილება გასათვალისწინებელია მეორე ენის სწავლა/სწავლების დროს, ენობრივი კომპეტენციების (კითხვა, წერა, მოსმენა, საუბარი) განვითარების თვალსაზრისით. ენის სწავლებასთან ინტეგრირებული მულტიმედია საშუალებები მეორე ენის წარმატებით დაუფლებას ბევრად განსაზღვრავს. მათი პოტენციალი ძალიან დიდია. კვლევამაც - რამდენად ეფექტიანია მულტიმედიური ტექნოლოგიების გამოყენებით ლექსიკური ერთეულების ათვისება, სწორედ აღნიშნული დაადასტურა. ტრადიციულ სასწავლო ტექსტებთან ერთად მულტიმედიური რესურსების გამოყენება საგრძნობლად აიოლებს ენის დაუფლების პროცესს. ამ პროცესში ეფექტიანი სასწავლო გარემოს შესაქმნელად სწავლების ისეთ მეთოდებს, როგორებიცაა: ვერბალური და დემონსტრირების მეთოდები, როლური და სიტუაციური თამაშები, დისკუსია/ დებატები და ჯგუფური მუშაობა, დიდი მნიშვნელობა ენიჭება. ეს მეთოდები ენის ათვისების პროცესში უზრუნველყოფს სტუდენტთა აქტიურ ჩართულობას. ელექტრონული კომუნიკაცია იმ კულტურის შესწავლასაც გულისხმობს, რომელი ენის დაუფლებისთვისაც ილწვის სტუდენტი. ტექნოლოგიურ საშუალებებს ამ მხრივ დიდი შესაძლებლობა აქვს, ხელს უწყობს მათი ცოდნის ამაღლებას და დადებით განწყობას უქმნის მათ განსხვავებული კულტურის რეალიების მიმართ. სპეციალისტების განმარტებით, მულტიმედიის გონივრული გამოყენება ეფექტიანი, ინოვაციური და დადებითი შედეგების მომტანია სასწავლო პროცესში. მულტიმედიური ტექსტები, ნახატები, დიაგრამები, ფოტოები, ვიდეო და აუდიო ფრაგმენტები... ყურადღების კონცენტრაციისა და ინტონაციის მიზნობრივ შერჩევასთან ერთად, საჭირო სასწავლო პროგრამის დამოუკიდებლად ათვისებასა და ლექსიკის სწავლების ტრადიციული სისტემის გაუმჯობესებას უწყობს ხელს. ამავე დროს, იზრდება ლექსიკის ათვისების ხარისხი და მეცადინეობებზე დაზოგილი დრო შესაძლებელია მეტყველების უნარების განვითარებას მოხმარდეს. სადღეისოდ აქტუალურია მულტიმედიური საშუალებების გამოყენების აუცილებლობა მეორე ენის სწავლა/სწავლების პროცესში. მულტიმედიური ტექნოლოგიები როგორც სააუდიტორიო, ისე საშინაო დავალებების შესრულებისას, მნიშვნელოვნად ზრდის ენობრივ კომპეტენციას.

25. ციფრიზაციის ეპოქამ უამრავო რამ შეცვალა ბიზნესის წარმოების სფეროში. ცხადია იგი მედიაბიზნესსაც შეეხო. შეიძლება ითქვას, 21-ე საუკუნემ ფაქტობრივად მეორე სუნთქვა გაუხსნა მედია ბიზნესს. მედიის გლობალურ ლანდშაფტში აუდიტორიასთან შეუფერხებელმა და მყისიერმა უკუკავშირმა, აუდიტორიის ჩართულობამ ყველა ტიპის მედიაორგანიზაციის ფუნქციონირებაზე სერიოზული ზეგავლენა მოახდინა. თუ ინტერნეტამდელ ეპოქაში საშუალო და დაბალი ფენის ადამიანი დიდი მედიის ველში ნაკლებად ხვდებოდა, ინტერნეტიზაციამ და ციფრიზაციამ მას სრულიად ახალი შესაძლებლობების ველი გაუხსნა. მედიის ველი გახალხურდა, გაგლობალურდა, საერთაშორისოდ იქცა და ამას ლოგიკურად მოჰყვა ავტორობის განთავისუფლების კონცეფცია. ძალიან მალე ეს მიდგომა სწორედ რომ ამოსავალი წერტილი გახდა კრეატიული ადამიანებისთვის. მათ თვალწინ უზარმაზარი შესაძლებლობების ველი

გადაიშალა ამბის თხრობის, ანუ storytelling-ის თვალსაზრისით. საინტერესო ამბავი საერთო მნიშვნელოვანი გახდა ბრენდის ეკონომიკაში, პიროვნების მატერიალურ კეთილდღეობაში, შიშველი რეკლამის სრულ იგნორირებაში, საკუთარი პერსონის ინტელექტუალური შესაძლებლობების საიმპიჯო და ფინანსურ შემოსავლებად ტრანსფორმირებაში, თავს მოხვეული მედია რეკლამების არიდებაში და სხვა. ინტერნეტმა საშუალო ადამიანს, მასის ყოფილ წევრს, საკუთარი ხმა გაუჩინა. ეს მოვლენა ძალიან ბევრმა ადამიანმა დროულად გაითავისა მთელ მსოფლიოში და ასევე დროულად შეახტა იმ მატარებელს, რომელიც გლობალური ინფორმაციული ეშელონის თანამდევია. ტრადიციული მედიის იმპერატივის დროს როგორც კონტენტი მდინარებდა ცალ კარში, ისევე სარეკლამო ტექსტები დომინირებდა ტრადიციული მომხმარებლის - მკითხველის, მსმენელის, მაყურებლის - საინფორმაციო ველზე. ინტერნეტის უსწრაფესმა განვითარებამ, ციფრიზაცია-ციის ეპოქამ სრულიად შეცვალა როგორც მედიის, ასევე სამომხმარებლო ლანდშაფტი. განთავისუფლებულმა ავტორებმა, ყოფილმა მომხმარებლებმა თვითონვე დაიწყეს აუდიტორიის შემოკლება და ამ აუდიტორიამდე დაშვების ნებართვის განკარგვა. შეიქმნა უკუკავშირის მყარი სისტემა, რომელმაც სრულიად ახალი ფინანსურ-მარკეტინგული შესაძლებლობები წარმოაჩინა ყველასათვის, ვინც კრეატიულად აზროვნებდა და მოქმედებდა. წარმატებული ბლოგერები და ვლოგერები ამის საუკეთესო ნიმუშია. მაგალითად, ამერიკელი ვლოგერის ჯასტინ ეზარიკის (Justine Ezarik) ვლოგების მაყურებელთა ოდენობამ 2019 წელს მილიარდიან ზღურბლს გადააჭარბა. მარტო იმ წელს მისი შემოსავალი 75 მილიონ დოლარს გასცდა. მარკეტინგული სტორითელინგი ხუთ ფუძე სვეტზეა ორიენტირებული. ესენია - კომპანიის წარმომავლობა, კორპორატიული ისტორიები და მიღწევები, სოციალური მისია, კომპანიის პროდუქტები და სერვისები და საკუთრივ მომხმარებლები. თუმცა ეს წესები საქმიანი ანუ ბიზნეს-სურათისტიკისთვისაა მისაღები და არა ინდივიდუალური მესტორითელინგებისთვის. მათი ინტერესის არეალი ხშირ შემთხვევაში ნაკლებად პროგნოზირებადია და მისამზრობი. მედიალოგები და მარკეტინგის მკვლევარები კარგა ხანია მივიდნენ იმ დასკვნამდე, რომ კარგი ამბავთხრობისთვის სამი მახასიათებელია მთავარი - შერჩეული თემის აქტუალობა, თემის კარგი მთხრობელ-მიმტანი აუდიტორიამდე და მომზადებული ამბის, ისტორიის, თემის, პრობლემის ხარისხი კონტენტწარმოების ყველა ფორმატის დაცვით.

26. თანამედროვე პოლიტიკურ კომუნიკატივისტიკაში „დღის წესრიგის დადგენის თეორიამ“ („Agenda-Setting Theory“) მყარად დაიკავა თავისი ადგილი იმ კვლევით ინსტრუმენტებს შორის, რომლებიც შესაძლებელს ხდის, ზუსტად შეფასდეს, რა გავლენას ახდენს მასობრივი კომუნიკაცია სოციუმზე. ყველაზე ზოგადად, ის გულისხმობს კავშირის არსებობას მასმედიის შეტყობინებებსა და იმას შორის, რას მიიჩნევს აუდიტორია მნიშვნელოვანად, ან ყურადღების ღირსად. მედია კარნახობს კრიტერიუმებსა და პრინციპებს, რომლებითაც ხელმძღვანელობენ ადამიანები პოლიტიკაში მიმდინარე პროცესებისადმი, კონკრეტული ადამიანებისა და მოვლენებისადმი თავიანთი დამოკიდებულებების ჩამოყალიბებისას. „დღის წესრიგის დადგენის თეორია“ ფორმალურად შეიმუშავეს მაქსველ მაკომბსმა და დონალდ შოუმ აშშ-ში 1968 წ. საპრეზიდენტო არჩევნების კვლევის შედეგებზე დაყრდნობით. თეორია ვარაუდობს, რომ მასობრივი კომუნიკაციის საშუალებებს ძალიან დიდი გავლენა აქვს თავიანთ აუდიტორიაზე. საზოგადოებისათვის რეალურად აქტუალური პრობლემის ჩანაცვლება ხდება იმით, რასაც მკვლევარები მიიჩნევენ უფრო მნიშვნელოვანად - როდესაც ახალი ამბავი ხშირად და ყველაზე თვალსაჩინო ადგილას შუქდება, აუდიტორიაც ამ საკითხს განიხილავს, როგორც უფრო მნიშვნელოვანს. დღის წესრიგის დადგენის კონცეფცია მაკომბსმა და შოუმ გამოიყენეს 1968 წ. ჩაპელ-ჰილში, ჩრდილოეთ კაროლინაში, აშშ-ს საპრეზიდენტო არჩევნების მიმდინარეობის ანალიზისას. მათ ერთმანეთს შეადარეს, რა პრობლემა გამოიკვეთა ახალი ამბების კონტენტში, როგორც მნიშვნელოვანი და ის, თუ რას აღიქვამდა საზოგადოებრიობა არჩევნების ყველაზე მნიშვნელოვან საკითხად. ამის შედეგად შეძლეს იმის დადგენა, თუ კონკრეტულად რა დონით განსაზღვრავდა მკვლევარები პრობლემის აზრს. დღეს ეს გავლენა კიდევ უფრო გაძლიერდა, რადგან დღის წესრიგის დადგენაში მნიშვნელოვანი ცვლილებები შეაქვს სოციალურ მედიას, რომელიც არა მარტო ავსებს ტრადიციული მკვლევარების დღის წესრიგს, არამედ აყალიბებს პარალელურ დღის წესრიგსაც საზოგადოებისათვის ხელმისაწვდომი ახალი ამბების სპექტრის გაფართოებით. პარალელური დღის წესრიგის შექმნის შემდგომი ნაბიჯია ალტერნატიული დღის წესრიგის შექმნა. ეს ალტერნატიული დღის წესრიგები, რომლებიც ძლიერდება, მყარდება თანამედროვე ტექნიკური საშუალებებით, როგორც წესი, ავსებენ იმ ნიშებს, რომლებიც ხშირად პროფესიული მედიის ყურადღების მიღმა რჩება.

27. XIX საუკუნის მიწურულსა და XX საუკუნის პირველ ნახევარში ჰყვებოდა ტაბიდეების საგვარეულო დიდი კულტურულ-ინტელექტუალური კვეთილობით, დაწინაურდა. ტ. ტაბიდის თქმით, ამ საგვარეულოს გამორჩეულობას „ღვდელმსახურების გრძელი ჟამით“ ჰქონდა გამაგრებული სამიერველი. გვარეულობითი სიამაყის საფუძველი შემდეგში პოეზია და პუბლიცისტიკა გახდა. ქართული პოეზიის ორ დიდ სახელად გალაკტიონი და ტიციანი დამკვიდრდა. მათთან ერთად გაიხმინა გალაკტიონის უფროსი ძმის - პროკლეს (აბესალომის), იუსტინეს (ტიციანის მამის) სახელებმა, მათ შემდეგ კი ნოდარ ტაბიდე მთავრო ყურადღება, რომელმაც თავისი სკოლა შექმნა ქართულ ჟურნალისტიკაში.

28. გაანალიზებულია ახალი ლინგვისტიკური ტერმინის „ენობრივი პიროვნების“ შინაარსი; აღნიშნულია ამ ტერმინით გამოხატული კომუნიკაციური ლინგვისტიკის უპირველესი სუბიექტის როლბრივი მახასიათებლები და ფუნქციური თავისებურებები ვერბალურ კომუნიკაციებში. მითითებულია, რომ „ენობრივი პიროვნების“ სამეტყველო ფუნქციები უკავშირდება ჟურნალისტიკის, პუბლიცისტიკის, საჯარო მოხელეების პროფესიულ მოღვაწეობას. აქედან გამომდინარეობს აღნიშნული ტერმინისა და მისით გამოხატული ლინგვისტიკური მოვლენის აქტუალობა როგორც მასობრივი კომუნიკაციის, ისე ზოგადად საჯარო ვერბალური ურთიერთობების სფეროსათვის.

29. ენობრივი პოლიტიკა თავისი ბუნებით და გამოყენების თავისებურებებით უაღრესად ინდივიდუალურია. ნებისმიერ მულტუკულტურულ და მულტიეთნიკურ კონტექსტში, რომელშიც სხვადასხვა ენები ფუნქციონირებენ, აუცილებელია ამ ენობრივი პოლიტიკის ადაპტირება მოცემულ ენობრივ სიტუაციასთან და ამით იმ ენების ცხოველყოფილობის უზრუნველყოფა, რომელთა მიმართაც ხორციელდება ენობრივი პოლიტიკა, ანდა, პირიქით, უგულებელყოფს უმცირესობათა ენის მინორიტარული ენების ფუნქციონირებასა და შედგომ განვითარებაზე ზეგავლენის უფლებას. თანამედროვე საქართველოში რუსული ენის სტატუსზე სხვადასხვა ფაქტორი მოქმედებს: მსოფლიო გეოპოლიტიკური სურათის ცვლილება და ენობრივი სპექტრის დატვირთულობის ცვლა; ახალი ზეეროვნული ინსტიტუციონალურობების აღმოცენება, რომლებიც გაერთიანებული არიან კულტურულ-ეკონომიკური განვითარების საერთო ამოცანებით; სუბიექტურ-ცივილიზატორული მიზეზებით, რომლებიც გამოიხატება რუსული ენის მაჟორიტარული ფუნქციის გადააზრებაში ახალი ლინგვოფუნქციური სტატუსის საზრისით. გასაგები მიზეზების გამოახალი ენობრივი პოლიტიკა დაკავშირებულია საზოგადოებაში გარკვეული პოლიტიკის გატარებასთან. ამჟამად განსაკუთრებული მნიშვნელობის მოვლენად უნდა შეფასდეს 2023 წლის ოქტომბერში გაცხადებული სასაფუძვლო მნიშვნელობის დოკუმენტი „რუსულენოვანი განათლების საკითხები საქართველოში რუსულ-უკრაინული ომის კონტექსტში“, რომელიც სრულიად ახალ შესაძლებლობებს ხსნის საქართველოში რუსულენოვანი განათლების განვითარებისათვის.

30. მასმედიის უმთავრესი ფუნქცია ადამიანების ინფორმირებაა, ხოლო პრინციპი, რომელიც მართავს ამ ფუნქციას, სინამდვილის მიუკერძოებელი და ობიექტური სურათის შექმნაა. თითოეულ ადამიანს აქვს ინფორმაციული ინტერესი და უფლება, იცოდეს, რა ხდება ქვეყანასა და მსოფლიოში. ამიტომაც ითხოვს აუდიტორია ჟურნალისტიკისგან სინამდვილის უტყუარი სურათის შექმნას. მაგრამ სინამდვილე, ფაქტობრივად, უსაზღვროა, მასმედია კი ამ უსასრულობიდან არჩევს იმ ფაქტებს და მოვლენებს, რომლებიც სავარაუდოდ ადამიანთა უმრავლესობისთვის ერთდროულად საინტერესოა და მნიშვნელოვანი. სწორედ ეს განაპირობებს მედიის უნარს, შექმნას განსაკუთრებული რეალობა, რომელსაც მედიური რეალობა შეგვიძლია ვუწოდოთ. აუდიტორიის წარმოდგენები სამყაროზე კი მედიური რეალობის შინაარსზეა დამოკიდებული.

დღის წესრიგის განსაზღვრის თეორია მასმედიის ამ პროცესს შეისწავლის. ფაქტებისა და მოვლენების შერჩევა აუდიტორიისთვის მასმედიას შესაძლებლობას აძლევს შეუქმნას მას მოვლენათა რუკა, ყურადღება გაუმახვილოს ცალკეულ ფაქტებზე და გადაუწყვიტოს, რა არის მისთვის მნიშვნელოვანი და საჭირობო.

სტატიაში თეორიის შექმნისა და განვითარების ჩვენებასთან ერთად დასმულია მედიური დღის წესრიგის საფუძველზე წარმოშობილი პრობლემური საკითხები. ქართული სინამდვილის მედიურ რეალობად

გადაქვეყნების მაგალითზე ნაჩვენებია საგულისხმო ტენდენციები, რომლებსაც მედიური დღის წესრიგი წარმოშობს.

ქართული მედიური დღის წესრიგი ფილტრავს სინამდვილეს და აყალიბებს პოლიტიკურად პოლარიზებულ შინაარსს. ყველა აქცენტი დაპირისპირებულ მხარეთა პოზიციებზეა გაკეთებული. საზოგადოების დღის წესრიგი პირდაპირ იმეორებს მედიის მიერ პრიორიტეტულად გამოცხადებულ დღის თემებს და საკუთარ ინტერესებს ამით შემოფარგლავს. საზღვარგარეთის თემები მხოლოდ საქართველოსთან საგარეო პოლიტიკით დაკავშირებული ამბებით არის შემოსაზღვრული. შესაბამისად, აუდიტორიის ინტერესი მსოფლიოს მიმართ დაბალია. მასმედია ზღუდავს კულტურულ კონტენტსაც. მისი ყურადღების ცენტრიდან გამქრალია ხელოვნების ბევრი დარგი, სხვადასხვა ღირშესანიშნავი მოვლენა. ცხოვრების ყველა სფერო მხოლოდ დაპირისპირებულ მხარეთა პოლიტიკური შეფასებების სახითაა წარმოდგენილი.

საზოგადოებრივი დღის წესრიგი სოციალურ ქსელებში გამოხატულ პოზიციებსა და განწყობებში ვლინდება. მიუხედავად თავისუფალი სივრცისა, მნიშვნელოვანი თემები სოციალურ ქსელებში მეინსტრიმ მედიიდან გადადის.

ამრიგად, შეიძლება ითქვას, რომ მედიური დღის წესრიგი მართავს საზოგადოებრივ ინტერესებს, მნიშვნელობებს თავად ანიჭებს შერჩეულ ფაქტებსა და მოვლენებს, ხოლო საზოგადოება მათ ღირებულებას მედიის მიერ მინიჭებული მნიშვნელობებით განსაზღვრავს.

31. IX საუკუნეში, აღმოსავლური ტრადიციის მიხედვით, ღვთის წინაშე ყველა ენა თანასწორი იყო, განსხვავებით დასავლური ტრადიციისა, რომელიც მხოლოდ ებრაულს, ბერძნულს და ლათინურს მიიჩნევდა წმინდა ენებად.

მიუხედავად იმისა, რომ ენათა თანასწორობა საყოველთაოდ იყო აღიარებული, აღმოსავლეთის ხალხთა ენებს უჭირდათ ბერძნული ენისათვის გაეწიათ კონკურენცია. ქართულ ენას ბერძნულთან კონკურენცია გაცილებით ადრე – ქრისტეს შემდეგ უკვე III-IV საუკუნეებიდან მოუხდა. ამ დროისათვის ქართულს დიდი ხნის მოპოვებული ჰქონდა სოციალური ფუნქცია. იგი მოქნილი სტაბილურობითა და ინტელექტუალიზაციით გამოირჩეოდა, რომელზეც ითარგმნებოდა საღვთისმეტყველო ლიტერატურა და იქმნებოდა ორიგინალური ნაწარმოებები. ენა ჩვენი წინაპრების ეროვნული იდენტურობისა და კულტურული თვითდამკვიდრების ძირითადი საშუალება იყო.

შესაძლოა, ქართული ლიტერატურის პირველივე ძეგლების ენობრივი დახვეწილობის ხარისხი მის მაღალგანვითარებულ საერთაშორისო ენებთან ხანგრძლივ და ღრმა კავშირზე მიგვანიშნებდეს. თუ მათ მნიშვნელოვანი როლი მართლაც შეასრულეს ქართულის ნორმატიულ ენად ქცევის პროცესში, ამისთვის მხოლოდ „ზეპირი“ კავშირები არ იქნებოდა საკმარისი, მეტიც, ვერ მოხდებოდა ლიტერატურული (მწიგნობრული) ურთიერთობების გარეშე.

ძველი ქართული მწერლობის პირველი პერიოდის მწერლობა იქმნებოდა მაშინ, როდესაც ქართლს ერთდროულად სხვადასხვა ხასიათის ბრძოლა უხდებოდა ჯერ მაზდეან სპარსელების, შემდეგ კი მაჰმადიანი არაბების წინააღმდეგ.

არაბთა საშინელი ბატონობის დროს იოანე საბანისძე ეროვნულ ღირსებათა ნათელსაყოფად ქადაგებდა, რომ ქართველები კულტურული მსოფლიოს განაპირას ცხოვრობდნენ, მაშინ, როდესაც ბერძენ-რომაელები კულტურულ მსოფლიოში ცხოვრობდნენო. მისი თქმით, ქართველები მარტო იცავდნენ ქრისტიანობას. აქ თითქმის საყვედურიც ისმის ბერძნების მისამართით. თუ საბერძნეთი საქრისტიანოს ცენტრია, ქართლი მისი დასასრულია და არ ჩამოუვარდება საბერძნეთსო. ქართლი წმინდანთა საშობლოა და ესაა მისი ღირსება მთელ საქრისტიანოშიო, ამ იდეებს მაშინ აწვდიდა საქრისტიანოს, როდესაც ენობრივი პოლიტიკა საფრთხეში იყო. იოანეს გააზრებული ჰქონდა, რომ ქართული თვითმყოფადობის გადარჩენა რელიგიის წიაღში იყო შესაძლებელი, ეკლესიის ფრთების ქვეშ. ეს იდეები პატრიოტული რიტორიკა კი არ იყო, არამედ ისინი კვებავდნენ ქართლის ქრისტიანულ ელიტას.

დროთა ვითარებაში, როდესაც თანდათან იხვეწებოდა ქართული სალიტერატურო ენა, ხდებოდა მისი დიფერენციაცია დიალექტურ თუ ენობრივ ვერსიებად, რომელსაც ყოველთვის არ ჰქონდა მხოლოდ ეთნოლინგვისტური და ისტორიული ხასიათი. ენაში მიმდინარე ცვლილებები არ იყო საკუთრივ მეტყველების ენის ფენომენი, არამედ ენობრივი ვერსია ღრმა სოციალური მოძრაობისა, სოციალური ყოფის „ენობრივი რეალიზაცია“, რაც მუდმივად უნდა ახსოვდეს ყველას, ვისაც ენის თვითმყოფადობის დაცვა სურს. ენის დაცვის მოსურნე პოლიტიკურ და სოციალურ ძალადობასაც უნდა აღუდგეს წინ.

6.5. სტატიები ISSN-ის მითითებით

1) ავტორი/ავტორები

- 1.
- 2.

2) სტატიის სათაური, ISSN

- 1.
- 2.

3) ჟურნალის/კრებულის დასახელება და ნომერი/ტომი

- 1.
- 2.

4) გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა

- 1.
- 2.

5) გვერდების რაოდენობა

- 1.
- 2.

1. რუსუდან გოცირიძე Rusudan Gotsiridze: Coronavirus Pandemic and English-Language Neologisms, Scripta Manent, # 1 (55) 2023, ISSN 1987-7390, საქართველო, თბილისი, 0175, კოსტავას 77, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, გვ. 13-16 (4 გვერდი)

2. რუსუდან გოცირიძე Rusudan Gotsiridze: Metaphors Related to Corona Virus Pandemic, Scripta Manent, # 1 (55) 2023, ISSN 1987-7390, საქართველო, თბილისი, 0175, კოსტავას 77, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, გვ. 16-20 (4 გვერდი)

3. რუსუდან გოცირიძე Rusudan Gotsiridze: Capabilities of Moodle in Organizing Distance Learning Courses, Scripta Manent, # 2 (56) 2023, ISSN 1987-7390, საქართველო, თბილისი, 0175, კოსტავას 77, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, (4 გვერდი - იბეჭდება)

4. ნინო ლომსაძე, ნინო ბოჭორიშვილი

Overview of the Educational system during the pandemic“ IRCELT 2023 , ISSN: 2298-0180 e-ISSN: 2587-472 ავტორები ნინო ლომსაძე, ნინო ბოჭორიშვილი, შავი ზღვის საერთაშორისო უნივერსიტეტი.

5 .მარიამ ქათამაძე, ციური დეკანოზიშვილი

მარიამ ქათამაძე, ციური დეკანოზიშვილი „სამეცნიერო-ტექნიკურ ტექსტებში ტერმინების თარგმანის პრობლემებისა და სიტყვარის როლის შესახებ (ინგლისური ენის მასალის საფუძველზე)“; Scripta Manent N 2(56)2023; ISSN 1987-7390, თბილისი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, 3 გვერდი.

6. რუსუდან თაბუკაშვილი რუსუდან თაბუკაშვილი, თინათინ ფურცელაძე

„გენდერული კვლევების დასაწყისი. ენა და სქესი. `ქალთა ენები`“

შტრიხტა მანენტ. N 1(55) 20123 გვ. 20-27. ISSN 1987-7390. UDK(უაკ)81+82.შ-41 თბილისი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი

7. **რუსუდან თაბუკაშვილი** რუსუდან თაბუკაშვილი, თინათინ ფურცელ გენდერული თეორიები. Bზიოლოგიური სქესი და გენდერი - ცნებათა სიმბიოზური წყვილი და მიმართებები სტერეოტიპებთან. შტრიპტა მანენტ. N 2(56) 20123 გვ. 17-22. IშშN 1987-7390. UDK(უაკ)81+82.შ-41 თბილისი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი

8. რუსუდან თაბუკაშვილი

რუსუდან თაბუკაშვილი, თინათინ ფურცელაძე

ლინგვისტური ფარდობითობის თეორია („სეპირ-უორფის ჰიპოთეზა“) და გენდერი შტრიპტა მანენტ. N 2(56) 20123 გვ. 23-26. IშშN 1987-7390. UDK(უაკ)81+82.შ-41 თბილისი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი

9. ია ბურდული

კრებული: **ქართული ტოლერანტობა - გუშინ, დღეს** ISBN 978-9941-8-5899-4, UDC316.647(479.22), თბილისი 2023, (253გვერდი) საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, საინჟინრო ეკონომიკის მედიატექნოლოგიებისა და სოციალურ მეცნიერებათა ფაკულტეტი

სტატიის ავტორი: ია ბურდული -

„დამოუკიდებლობა, ტოლერანტობა და იუმორი“ - ანტიომის რომანისტის ერიხ მარია რემარკის ცხოვრების კრედიო და თანამედროვე სამყარო

10. ია ბურდული

რეგერირებადი და რეცენზირებადი ჟურნალი: განათლება ISSN 2346-8300, DOI:[https://doi.org/10.3673/2346-8300, #2\(41\)](https://doi.org/10.3673/2346-8300, #2(41)), საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, თბილისი 2023 (იბეჭდება)

სტატიის ავტორი: ია ბურდული (სტატია გერმანულ ენაზე) -

Vielfältige Perspektiven des projektorientierten Lernens Deutsch als Fremdsprache an der Georgischen Technischen Universität.

/ საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში უცხო ენის (გერმანულის)

პროექტული სწავლების მრავალმხრივი პერსპექტივა/

11. **მიტროპოლიტი ანანია ჯაფარიძე**, ბიზანტიის ქართველი დედოფლის მართა-მარიამის უცნობი წარწერა სენტის ტაძარში. სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი „სვეტიცხოველი“, #1, 2023, გვ.19-105, ISSN 1987-6874. ~

12. **მიტროპოლიტი ანანია ჯაფარიძე**, ალბანეთი. ალბანეთის საკათალიკოსო და საქართველოს ეკლესიის იურისდიქცია კახეთსა და ჰერეთში. სამეცნიერო საისტორიო ჟურნალი „სვეტიცხოველი“, #1, 2023, გვ.106-122, ISSN 1987-6874.

13. **მარიტა ზუბიაშვილი, ვაჟა გურგენიძე**; „ახალი სამოქალაქო ინიციატივა საქართველოში - „ქრადფანდინგი და მისი გავლენა საზოგადოებრივ-პოლიტიკური ცხოვრების გაუმჯობესებაზე“; (A new civil initiative in Georgia - "Crowdfunding" and its influence on the improvement of public and political life) <https://doi.org/10.36073/1512-374X-2023-1>; ჟურნალი „ხელისუფლება და საზოგადოება (ისტორია, თეორია, პრაქტიკა)“ N1(65), 2023, გვ. 52-62; საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი;

14. **მარიტა ზუბიაშვილი, ვაჟა გურგენიძე**; „PR-ის განვითარების ეტაპები და მისი ზეგავლენა საზოგადოებრივი აზრის ფორმირებაზე“ (Stages of development of PR and its influence on the formation of public opinion) <https://doi.org/10.36073/2346-8300> ჟურნალი „განათლება“ 2023 წელი 1(40) გვ:87-91; საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი;

15. **ჯანგაგაძე ი., აბუაშვილი თ.** „ინოვაციების ტაქსონომია: დამახასიათებელი ნიშნები და კრიტერიუმები“. ყოველკვარტალური რეფერირებადი და რეცენზირებადი საერთაშორისო ჟურნალი „ბიზნეს - ინჟინერინგი“. №3-4. ISSN 1512-0538. გვ. 72-78;
16. **ჯანგაგაძე ი.** „XXI საუკუნის ეპოქალური გამოწვევები: პრიორიტეტები, ტენდენციები და მდგრადი განვითარების მიზნები“. ყოველკვარტალური რეფერირებადი და რეცენზირებადი საერთაშორისო ჟურნალი „ბიზნეს - ინჟინერინგი“. №1-2. ISSN 1512-0538. გვ. 59-63.
17. **რ.შენგელია,** სახელმწიფოს როლი სოციალურ-ეკონომიკური და ეკოლოგიური პრობლემების გადაწყვეტაში. ჟურნალი „ეკონომიკა“, DOI:10.36962/ECS/105/8-10/2023-53 -- (ISSN 2587-4713). ტომი 105, N 8-10, თბილისი 2023, 7 გვ.
18. **ტ. კიკვაძე, თ. შაკიაშვილი.** სიღარიბეზე მოქმედი ფაქტორების ეკონომეტრიკული მოდელი.
19. **ჯოლია გურამ.** ყურადღება და შთაბეჭდი-ლე-ბა - ციფრული ეკონომიკის განვითარების წინაპირობები. ჟურნალი „ეკონომიკა“. ტომი 105, #1-2. ISSN 2587-4713. თბილისი. 2023. გვერდები: 22-37. DOI:10.36962/ECS105/1-2/2023-22
20. **ლაშა მგელაძე, გიორგი გოროშიძე** - „აკადემიური კორუფცია“ - ანაზღაურების, კონკურსების და შეფასების სისტემა; ჟურნალი The New Economist - 2023 #3, ISSN 2667-9752 (ONLINE). ISSN 1512-4649 (PRINT); DOI suffix: 10.36962/NEC18032023-29; 66 გვ.
21. **ლაშა მგელაძე, შოთა ვეშაპიძე** - უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებებში შრომის თავისუფლების დაცვის ზოგიერთი ასპექტი; ჟურნალი The New Economist - 2023 #4; ISSN 2667-9752 (ONLINE), ISSN 1512-4649 (PRINT); DOI suffix: 10.36962/NEC18012023-40; გვ. 74
22. **ასისტ. ნესტან გუგუშვილი,** ილია ჭავჭავაძე - დასავლური ღირებულებები და ამერიკის მერმისი, კონფერენციის შრომათა კრებული "საქართველო და ევროპა" (Proceedings of the conference) . თბილისი, 2023. № 4 ISSN 2960-9976, 11 გვ.
23. **ასისტ. ნესტან გუგუშვილი,** ვაზის კულტურა უძველესი ხანის საქართველოში, ჟურნალი განათლება, თბილისი, 2023. № 4 (43) ISSN 2346-8300, 13 გვ.
24. **ასისტ. პროფესორი მზია წიკლაური,** „სამკურნალო და საკვები მცენარეები პირიქითა ხევისურეთში“, ყოველკვარტალური რეფერირებადი და რეცენზირებადი სამეცნიერო ჟურნალი „განათლება“, N3(42)2023. ISSN 2346-8300.179-185 გვ.
25. **ასისტ. პროფესორი მზია წიკლაური,** „სვიის მოვლა-მოყვანა“, სამეცნიერო-საინფორმაციო ჟურნალი „აგრარული საქართველო“N6(129), ივნისი, 2023. ISSN1987-8729. 11-14 გვ.
26. **ასისტ. პროფესორი მზია წიკლაური,** „ქალის უფლება-მოვალეობები ხევისურეთა ყოფაში“, ყოველკვარტალური რეფერირებადი და რეცენზირებადი სამეცნიერო ჟურნალი „განათლება“, N4(43)2023. ISSN 2346-8300. (ჩაშვებულია დასაბეჭდად)
27. **ასისტ. პროფესორი მზია წიკლაური,** „აქიმ-დასტაქრობა-თვითნასწავლი ქირურგია ხევისურეთში“, ყოველკვარტალური რეფერირებადი და რეცენზირებადი სამეცნიერო ჟურნალი „განათლება“, N4(43)2023. ISSN 2346-8300. (ჩაშვებულია დასაბეჭდად)
28. **შოთა ვადაჭკორია.** საქართველო-რუსეთის 1991 წლის 23 მარტის ყაზბეგის შეთანხმების შეფასებისათვის. ჟურნ. ბიზნეს-ინჟინერინგი. თბილისი. 2023 წ. # 3-4. გვ. 344-345; საქართველოს ტექნიკური

29. შოთა ვადაჭკორია. „ორი ოსეთის“ გაერთიანების სეპარატისტული იდეა და XX საუკუნის 90- იანი წლების ქართულ-ოსური საზოგადოებრივი აზრი. ჟურნალი: „მაცნე“ ისტორიის, არქეოლოგიის, ეთნოლოგიისა და ხელოვნების ისტორიის სერია. # 2. თბილისი. 2023 წ. გვ. 180- 207; საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია. ISSN- 0132-6058
30. ნინო გომართელი, ნაპოლეონის ეპოქის მეწარმე ქალი, იხ.: ჟ. „განათლება“, ISSN 2346-8300, N1 (40), თბ., 2023, გვ. 145-149
31. ნინო გომართელი, თავისუფლება-სულიერების მტკიცე საყრდენი, იხ.: ჟ. „მომბე“, ISSN 2233-3606, თბ., 2023, XLVIII
32. ნინო გომართელი, ევროინტეგრაცია და თანამედროვე პოლიტიკის აქტუალური პრობლემები, იხ.: ჟ. „განათლება“ ISSN 2346-8300, N2 (4), 2023
33. თამარ კიკნაძე, „სიტყვა, წარმოთქმული საქართველო-აზერბაიჯანის დიპლომატიური ურთიერთობების 30 წლისთავის ღონისძიებაზე“, ქართული სასამართლო და პოლიტიკური მჭევრმეტყველება, 2023, ISBN-978-9941-34-220-2, გვ. 279-285
34. მამუკა შელეგია - „ტრაგედია საბჭოურად (პავლე ინგოროყვა); გაზეთი „ლიტერატურული საქართველო“ N2, N3; ISSN 2720-8540
35. თემურ ჯაგოდნიშვილი - „ერთი ლიტერატურული კონკურსის გამო“, თბილისი, გამომც. „ანეული“, N 4, ISSN 1987-9717;
36. თემურ ჯაგოდნიშვილი - „პოეტური ვიზიონების სასიტყვეთში“, (თ. შაიშმელაშვილის წიგნის „გვირილების აღდგომა“, წერილი რედაქტორისაგან), თბილისი, გამომც. „მწიგნობარი“, ISSN 978-9941-508-56-1;
37. მამუკა ჭანტურაია - „გალაკტიონ ტაბიძის ლირიკის ზოგიერთი ასპექტისათვის“, თბილისი, თსუ სამეცნ. ჟურნალი - XIX საუკუნე - ეპოქათა მიჯნა, N3;
38. სოფიკო კვანტალიანი - „ევრანული ტექნოლოგიები და მედიავიზუალობა ფილოსოფიის დისკურსში“, თბილისი, თსუ გამომცემლობა „ფილოსოფიურ-თეოლოგიური მიმომხილველი“, N13, ISSN -2233-3568;

ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)

სტატია ეძღვნება კორონა ვირუსის პანდემიასთან დაკავშირებულ ინგლისურენოვან ნეოლოგიზმებს. ლექსიკოლოგიის განვითარების ამჟამინდელ ეტაპზე დიდი ინტერესი იკვეთება ნეოლოგიზმების - ახალი ლექსემებისა და ფრაზების შესწავლისადმი. ნეოლოგიური ნომინაცია არის ადამიანის საქმიანობის სფერო, რომელიც საზოგადოების მსოფლმხედველობაში მიმდინარე ენობრივი ცვლილებების გაგებასთან დაკავშირებული შემოქმედებითი შესაძლებლობების გამოვლენის საშუალებას იძლევა. კორონა ვირუსის პანდემიის შედეგად გამოწვეულ საზოგადოების მძაფრ ფსიქოლოგიურ რეაქციას მოჰყვა ახალ რეალობასთან დაკავშირებული ლექსიკური ინოვაციების „ცუნამი“. კორონა ვირუსის პერიოდის ინგლისურენოვან ნეოლოგიზმებში გადმოცემულია ადამიანის დამოკიდებულება მიმდინარე მოვლენებთან, რაც აისახება ირონიით, სარკაზმით, ზოგჯერ იუმორითაც კი შიშისგან თავის დაღწევის მცდელობაში.

2. ახალი კორონავირუსის პანდემია, რომელიც 2019 წლის დეკემბერში დაიწყო, მნიშვნელოვან მოვლენად იქცა არა მხოლოდ სოციალური, არამედ ლინგვისტური, და აქედან გამომდინარე, თანამედროვე დისკურსის თვალსაზრისითაც. კოვიდ 19-ის გავრცელებამ მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინა მსოფლიოს ენობრივ სურათზე და გამოიწვია ცვლილებები მეტყველებაში. საზოგადოებაში მომხდარმა ზემოაღნიშნულმა ცვლილებებმა კი გააჩინა „კორონავირუსის“ კონცეპტის შესწავლის ინტერესი. სტატიაში გაანალიზებული და განხილულია კორონა ვირუსთან დაკავშირებული ინგლისურენოვანი მეტაფორები. გაანალიზებული მეტაფორული მოდელები კიდევ ერთხელ ადასტურებს მეტაფორიზაციის პროცესის ანთროპოცენტრულ ხასიათს და ასახავს უარყოფით დამოკიდებულებას მიმდინარე მოვლენებისადმი.

3. თანამედროვე განათლების სისტემის ერთ-ერთი ამოცანა მუდმივად ცვალებად სოციალურ-ეკონომიკურ პირობებთან სტუდენტის ადაპტაციის უნარის გამომუშავებაა. განათლება, როგორც ნებისმიერი საზოგადოების ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი სექტორი, უნდა აკმაყოფილებდეს საზოგადოების ყველა ცვლილებას, იყოს მოქნილი და კონკურენტუნარიანი. საგანმანათლებლო დაწესებულების მენეჯმენტის მიზანი არსებულ პირობებში არა მხოლოდ ცვლილებების გათვალისწინება, არამედ ამ ცვლილებებისთვის ფეხის აწყობაც უნდა გახდეს, რაც საშუალებას მისცემს მასწავლებლებსა და სტუდენტებს უპასუხონ დროის მოთხოვნებს და მიაღწიონ წარმატებას. დისტანციური სწავლების ორგანიზებისთვის აუცილებელია შეიქმნას სწავლების ისეთი სიმბიოზი, რომელიც სინერგიული ეფექტის მიღწევის საშუალებას მოგვცემს. ინგლისური ენის დისტანციურად სწავლებისას ამის ერთ-ერთი საუკეთესო საშუალებაა Moodle სისტემა, რომელიც არა მარტო დამოუკიდებელი მუშაობის უნარის, არამედ პროფესიული ცოდნის მიღებისა და შემოქმედებითი შესაძლებლობების გააქტიურების ეფექტური საშუალებაცაა.

4. სტატია მიმოიხილავს იმ მნიშვნელოვან გამოწვევებს, რომლებიც განათლების სისტემას შეექმნა პანდემიის დროს და განიხილავს კოვიდ 19-ის პანდემიის პერიოდის ზოგიერთ ასპექტს.

დისტანციურმა განათლებამ შეცვალა სინქრონული სწავლა მრავალი სტუდენტისა და მასწავლებლისთვის პანდემიის დროს. თუმცა, ჩვენ ჯერ კიდევ არ ვართ დარწმუნებულები დისტანციური სწავლების გრძელვადიან ეფექტში და იძლევა თუ არა ის განათლების იგივე მნიშვნელობას, როგორც საკლასო ოთახში პირისპირ სწავლა.

დისტანციური სწავლება პრაქტიკაში შედარებით ნაკლებად გამოცდილია. თუმცა შექმნილმა გარემოებებმა და ვითარებამ გვაიძულა სწრაფად გვემოქმედა და საჭირო გახდა ამ მეთოდით სწავლების განხორციელება. თუმცა შედეგები მაინც ბუნდოვანია.

5. ტექნიკურ და სამეცნიერო ტექსტებში ტერმინოლოგიის თარგმანი ტექნიკური მთარგმნელების ერთ-ერთი უმთავრესი და ურთულესი ამოცანაა. გასათვალისწინებელია ასევე, რომ საბჭოთა პერიოდში საქართველოში ტექნიკურ დარგებში ფართოდ გამოიყენებოდა რუსული ტერმინოლოგია და დოკუმენტების დიდი ნაწილი რუსულად იყო შედგენილი. დღეს კი მრავალრიცხოვანი ელექტრონული ლექსიკონების, მთარგმნელობითი კომპიუტერული პროგრამების (მაგალითად, SDL Trados) სულ უფრო ფართოდ გამოყენების მიუხედავად, მრავალი დარგის ტერმინების ზუსტი და არაორაზროვანი თარგმანი კვლავ გამოწვევად რჩება, რომლის გადაწყვეტის ერთ-ერთი ყველაზე ეფექტიანი გზა მთარგმნელების მიერ შესაბამისი სიტყვარების შედგენაა.

6. სტატიაში განხილულია გენდერის კატეგორიის მეცნიერული კვლევის ეტაპები, კერძოდ, მისი საწყისი ეტაპი, მისი თავისებურებები და მახასიათებლები, სადაც „გენდერული“ აღარ გულისხმობს ბიოლოგიურ ასპექტებს, იგი სქესის სოციო-კულტურულ განზომილებებზე მიგვითითებს. ბიოლოგიური სქესის გენდერული კვლევა სოციო-ლინგვისტიკაში გასული საუკუნის 60-70-იანი წლების მიჯნაზე აქტიურდება. თავდაპირველი გენდერული მიმართულების სოციოლინგვისტური კვლევები ხშირად წინააღმდეგობრივი იყო, რის მიზეზადაც დასახელებულია ავტორების დამოკიდებულება განსახილველი პრობლემისადმი, მათი სუბიექტური შეხედულებები გენდერსა და სქესზე. სტატიაში ყურადღება ეთმობა ლაბოვის, მაუნტერის, ესპერსენის, კეისა და Lლაკოფის შრომების მიმოხილვას.

7. ნაშრომში განიხილება გენდერული თეორიები, რომლებმაც გასული საუკუნის 60-

ანი წლების ბოლოს შექმნეს საფუძველი, რომ სქესის, როგორც ბუნებრივი ბოძებულობის ნაცვლად, სოციალური მეცნიერებების დაკვირვებისა და დისკურსის ცენტრში მოქცეულიყო სქესის, როგორც სოციალური და კულტურული კონსტრუქტის, სქესის იდენტობის – გენდერის კვლევა.ს

8. ნაშრომში წარმოდგენილი გენდერთან დაკავშირებული მაგალითების ლინგვისტური ფარდობითობის თეორიასთან კონტექსტში ანალიზის შედეგად ცხადი გახდა, რომ ენას აქვს გავლენა მსოფლხედვასა და სამყაროს სურათის აღქმაზე. ამის შედეგად ადამიანი ბავშვობიდანვე იძენს დომინანტური სამყაროს სურათის ასპექტებს, რომლის თანახმადაც, მასკულიუმში პირველადია და შესაბამისად, მაღალი სტატუსის/რანგის მატარებელი, ვიდრე ფემინინუმში.

9. გერმანელი მწერლის ერიხ მარია რემარკის ნაწარმოებები ომის საშინელი ტკივილითა და პაციფიზმის სულისკვეთებით არის სავსე. ომი და ძალადობა კი, როგორც 20-ე საუკუნეში, ასევე დღესაც აქტუალურ და მწვავე საკითხად რჩება. რომანში: *დასავლეთში ახალი არაფერია*. მწერლმა პირველი მსოფლიო ომის ტრაგიზმის აღწერით გერმანიის იმპერიალისტური მისწრაფებები გააკრიტიკა და პატრიოტული პროპაგანდით ნაკვები და ომში სულიერად და ფიზიკურად განადგურებული გერმანელი თაობა დაკარგულ თაობად წარმოაჩინა. გერმანიაში სწორედ ომგამოვლილ თობათა ხედვამ ჩაუყარა საფუძველი მოვლენათა ახლებურ აღქმასა და პოლიტიკის ახალ პერსპექტივას. ამ პერსპექტივამ განაპირობა შემდგომ ისეთი ნაბიჯების გადადგმა, რაც მსოფლიოსა და დემოკრატიის განვითარებისთვის უმნიშვნელოვანესი აღმოჩნდა. ამ პათოსს იზიარებს რემარკის რომანის ხელახალი ეკრანიზაცია, გერმანული ფილმი: *დასავლეთის ფრონტი უცვლელია*, რომელსაც, როგორც საუკეთესო საერთაშორისო ფილმს კინოხელოვნების უმაღლესი ჯილდო მიენიჭა. მართალია, რემარკის ტექსტები გასააზრებლად მარტივია, არც მრავალშრიანი სიმბოლური ხატები და ქვეცნობიერის ნაკადია მწერლისა და რეპორტიორისათვის შინაგანი ტკივილის გადმოცემის მთავარი საყრდენი, მაგრამ მისი წიგნები ომის საშინელი ტკივილით, პაციფიზმის სულისკვეთებით არის სავსე. ომი და ძალადობა კი, დღესაც, ისევე როგორც 20-ე საუკუნეში, აქტუალური და მტკივნეული საკითხია. რემარკმა ლაკონურად ასე ჩამოაყალიბა საკუთარი შემოქმედების კრედიო და პირადი სულისკვეთება: *ჩემი ცხოვრების კრედიო სამ სიტყვაში - დამოუკიდებლობა, ტოლერანტობა და იუმორი*.

10. რამდენიმე უცხოური ენის შესწავლა და ცოდნა დღეს ევროკავშირის გამოწვევაა. სასწავლო პრაქტიკაში სწავლების ახალი მეთოდების დანერგვა და უცხო ენების ხარისხზე ორიენტირებული სწავლება საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ამჟამინდელი მიზანია. უცხოური ენების შესწავლა პროექტულ სწავლებაზე ორიენტირებით ახალი შესაძლებლობაა საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტისათვის, განსაკუთრებით ეს გამოიკვეთა ჰიბრიდულ სწავლებაზე ფოკუსირებისას. პროექტზე ორიენტირებული სწავლებისას, როდესაც მეცადინეობა სწორხაზოვან და ინტეგრირებულ მოდელზე ეყრდნობა, ფსიქოლინგვისტური პროცესები მნიშვნელოვან როლს თამაშობს. პროექტზე ორიენტირებული სწავლებისას პრიორიტეტულია სტუდენტთა ინტერესები: "მე" და "ჩვენ" წინა პლანზეა. როლურ თამაშში სტუდენტს შეუძლია შეასრულოს მოდერატორის ან ხელმძღვანელის როლი. იმიტირებული პროცესების, იმიტირებული ოფისების, ლაბორატორიების, ვორქშოფების, ინტერვიუების, შოუების და სხვადასხვა პროგრამების შექმნით სტუდენტის თეორიული ცოდნა პრაქტიკულ ხასიათს იძენს. სტუდენტები თავად წარმართავენ სასწავლო პროცესს და ამ გზით უყალიბდებათ მათ სოციალური და ქცევითი უნარები, რაც დასავლეთ ევროპის გამოცდილების დემოკრატიულ პრინციპებს ეყრდნობა. პროექტული სწავლება ეფუძნება არა მხოლოდ ენობრივი კომპეტენციების გავითარებას (კითხვა, წერა, მოსმენა, საუბარი), არამედ ისეთი სამეცნიერო, სოციალური, პოლიტიკური და კულტურული განათლების მიღებას, რომელიც საერთაშორისო და ემპათიურ ღირებულებებს ითვალისწინებს. საქართველოში გერმანული ენის შემსწავლელი კონტიგენტის შემცირების გამო, გერმანული ენის პედაგოგები დილემის წინაშე დგანან. გერმანული ენის შესწავლის მოტივაციის საკითხი ერთი მხრივ

ენობრივ პოლიტიკასა და სახელმწიფო პოლიტიკას მიეკუთვნება, მეორე მხრივ კი მას სწავლების მეთოდოლოგია განაპირობებს. გერმანული ენის სწავლება პროექტული სწავლების მეთოდზე დაყრდნობით მხოლოდ სტუდენტებს შორის კი არ ამაღლებს მოტივაციას არამედ სკოლებშიც კვლავ გაზრდის ინტერესს ამ უცხოური ენის მიმართ, თუკი სტუდენტებს, პროექტების ავტორებს მიეცემათ შესაძლებლობა სკოლებში მოსწავლეებს გაუზიარონ თავიანთი პროექტები, გამოცდილება და მიღწევები. სტუდენტები უპასუხებენ მოსწავლთა კითხვებს, რომლებიც, მათი აზრით, დაკავშირებულია პროექტის ინიციატივასთან.

უცხო ენის პროექტზე ორიენტირებული სწავლება გამოყენებითი ლინგვისტიკის საშუალებით მიიღწევა. გარდა ამისა, გერმანული ენის, როგორც უცხო ენის თანამედროვე გერმანულენოვანი სახელმძღვანელოები შექმნილია პროექტზე ორიენტირებული სწავლის მეთოდოლოგიით. შესაბამისად, ამ სასწავლო მასალების წარმატებით დანერგვა შესაძლებელია საგანმანათლებლო პროგრამენსა და სილაბუსებში.

თვითგამოხატვისა და თანასწორობის შესაძლებლობა სტუდენტებს უზიდავს ისწავლონ გერმანული. პროექტზე ორიენტირებული სწავლება ხელს უწყობს სხვადასხვა საგნების ურთიერთდაკავშირების შესაძლებლობასა და ინტერდისციპლინურ თანამშრომლობას, საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტს კი ძალიან კარგი ინფრასტრუქტურა და ლაბორატორიები აქვს პროექტზე ორიენტირებული სწავლებისათვის.

11. კავკასიის ალანიაში მდებარე სენტის ეკლესიის წარწერაში მოიხსენებიან იმპერატორი ნიკიფორე ბოტინატი, მისი თანამმართველი კონსტანტინე დუკა და დედოფალი მარიამი, რომელსაც, ჩანს, „ალანიის ეკსუსიოკრატორის“ ტიტულიც გააჩნდა.

ჩვენი აზრით სენატის ბერძნულენოვანი წარწერა განაცხადია იმისა, რომ 1074 წელს მომხდარი პოლიტიკური ცვლილების მიუხედავად კონსტანტინოპოლი თავის იურისდიქციაში ინარჩუნებდა ალანიის ამ ნაწილს 1081 წლამდე, ამის შემდეგ ალექსი კომნინის ქრისობულით ალანიის ეპარქიას ადგილი მოუნაცვლეს, მისი იურისდიქცია განივრცო ბარის ანუ დონისპირეთს ალანიაში, საკათედრო ქალაქად კი განესაზღვრა სოტირიუპოლი.

სენტის ტაძარში, ჩვენი კვლევით გვაქვს წარწერა ბიზანტიის დიდი დედოფლის მარიამ ალანელის, საქართველოს მეფის ასულის, მოხსენიებით.

12. ნაშრომში გარკვეულია, რომ სინამდვილეში, ისტორიული ჰერეთი, რომელსაც ზოგჯერ ალბანეთსაც უწოდებენ, თავდაპირველად კახეთს ესაზღვრებოდა მდ. გიშისწყალთან (ზოგჯერ კი იქვე გამდინარე მდ. ალიჯანჩაისთან). ჰერეთი დიდი ქვეყანა იყო, გადაშლილი აღნიშნული მდინარეებიდან ვიდრე მდ. აღსუმდე და ძირითადად დასახლებული იყო ქართულენოვანი მოსახლეობით (ჰერებით). მას ასევე შაქის სამეფოსაც უწოდებენ. მისი (ანუ „შაქის ჰერეთის“) საზღვრები გაიზარდა მხოლოდ მე-9 საუკუნეში, როცა მისმა მონოფიზიტმა მმართველმა საჰლ სმბატთანმა არანის (რანის) დაპყრობის შემდეგ არაბთა ხელშეწყობით ასევე შეძლო სამხრეთ კახეთის დაპყრობა გავაზის ხაზამდე. ამის შემდეგ ეწოდა ისტორიული კახეთის ამ ნაწილს სახელი – „ჰერეთი“.

13. სტატიაში ახალი სამოქალაქო ინიციატივა საქართველოში – „ქრაუდფანდინგი“ და მისი გავლენა საზოგადოებრივ-პოლიტიკური ცხოვრების გაუმჯობესებაზე, განხილულია სამოქალაქო საზოგადოების შემდგომი განვითარებისთვის ქრაუდფანდინგის გამოყენების რეკომენდაციები და კონკრეტული მიზნები. ქრაუდფანდინგი (ინგლ. Crowd funding, crowd – “ზრბო/მასა funding – „დაფინანსება“ ქართულად მასობრივი ან სახალხო დაფინანსება - ადამიანთა (დონორთა - თანხის გამცემთა) წარმოადგენს კოლექტიურ თანამშრომლობას, როდესაც საზოგადოების გარკვეული ჯგუფი, სხვა ადამიანების ან ორგანიზაციების მხარდასაჭერად ნებაყოფლობით აერთიანებს საკუთარ ფულად და/ან სხვა ტიპის რესურსს, ხშირ შემთხვევაში სხვადასხვა ვებ-პორტალების დახმარებით.

ტერმინი „ქრაუდფანდინგი“ პირველად მაიკლ სალივანმა (ინგლ. Michael J. Sullivan; დ.17 სექტემბერი, დეტროიტი, 1961 — ამერიკელი მწერალი.) გამოიყენა 2006 წელს, თუმცა თავად ამ მექანიზმის განხორციელებას საკმაოდ ხანგრძლივი ისტორია აქვს [9].

ქრაუდფანდინგის აქტიური პოპულარიზაცია იწყება 2000-იანი წლებიდან, რაც პირდაპირ კავშირშია ინტერნეტის მოხმარების ზრდასთან. ქრაუდფანდინგს აქვს მრავალი შესაძლებლობა მოიზიდოს საზოგადოებისაგან კონკრეტული და ზოგადი საჭიროებისთვის განკუთვნილი თანხები, ქრაუდფანდინგი

აძლევს საშუალებას ფინანსების მომპოვებლებს დაფინანსება მოიპოვონ, როგორც ტრადიციული მეთოდებით - ბანკების, სხვადასხვა ფონდების თუ ბიზნესისგან, არამედ ინტერნეტ პლატფორმებით პირდაპირ დონორებისაგან.

სახალხო დაფინანსების პლატფორმა წარმოადგენს ონლაინსივრცეს, სადაც ინდივიდები, მცირე მეწარმეები და ინვესტორები, აფინანსებენ სხვადასხვა იდეას/პროექტს. ის შეიძლება განვიხილოთ, როგორც ორმხრივი ერთობლიობა, რამდენადაც ერთმანეთთან დაკავშირებულია ორი სახის ეკონომიკური აქტორი – პროექტის ავტორისა და ინვესტორის სახით.

ქრაუდფანდინგის პლატფორმის ძირითადი იდეის მიხედვით, თითოეული ადამიანი, ვისაც აქვს დანაზოგი და სურს მისი დაბანდება საინტერესო და პერსპექტიულ პროექტში, შინიდან გაუსვლელად შეიძლება გახდეს ინვესტორი და დააბანდოს თავისი დანაზოგი მომგებიან, ინოვაციურ პროექტში.

საქართველოს საგადასახადო კოდექსში ფონდების მასობრივი შეგროვების კამპანიების საქმიანობა სპეციალური ნორმებით დარეგულირებული არ არის, კოდექსის მიხედვით ნებისმიერი ოდენობის შემოწირულობა, რომელსაც საზოგადოებრივი ორგანიზაცია მიიღებს ფიზიკური ან იურიდიული პირისგან თავისუფლდება მოგების გადასახადისგან თუ იგი ამ ორგანიზაციის საქმიანობის მიზნების შესაბამისად იქნება გამოყენებული, ეკონომიკური საქმიანობის განმახორციელებელი საზოგადოებრივი ორგანიზაცია გათავისუფლებულია მოგების გადასახადისგან იმ ხარჯებში/გადახდებში, რომლებიც დაკავშირებულია ეკონომიკურ საქმიანობასთან (საგადასახადო კოდექსით დადგენილი მოთხოვნების შესაბამისად) [1].

დონორების ან ინვესტორების მიერ გაცემული თანხების სანაცვლოდ მიღებული სარგებლის თაობაზე მსჯელობა ამ ეტაპზე ნაადრევია და დამოკიდებულია იმაზე, თუ რა სახის ქრაუდფანდინგია გამოყენებული, საინვესტიციო თუ არა-საინვესტიციო, გასათვალისწინებელია დაფინანსებლის მიერ გაწეული რისკები და სხვა ფაქტორები, არსებობს დონაცია, რომელიც საყოველთაო აღიარებისთვის ხდება და მხოლოდ საქველმოქმედო მიზნით ჩატარებული კამპანიები - რომელიც რაიმე ინტერესის გარეშე შეიძლება გამოიხატებოდეს.

14. სტატიაში PR-ის განვითარების ეტაპები და მისი ზეგავლენა საზოგადოებრივი აზრის ფორმირებაზე, განხილულია საზოგადოებრივი ურთიერთობების (იგივე PR) მნიშვნელობა, საჭიროება, მისი ჩამოყალიბებისა და განვითარების ეტაპები და ის ძირითადი პრინციპები, რომელთა გამოყენებაც გულისხმობს საზოგადოებრივი აზრის ფორმირებას, საზოგადოების მიმართ მისი ანგარიშვალდებულებისა და გამჭვირვალობის გაზრდას და კავშირების გამყარებას სხვა აქტორებთან.

თანამედროვე მსოფლიო რეალობა დღესდღეობით წარმოადგენელია საზოგადოებასთან ურთიერთობის ინსტიტუტების გარეშე, PR-ი აქტიურად გამოიყენება საზოგადოებასა და სხვადასხვა სუბიექტებს შორის ურთიერთობის, მათ შორის კავშირისა და შეთანხმების მისაღწევად.

Public Relations (PR) ითარგმნება როგორც საზოგადოებასთან ურთიერთობა. (ქართულად შემოკლებული ვარიანტი - პიარი). მისი სამშობლოა ამერიკა, პირველად ტერმინი Public Relations მე-19 საუკუნეში გამოიყენეს, მაგრამ თანამედროვე გაგება ამ ტერმინმა გაცილებით გვიან შეიძინა. [5-8]

PR-ის განმარტების მრავალი ვარიანტი არსებობს, ედუარდ ბერნეიზი, ერთ-ერთი პირველი პროფესიონალი პიარ-სპეციალისტი, პიარ-მენეჯერის ფუნქციის განმარტებას ასეთ სახით გვთავაზობს: „პიარის სპეციალისტი არის ექსპერტი, რომელიც აწარმოებს კონსულტაციებს საზოგადოებასთან. იგი ცდილობს განსაზღვროს მომხმარებლის სოციალურად მნიშვნელოვანი მახასიათებლები, კვლევების საფუძველზე გამოავლინოს თავის კლიენტსა და მასთან დაკავშირებულ საზოგადოებას შორის მოქმედების შესაბამისობა ან შეუსაბამობა. ურჩევს კლიენტს, შეცვალოს მოქმედების მოდელი, პოზიციები საზოგადოების მოთხოვნების შესაბამისად, რათა მიაღწიოს დასახულ მიზანს. როდესაც იცვლება კლიენტის ქცევა, შესაბამისად იცვლება საზოგადოების მისადმი დამოკიდებულება, ამიტომ პიარის სპეციალისტმა უნდა შეძლოს საზოგადოების დარწმუნება კლიენტის მოქმედების სისწორეში.

საზოგადოებრივი ურთიერთობები (PR), როგორც სოციალური მეცნიერება და მეცნიერულ - გამოყენებითი დისციპლინა წარმოადგენს მართვის ნებისმიერი სისტემის უმთავრეს ელემენტს. PR-ს დაინტერესებულ პიროვნებასა და დარწმუნების ფაქტორზე დაყრდნობით შეუძლია მოსახლეობის ფართო მასების მხარდაჭერის მოპოვება. PR-ი საზოგადოებრივ ინტერესებს ემსახურება, აქცენტს აკეთებს საერთო საქმესა და საერთო ინტერესებზე. ხელს უწყობს ურთიერთგაგებას, კონსენსუსის მიღწევას და ეფუძნება მორალური და ეთიკური პასუხისმგებლობის პრინციპებს.

მსოფლიოს წამყვან PR-ის მკვლევარებსა და დარგის ექსპერტებს დღეს უკვე ვეღარ წარმოუდგენიათ საზოგადოებრივი ცხოვრების ისეთი უმნიშვნელოვანესი სფეროები, როგორც არის პოლიტიკა, ეკონომიკა, კულტურა, ეროვნებათაშორისი ურთიერთობები, მეცნიერების ამ დარგის უშუალო თანამონაწილეობისა და მისი აქტიური, პოზიტიური როლისაგან დამოუკიდებლად, PR-ის საფუძველია კეთილგანწყობილი და პოზიტიური დამოკიდებულება პარტნიორებთან, რომელიც გვხვდება პოლიტიკაში, ბიზნესში, არასამთავრობო სექტორში და სხვა. პიარი ისევე როგორც დასავლეთის ქვეყნებში ასევე საქართველოში ნებისმიერი მმართველობითი სისტემის უმნიშვნელოვანეს ნაწილს შეადგენს, რომელიც დაკავშირებულია საზოგადოებასთან, ხალხთან.

15. ინოვაციის გაძლიერება არის პროდუქტის დი-ფერენციაციისკენ სწრაფვის პროცესი. ინოვაციებს განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვთ მსხვილ საწარმოებში, სადაც ხდება მასობრივი და ფართომას-შტაბიანი ინოვაციების განხორციელება, რომლე-ბიც მიზნად ისახავენ ბაზარზე პოზიციების გრძელვადიან შენარჩუნებას.

ინოვაციების კლასიფიკაცია, განხორციელებული ცვლილებების სიღრმის მიხედვით, ქვედა დონის ინო-ვაციებიდან უფრო მაღალი დონის ინოვაციებზე თან-მიმდევრულად გადასვლის საშუალებას იძლევა. ინოვაციების კლასიფიკაციას უდიდესი მნიშ-ვნელობა აქვს როგორც ინოვაციური თეორიის შე-მდგომი განვითარების, ისე ინოვაციური პრაქტიკის წარმატებით განხორციელებისთვის. ინოვაციების კლასიფიკაციისა და მისი სხვადასხვა მოდელების შემუშავებისას აუცილებელია მათი სპეციფიკის გათვალისწინება და კონკრეტულ საქმიანობასა თუ ბიზნესზე მორგება

16. 21-ე საუკუნე ეპოქალური ცვლილებების ერაა, რომლის საფუძველს „გამრღვევი ინოვაციების“ ფართოდ დანერგვა წარმოადგენს.

მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესი კაცობრიობის განვითარების ისტორიაში ჯერ არნახულ ძალას იძენს. მიმდინარეობს კარდინალური ცვლილებები საზოგადოებრივი საქმიანობის ყველა სფეროში, რომელიც თითოეულ ადამიანს რეალურად ეხება.

თანამედროვე სამყარო კაცობრიობის განვითარებაში ინტელექტის ყოველმხრივი წარმოჩენის, განვითარებისა და გამოყენების ეპოქაა, სადაც საზოგადოება სულ უფრო მეტად თვითგანვითარებადი ხდება.

21-ე საუკუნის პირველ ნახევარში შემდეგი ინოვაციურ-ტექნოლოგიური გამოწვევები და პრიორიტეტები იკვეთება:

- დარგთაშორისი ფუნდამენტური კვლევები (ადამიანი და საზოგადოება; ახალი სამეცნიერო პარადიგმა; მე-6 ტექნოლოგიური წყობის შესაბამისი წარმოება; ნოოსფეროს კვლევა და მდგრადი განვითარება და სხვ.);
- ბიოტექნოლოგია და ბიომედიცინა (ადამიანის ხელოვნური ორგანოები; ინვალიდებთან კომუნიკაციის პრინციპულად ახალი საშუალებები; ახალი თაობის სამკურნალო საშუალებები; ბიოტექნოლოგიური მეთოდებით მადანიდან სასარგებლო კომპონენტების ამოღება და სხვ.);
- უახლესი ინფორმაციული ტექნოლოგიები და სისტემები (ფოტონიკა; ოპტონოფორმატიკა; პროგრამირება და მოდელირება; მედიცინის, განათლებისა და კულტურის სფეროებში ნაციონალური ინფორმაციული სისტემები; ეკომონიტორინგი და სხვ.);
- ენერგოდამზოგი ტექნოლოგიები და განახლებადი ენერგორესურსები (ახალი თაობის გენერატორები; წყალბადის ენერგეტიკა; ჰელიოენერგეტიკა; გეოენერგეტიკული სისტემები; ენერგოდამზოგი ტექნოლოგიები; განახლებადი ენერგორესურსები და სხვ.);
- ახალი თაობის მასალები (პლასტმასები; კერამიკა; ზემტკიცე და ინტელექტუალური მასალები და სხვ.);
- მანქანების ინტელექტუალური სისტემები (მრავალმხრივი დანიშნულების რობოტები; დრონები; უპილოტო საფრენი აპარატები და სხვ.);
- ახალი თაობის ტექნოლოგიები (ადიტიური; ლაზერული; პლაზმური; მემბრანული და სხვ.);
- ახალი თაობის სატრანსპორტო საშუალებები (რკინიგზის, წყლის, საავტომობილო; ავტომატიზებული, ინტელექტუალური ტრანსპორტი და სხვ.);
- ახალი თაობის კავშირგაბმულობის საშუალებები (უმაღლესი სისტემები; ატმოსფერული თანამგზავრის სისტემები და სხვ.).

შეჯამების სახით კი შეიძლება ითქვას, რომ მო-დერნიზაციის მთავარი მოვლენები უნდა მოხდეს არა ქარხნებსა და ფაბრიკებში, არა ბირჟებსა და ბანკებში, არა მედიცინასა და ატომურ ფიზიკაში, არა პარლამენტებსა და პოლიტიკურ პარტიებში, არამედ თვით ადამიანთა აზროვნებაში.

17. განხილულია ეკოლოგიისა და ეკონომიკის დიალექტიკური კავშირი, სახელმწიფოს როლი ეკოლოგიური პრობლემების გადაჭრაში, დახასიათებულია საქართველოს ეკონომიკაში არსებული ზოგიერთი არასახარბიელო მდგომარეობა და მისი გაუმჯობესების გზები; გამოკვეთილია ეკონომიკური ზრდის ერთ-ერთი უმთავრესი დამაბრკოლებელი ფაქტორის- მორალურად მოძველებული მეცნიერულ-ტექნიკური ცოდნის(მტც) მოვლენის ობიექტურად არსებობა; წარმოჩენილია განათლების სფეროში მოღვაწე მუშაკთა როლი ეკონომიკაში არსებული არასასურველი მდგომარეობის გამოსასწორებლად და ქვეყნის შემდგომი წინსვლის საქმეში. ნაჩვენებია მტც და ფიზიკური კაპიტალის დაგროვებისა და გამოყენების მკვეთრი თავისებურებანი მოძველების თვალსაწიერით, გამომდინარე აქიდან ნაჩვენებია მტც უაღრესად დიდი როლი ეკონომიკური ზრდისა და განვითარებისათვის.

18. სტატიაში გაანალიზებულია სიღარიბეზე მოქმედი მრავალფეროვანი და ურთიერთდაკავშირებული ფაქტორები, რომლებიც ხშირად შემთხვევითი ხასიათისაა. შესაბამისად, ხაზგასმულია ადეკვატური სტატისტიკური მეთოდების გამოყენების აუცილებლობა. გამოკვეთილია რამდენიმე არსებითი ფაქტორი სიღარიბის მაჩვენებლის გამოსათვლელად. მოდელის ასაგებად გამოყენებულია ქობ-დუგლასის ნეოკლასიკური საწარმოო ფუნქცია, რომელმაც გასული საუკუნის 20-იანი წლებიდან მოყოლებული ფართო გამოყენება ჰპოვა ემპირიულ გამოკვლევებში. მოდელის თეორიული დასაბუთება კი ემყარება კეინსის კონცეფციას დასაქმების მაჩვენებელს, ერთობლივ მოთხოვნასა და მთლიან გამოშვებას შორის დამოკიდებულების შესახებ. სიღარიბის ზომად აღებულია აბსოლუტური მაჩვენებელი, მასზე მოქმედ ფაქტორებად კი ინვესტიციების მოცულობა, ჯინისა და თავისუფლების ინდექსები. მოდელის, უმცირეს კვადრატთა მეთოდით ამოხსნის მიზნით, მოხდა მათი გაწვრივება გალოგარიტმების გზით.

აგებული, სტატისტიკურად ნიშნადი ეკონომეტრიკული მოდელის საფუძველზე გამოტანილია შესაბამისი დასკვნები. მოდელის ადეკვატურობის ხარისხი შეიძლება გაიზარდოს სტატისტიკური მონაცემების მოცულობის ზრდასთან ერთად ან/და სიღარიბეზე მოქმედი სხვა რომელიმე არსებითი ფაქტორების გამოკვეთის შემთხვევაში.

19. ციფრული ტექნოლოგიების გავლენით შეიქმნა ისეთი ვითარება, როცა მომხმარებლების ყურადღების დეფიციტის პირობებში, ინფორმაციის მოცულობა ძალიან სწრაფად იზრდება და, შესაბამისად, საინფორმაციო სივრცეც იცვლება. შედეგად წარმოიშობა ყურადღების რაციონალურად განაწილების პრობლემა.

სასურველ ინფორმაციაზე ყურადღების მიქცევის ინფორმაციულ ბაზას მომხმარებლები ინტერნეტში თვითონვე ქმნიან, რასაც კარგად იყენებენ სოციალური ქსელები და უწყვეტად მათ ინტერესებზე მორგებულ კონტენტს მაცდუნებლად სთავაზობენ. მომხმარებლები კი შედარებით პასიურობენ და, ხშირად, თავსმოხვეულ სარეკლამო კონტენტს „იძულებით“ ეცნობიან.

ფორმირდება ყურადღების ეკონომიკა ანუ ისეთი უხილავი ბაზარი, სადაც ინფორმაცია ყურადღებაზე იცვლება. აქედან, პირველი ჭარბია, მეორე – დეფიცი-ტური, განსაზღვრული მისი მფლობელის ინტერესებით და, რაც მთავარია, შეზ-ღუ-დული დროსა და ვითარებაში, თუმცა მართვადი.

ყურადღების ეკონომიკაში ინფორმაციის მფლობელისა და მომხმარებლის ქცევა არათან-ხვდე-ნილია: პირველი ცდილობს ინოვაციური პროდუქციის გაყიდვას, მეორე – ყურადღების რესურსის რაციონალურად გამოყენებას.

აღნიშნულის გამო, ციფრულ საზოგადოებაში შემოსავლის მისაღებად, რაიმეს შესახებ მომხ-მა-რებლის ყურადღების მიქცევა, მასში ინტერესების გაღვიძება და, როგორც შედეგი, მოწოდებული ინფორმაციის მიმზიდველად და/ან სასარგებლოდ აღქმა, მისი გავრცელებისა და მოხმარების წინაპირობა ხდება.

ყურადღების ეკონომიკის მიზანია ისეთი ბაზრის შექმნა, სადაც როგორც მომხ-მა-რებ-ელი, ისე მეწარმე კმაყოფილი იქნება: პირველი – სასურველი ინფორ-მაციის შეძენით, მეორე – რეკლამირებული პროდუქციის გაყიდ-ვით. თუმცა, ერთი სახეობის მოთ-ხოვ-ნილების დაკმაყოფილებით, ადამიანს სხვა მოთხოვნილე-ბა უჩნდება და კონკუ-რენ-ციულ ბრძოლაში მისი ყურადღება თავიდან მოსაპო-ვებელი

ხდება. და ეს წრიული პროცესი მუდმივად მეორდება, რაც წარმოების ინოვაციური განვითარების ერთ-ერთ მასტიმულირებელ ფაქტორად მიიჩნევა.

არსებობს ჭარბი ინფორმაციისაგან თავშეკავების სამი სტრა-ტეგია: ციფრული დეტოქსი, ინფორმაციის იგნორირება ან კრიტიკულად შეფასება.

ყურადღების მიქცევითა და ინფორმაციისადმი ნდობის მოპოვებით მომხმარებლის ცნობიერებაში რჩება დადებითი ემოციური განცდა ანუ შთაბეჭდილება, რომელიც ასევე მიიჩნევა შეთა-ვა-ზებულის ინფორმაციის მოხმარების წინაპირობად.

20. „აკადემიური კორუფცია“ - ანაზღაურების, კონკურსების და შეფასების სისტემა

ნებისმიერი სისტემისთვის უდიდეს მნიშვნელობა აქვს როგორ ინსტიტუციურ საფუძველზეა აგებული იგი, რამდენად უწყობს ხელს სისტემაში არსებული/„ოპერირებადი“ ინსტიტუტების ეფექტიან ფუნქციონირებას, მათ მოქნილობას (რამდენად ქმნის არსებულ საჭიროებებზე/წამოჭრილ პრობლემებზე სწრაფად და ეფექტიანად რეაგირების შესაძლებლობას) მენეჯმენტისა და წარმოებული საქონლისა თუ მომსახურების მაღალ ხარისხს.

ზემოაღნიშნული ფაქტორების გათვალისწინებით, ჩვენი კვლევის მიზანი იყო - განათლების სისტემაში, კერძოდ სახელმწიფო უმაღლეს სასწავლებლებში, არსებული ანაზღაურების კონკურსებისა და შეფასების სისტემის ანალიზი, აღნიშნული მიმართულებით არსებული გამოწვევების/პრობლემების იდენტიფიცირება და მათი გადაჭრის გზების შემოთავაზება. ვფიქრობთ რომ, უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების ეფექტიანად ფუნქციონირებისათვის უაღრესად დიდი მნიშვნელობა აქვს ზემოხსენებული სამი კომპონენტის - ანაზღაურების, შეფასებისა და კონკურსების გამართულად ფუნქციონირებას.

კვლევის ობიექტია - სახელმწიფო უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულებების ინსტიტუციური სტრუქტურა, დაწესებულებებში არსებული/მოქმედი სტიმულები, მოტივაციის სისტემა, შრომითი ურთიერთობების მარეგულირებელი ნორმატიული ბაზა.

გამოყენებულია -აკადემიური პერსონალის შრომითი ურთიერთობების მარეგულირებელი ნორმატიული ბაზის პრაქტიკაში განხორციელების, ინსტიტუციური სტრუქტურის და შრომითი ურთიერთობების ფუნქციონირების ანალიზის, სინთეზის და კრიტიკული შეფასების მეთოდები.

ნაშრომი, მათ შორის, ეხება კორუფციის რისკებს განათლების სისტემაში. განხილულია და კრიტიკულად არის შეფასებული განთლების სისტემაში არსებული ანაზღაურების, კონკურსებისა და შეფასების მოდელები. იდენტიფიცირებულია არსებული პრობლემები და შემოთავაზებულია სიტუაციის გამოსწორების გზები.

ბოლოს, დასკვნის სახით შემოთავაზებულია პრობლემის გადაჭრის ათი რეკომენდაცია.

21. უმაღლეს საგანმანათლებლო დაწესებულების საქმიანობის წარმატებული განხორციელება, მისი პრესტიჟი და ხარისხიანობა, მნიშვნელოვანწილად დამოკიდებულია აკადემიური პერსონალის კვალიფიკაციასა და ცოდნის გადაცემის უნარებზე. შრომის თავისუფლება, მისი უმთავრესი ფუნდამენტია. ამიტომ, ამ სტატიაში ჩვენი კვლევის საგანს შეადგენს აკადემიური პერსონალის შრომის თავისუფლების უზრუნველყოფა.

კვლევის მიზანია პროფესორის, ასოცირებული და ასისტენტ-პროფესორის, მთლიანად აკადემიური პერსონალის შრომის თავისუფლების უზრუნველყოფის გამოწვევების და მათი გადაჭრის გზების გამოვლენა. კვლევის ობიექტია შრომითი ურთიერთობების რეგულირების შესახებ საერთაშორისო და საქართველოს კანონმდებლობა, მისი დაცვა. ამ მიზნით გამოვიყენეთ აკადემიური პერსონალის შრომის თავისუფლების მარეგულირებელი კანონების პრაქტიკაში განხორციელების ანალიზის, სინთეზის და კრიტიკული შეფასების მეთოდები.

საქართველოს უმაღლეს სასწავლებლებში, კონკურსში გამარჯვებული პერსონალისთვის დამკვიდრებულია განსაზღვრული ვადით შრომითი ხელშეკრულების გაფორმების და ხელშეკრულების ვადის გასვლის შემდეგ კონკურსის ხელახლა გამოცხადების პრაქტიკა. ასეთი მიდგომა ერთი მხრივ შინაარსობრივად არაეფექტიანია და მეორე მხრივ ეწინააღმდეგება საერთაშორისო და საქართველოს კანონმდებლის მოთხოვნებს, რადგან ზრდის და ხელს უწყობს აკადემიურ პერსონალზე ზეწოლის, მისი თავისუფლების შეზღუდვის, მანიპულირების, ფავორიტიზმის, ნეპოტიზმის, კორუფციის საფრთხეების წარმოშობას. საქართველოს ორგანული კანონი შრომის კოდექსის მუხლი 12-ს თანახმად, კონკურსში

გამარჯვებულ პერსონალს უნდა გაუფორმდეს უვადო ხელშეკრულება. არ არსებობს სხვა, რაიმე ობიექტური გარემოება, რომელიც ამართლებს შრომითი ხელშეკრულების განსაზღვრული ვადით დადებას. შესაბამისად, უმაღლეს განათლების შესახებ კანონის მოთხოვნები, რომელიც შეეხება პერიოდულად ხელახალი კონკურსების ჩატარებას შინაარსობრივად ეწინააღმდეგება ორგანულ კანონ შრომის კოდექსს, რომელზეც თვითონვე აკეთებს მითითებას, რომ მის მოთხოვნებს უნდა იცავდეს.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, განათლების სიტემის ეფექტიანობის გაზრდის, საკადრო სისტემის სრულყოფის, სტუდენტისათვის კვალიფიციური პედაგოგების მიერ სწავლების მაქსიმალურად ხელშეწყობის, მისი ეფექტიანობის ამაღლების, ქართული საგანმანათლებლო კანონმდებლობის ევროპული განათლების სისტემის საუკეთესო პრაქტიკასთან დაახლოების მიზნით, მიზანშეწონილია უმაღლესმა საგანმანათლებლო დაწესებულებებმა თავი დააღწიონ აკადემიური პერსონალის შრომის თავისუფლების შეზღუდვას და დაიცვან საერთაშორისო და საქართველოს შრომის კანონმდებლობის მოთხოვნები.

22. საქართველოსა და ევროპის კულტურულ-პოლიტიკური ურთიერთობების ისტორია უძველესი ხანიდან იწყება და ეტაპობრივად ვითარდება. რადგან თანამედროვე ევროპული ოჯახისაკენ სწრაფვა დღესაც მნიშვნელოვანი საკითხია, სტატიის მსჯელობის საგანს XIX საუკუნის მეორე ნახევარში საქართველოში ევროპული იდეების, ლიბერალური ფასეულობების გამავრცელებლის ილია ჭავჭავაძის როლისა და მისი მსოფლმხედველობის წარმოჩენა წარმოადგენს. ნაშრომში განხილულია, იმ დროის ცვლილებები, როცა „თერგდალეულებმა“ ახალი ვითარების შესაბამისად შეაფასეს მოვლენები და შექმნეს ქვეყნის განვითარების ახალი კონცეფცია.

ილია ჭავჭავაძემ სახელმწიფოებრიობა დაკარგული საქართველოს სამოქალაქო საზოგადოების ჩამოყალიბებაში მნიშვნელოვანი როლი ითამაშა, მსოფლიო პოლიტიკური მოვლენების ცოდნის საფუძველზე განსაზღვრა თითოეული ადამიანის უფლების, დემოკრატიის, სიტყვის თავისუფლების, კანონის უზენაესობის, თანასწორობის მნიშვნელობა და საფუძველი მოუზადა ისეთ პოლიტიკურ აზროვნებას, რომლითაც ერი გადარჩა. მისმა „პოეტმა“, „მგზავრის წერილებმა“, „კაცია-ადამიანმა?“, „ბედნიერმა ერმა“ და პუბლიცისტურმა წერილებმა XIX საუკუნის 60-იანი წლების, ქართული საზოგადოებრივი ცხოვრებისა და კულტურის მთავარი პროცესის ღერძი შექმნა. მან, ჯერ კიდევ 1879 წელს განაცხადა, რომ ჩვენ, ქართველები, საჭირონი ვართ არა მხოლოდ ჩვენთვის, არამედ სხვებისთვისაც და 1879-1889 წლებში განვითარებული მოვლენების ანალიზის საფუძველზე იწინასწარმეტყველა ჯერ არ დამდგარი მსოფლიო ისტორიული პერსპექტივა წერილში - „ევროპის მილიტარობა და ამერიკის მერმისი“, სადაც ამბობს: „უეჭველია, რომ რაკი ამერიკის სახელმწიფო იმპურად მორიგდებიან, მხედრობით გატაცებულს ევროპას კიდევ უფრო დასცემს ეკონომიურად და მსოფლიო მეთაურობასაც დაიმკვიდრებს ამერიკა“ (ჭავჭავაძე 1889: 21).

რამ შთააგონა ილია, სამართლიანობის პრეტენზიის მქონე სახელმწიფოებს შორის, საქართველოსთვის ამერიკა დაესახა ორიენტირად და რას გვეტყოდა დღეს?! პასუხის ძიებამ კიდევ ერთხელ წარმოაჩინა მისი სახელმწიფოებრივი ხედვისა და ღვაწლის მნიშვნელობა, რადგან ჩვენი ქვეყნის მომავალი, დაწყებული ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენით, დამთავრებული ცივილიზებულ მსოფლიოში ღირსეული ადგილის დამკვიდრებით, დამოკიდებულია იმაზე, თუ როგორ ვუპასუხებთ არსებულ გამოწვევებს თავისუფლების, ადამიანის უფლებების, საბაზრო ეკონომიკის და სამართლის უზენაესობაზე დაფუძნებული დემოკრატიული ინსტიტუტების საბოლოო ჩამოყალიბებისთვის.

23. ისტორიული, ეთნოგრაფიული, არქეოლოგიური და არქეობოტანიკური მასალებით დასტურდება, რომ საქართველო ვაზის კულტურის უძველესი კერაა. აპოლონიოს როდოსელის, ქსენოფონტეს, ჰეროდოტეს, სტრაბონის, ჰომეროსის მიერ წერილობითი წყაროებით შემონახული ცნობები იმის შესახებ, რომ ქართველურმა ტომებმა უძველესი ხანიდან მოიშინაურეს ვაზი და ადგილობრივი მოსახლეობა სუფრის თეთრ და წითელ ღვინოებს ამზადებდა უტყუარი გახდა. აღმოჩენილი არტეფაქტებით დასაბუთდა ვაზის კულტურის განვითარების საფეხურები და ეკონომიკური ფორმირების უწყვეტი პროცესი.

მცხეთის, ბაგინეთის (ძვ. წ. IV-III სს) კერამიკული ჭურჭლის, თრიალეთის ოქროსა და ვერცხლის ღვინის თასების (ძვ. წ. XVIII-XVII სს), ბრინჯაოს სასხლავი დანის, კახეთის, ალაზნის ველის სამაროვნების (ძვ.წ. III-II სს), მტკვარ-არაქსის კულტურის ქართული კერების, ვარძიის ორმაგ კედლიანი ქვევრის, ვანის არქეოლოგიურ ძეგლებზე აღმოჩენილი ვერცხლის, ბრინჯაოს, თიხის სასმისებმა, საღვინე ჭურჭელმა და ნეოლითური ხანის (ძვ.წ. VIIს) ძეგლების აღმოჩენებმა ნათელი გახდა, რომ საქართველო ვაზის სამშობლოა

და ქართველურ ტომებს მჭიდრო სავაჭრო -კულტურული ურთიერთობები ჰქონდა უძველეს ცივილიზაციებთან. შულავრის გადაჭრილ გორაზე აღმოჩენილი მოშინაურებული ყურძნის წიპწებით დადასტურდა, რომ მტკვრის ხეობაში, სამხრეთ და ცენტრალურ საქართველოში, არსებობდა მოშინაურებული ყურძნის სხვადასხვა სახეობა, კარგად განვითარებული მეღვინეობის კულტურა და ჩვენს წინაპრებს, ძვ.წ. 6000-5800 წლებში, 8000 წლის წინათ, დაუყენებიათ ღვთაებრივი სასმელი, ღვინო.

ქართული წარმართული პანთეონის მიხედვით ვაზი ღვთის კარზე მდგარი ალვის ხეზე შემოხვეული სიუხვის ხედაა მიჩნეული, რომლის მწიფე ნაყოფი სიკვდილს თრგუნავს და სიცოცხლეს ახანგრძლივებს, რასაც უძველესი ხანის ნამოსახლარებზე საცხოვრებელი სახლის საკულტო სათავსოში აღმოჩენილი მევენახეობასთან დაკავშირებული ნივთები, ყურძნის წიპწები, ზედაშისა და მარნის კულტი ადასტურებს. მას შემდეგ, რაც წმინდა ნინო საქართველოში ვაზისგან დამზადებული ჯვრით შემობრძანდა საქადაგებლად, ვაზი ახალი რელიგიის, ქრისტიანობის სიმბოლოდ იქცა. ათასწლეულების მანძილზე განვითარებული ვაზის კულტურისადმი განსაკუთრებული დამოკიდებულება ქართველთა წეს-ჩვეულებებსა და ხელოვნებაში არის ასახული, ვითარდება და მსოფლიოში თვითმყოფად, გამორჩეულ ადგილს იკავებს.

24. . წერილში განხილულია სამკურნალო ბალახეული მცენარეები, აღნიშნულია რომ ბალახეულ მცენარეებს თავისი ღირებულება არასოდეს დაუკარგავს

25. სვიის მოვლა მოყვანა_ რომ ყველაზე მეტი სამრეწველო მნიშვნელობა აქვს სვიასიგი მრავალწლოვანი ორსახლიანი ბალახოვანი მცენარეა. სვიის ნედლეულს წარმოადგენს ზაფხულის ბოლოს შეგროვებული ვირჩები

26. ქალის უფლება მოვალეობები ხევესურთა ყოფაში_ ნათლად არის წარმოდგენილი ზოგადად ქალის მდგომარეობა ხევესურეთში. ქალის უფლება მოვალეობები ოჯახში. გვარსა და თემში. ქალის სიბრძნე და ცოდნა.. მის თავმდაბლობასა და მორჩილ ხასიათთან შერწყმული ძლიერი ბუნება.

27. წერილში განხილულია ხევესურეთში შატილის თემში მცხოვრები აქიმ დასტაქრის ბაძია ჭინჭარაულის ცხოვრება და მისი სადასტაქრო საქმიანობები წერილი ძირითადად დაფუძნებულია საველე მასალაზე

28. ნაშრომში მოტანილი მასალების ანალიზი, შემდეგი დასკვნების გაკეთების შესაძლებლობას იძლევა:
1)1990 წლის 28 ოქტომბრის არჩევნებით საქართველოს ხელისუფლებაში მოსულ ეროვნულ ძალებს, აღმავალი ოსური სეპარატიზმის სახით, უმძიმესი შემკვიდრეობა დახვდა. მსეპარატიზტების მიზანს, საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის საფრთხის ქვეშ დაყენება და რუსეთის შესაბამისი უწყების მიერ შემუშავებული გეგმის განხორციელების პრევენცია წარმოადგენდა; 2)ყაზბეგში 1991 წლის 23 მარტს ელცინ-გამსახურდიას შორის მიღწეულ შეთანხმებაში, ყოფილი სამხრეთ ოსეთის ტერიტორიის ფორმულირებით დაფიქსირებამ, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის გაუქმების შესახებ საქართველოს უზენაესი საბჭოს 1990 წლის 11 დეკემბრის კანონისადმი ბ.ელცინის მხარდაჭერა დაადასტურა. ცხინვალის რეგიონში საქართველოს ხელისუფლების სასარგებლოდ გასატარებელი ღონისძიებებისადმი ბ.ელცინის მხარდაჭერა, ზ.გამსახურდიას მთავრობის პოლიტიკური კურსის გარკვეული ფორმით შეცვლის მოლოდინზე იყო გათვლილი. საწინააღმდეგო ქმედება, ცხინვალის რეგიონის და აფხაზეთის დაკარგვის რეალურ საფრთხეს ქმნიდა; 3)საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის შენარჩუნება და რეგიონის ქართული მოსახლეობის მამა-პაპეულ საცხოვრისზე დამაგრება, საქართველოს მმართველი ელიტის მხრიდან, ამბიციების უკანა პლანზე გადატანას და ლავირებაზე დაფუძნებულ დიპლომატიურ მოქნილობას მოითხოვდა. წინააღმდეგ შემთხვევაში, ყაზბეგის შეთანხმების არშესრულება გარდუვალი იყო. ამ რეალობის მიუხედავად, საქართველოს მაშინდელმა ხელისუფლებამ, რადიკალიზმის გზა აირჩია, რაც ქვეყნის ტერიტორიული მთლიანობის უსაფრთხოებისთვის წამგებიანი აღმოჩნდა.

29. საკვლევ პრობლემასთან მიმართებაში არსებული დოკუმენტური მასალის საფუძვლიანი გაანალიზებისა და ქართულ-ოსური საზოგადოებრივი აზრის შესწავლის საფუძველზე ნაშრომში დასაბუთებულია: 1)როკის გვირაბის მშენებლობის დამთავრება (1981 წლის 5 ნოემბერი) და საქართველო-რუსეთის დამაკავშირებელი საუღელტეხილო ცხინვალი- ჯავა- როკის სატრანსპორტო გზის ამოქმედება,

შეტვეთი ოსური სეპარატიზმის გაძლიერების ხელშემწყობი ფაქტორი გახდა. მათი ძალისხმევით: ა) „ორი ოსეთის“ („სამხრეთ ოსეთი“ და ჩრდილო ოსეთი) გაერთიანებისთვის ბრძოლა, ახალ საფეხურზე იქნა აყვანილი; ბ) ცხინვალ-ჯავა-როკის გზის მონაკვეთის სივრციდან, „ოსური იდეის“ ხელშემშლელი ქართული მოსახლეობის ეტაპობრივი გამოდევნა და გამონათავისუფლებული ტერიტორიების ოსური მოსახლეობით შევსება, ოსი სეპარატისტების მხრიდან ხელსაყრელი სიტუაციის შექმნისთანავე ხორციელდებოდა; 2) საბჭოთა საქართველოს ხელისუფლებისგან, ინტერნაციონალიზმის ნიღბით, „სამხრეთ ოსეთის“ ავტონომიური ოლქის მმართველი წრეებისათვის განუზომელი უფლებების მიცემამ, ოს სეპარატისტებს, ცხინვალის რეგიონის ქართული სოფლების საფეხურებრივად „ჩაყლაპვის“ შესაძლებლობა შეუქმნა; 3) დოკუმენტური მასალით დასტურდება, რომ რუსეთის ხელისუფლების დაკვეთით გააქტიურებულმა ოსმა სეპარატისტებმა, ისტორიული სინამდვილის მრუდ სარკეში წარმოჩენით, ოსურ მოსახლეობაზე იდეოლოგიურ-პოლიტიკური ზემოქმედების რამდენიმე ფორმას მიმართა: ა) „აღადმონ ნიხასის“ ლიდერის ალ. ჩოჩიევის მიერ ალანების „განსახლების“ შესახებ შედგენილი რუკით, სამხრეთ კავკასიაში ალანების ისტორიულ საცხოვრისად ცხინვალის რეგიონი, მიზანმიმართულად იქნა გამოცხადებული; ბ) „ორი ოსეთის“ გაერთიანების ალ. ჩოჩიევისეული იდეისადმი ცხინვალის რეგიონის ოსური ინტელიგენციის დიდი ნაწილის მხარდაჭერა, ოსურ მოსახლეობაში „სამხრეთ ოსეთის ტერიტორიის“ ქართველებისგან „დაპყრობის მტკიცებულების“ შექმნაზე და მათდამი სიძულვილის გაღრმავებაზე იყო გათვლილი; 4) ქართული საზოგადოებრივი აზრის წარმომადგენლებისა და ჟემმარტების დაცვის საფეხურზე მდგომი ოსური ინტელიგენციის (მეცნიერები, მწერლები, ხელოვნების მუშაკები, სტუდენტები) ერთობლივი ძალისხმევით, პრესაში გამოქვეყნებულ პუბლიკაციებში საფუძვლიანად იქნა დასაბუთებული: ა) ოსი ხალხის კულტურული და ეროვნული იდენტობის შენარჩუნების გარანტიის შექმნა, მხოლოდ ერთიანი ქართული სახელმწიფოს შემადგენლობაში ოს-ქართველთა თანაცხოვრებით იყო შესაძლებელი; ბ) „სამხრეთ ოსეთის“ ჩრდილოეთთან მიერთების ფართომასშტაბიანი პროპაგანდა, ა. სახაროვისეული „ჰიპოთეზის“ – საქართველოს, როგორც „პატარა იმპერიის“ დაშლას ისახავდა მიზნად და ქვეყნის ტერიტორიული მთლიანობის წინააღმდეგ განხორციელებულ ქმედებას შეიცავდა.

30. ნაპოლეონის ეპოქის მეწარმე ქალი:

დღეს საზოგადოება საქმიანი ქალების ნაკლებობას არ განიცდის. დღეს აღარავის უკვირს კომპანიის სათავეში მდგარი სუსტი სქესის წარმომადგენელი, მაგრამ დაახლოებით 250 წლის წინათ ასეთი რამ არათუ წარმოდგენელი, არამედ შეურაცხმყოფელიც კი იყო გარშემომყოფებისათვის, მით უფრო, თუ საქმე წმინდა მამაკაცურ საქმიანობას – მეღვინეობას ეხებოდა. ნაპოლეონის დროინდელ საფრანგეთში გაბატონებული იყო შეხედულება „საკმარისია ქალი ღვინოს მიაკარო და ის ძმრად გადაიქცევაო“. ვის ეყოფოდა გამბედაობა მის დასარღვევად, თუმცა ერთმა ახალგაზრდა ქალმა არამცთუ დაარღვია არსებული სტერეოტიპი, არამედ კიდევ უფრო მეტად მოუხვეჭა სახელი მეღვინეობით ცნობილ ფრანგებს. ეს არაორდინალური მანდილოსანი, რომელმაც ყურადღება არ მიაქცია არსებულ ტრადიციას, გადადგა მეტად გაბედული ნაბიჯი და გახდა მეუღლის, კლიკოს გვარით სახელგანთქმული Veuve Clicquot-ის სულის ჩამდგმელი.

1772 წელს ფორმის შექმნის 200 წლისთავთან დაკავშირებით, საფუძველი ჩაეყარა საქველმოქმედო ფონდს, რომელიც აჯილდოებს ბიზნესის ნებისმიერ სფეროში მოღვაწე წარმატებულ, მოტივირებულ ქალებს მსოფლიოს მსოფლიოს ყველა კუთხიდან. ეს მათთვის ნიშნავს პლატფორმას შემდგომი წინსვლისთვის, კონტაქტების დამყარებას საერთაშორისო ბაზრის წარმომადგენლებთან, მედიასთან, პოლიტიკოსებთან, პოტენციურ თანამშრომლებთან. ქალაქ რეიმსში ყოველწლიურად, აპრილის თვის ბოლო შაბათ-კვირას იმართება საერთაშორისო ვორკშოპი, სადაც ყოფილი პრიზიორები ერთმანეთს გამოცდილებას უზიარებენ.

უნდა აღინიშნოს, რომ უკანასკნელ წლებში ქართველი მეღვინეები დიდ წარმატებებს აღწევნენ ფრანგული ნატურალური ღვინის გამოფენებზე. ქართველი მეღვინეები სისტემატურად ესწრებიან ფრანგული ღვინის „ბოჟოლე ნუვოს“ წითელი ღვინის ფესტივალს, რომელიც ნოემბრის თვის მესამე ხუთშაბათს ყოველწლიურად იმართება 2005 წლიდან. „ბოჟოლე ნუვოს“ ღვინო წარმატებით იყიდება მსოფლიოს ბევრ

ქვეყანაში წელიწადში 69 მილიონი ბოთლის ოდენობით. ფრანგული ორდენის „ღვინის რაინდები“ ხშირად სტუმრობენ კახეთის რეგიონს და კახეთის მეღვინეთა გილდიის წევრებად ერთიანდებიან. ისიც უნდა ავღნიშნოთ, რომ ქართულ-ფრანგული ღვინის ტექნოლოგიების სამეცნიერო სასწავლო-კვლევითი ცენტრის კომპლექსი მდებარეობს ლისის ტბის მიმდებარე ტერიტორიაზე.

გამოვთქვამთ სურვილს, რომ ქართველ მეწარმე ქალებსაც მიეცეს ამ კონკურსში მონაწილეობის საშუალება, სცადონ ბედი, დაიმსახურონ „Veuve Clicquot“ ჯილდო და დაიმკვიდრონ ღირსეული ადგილი მსოფლიოს ბაზარზე.

31. თავისუფლება-სულიერების მტკიცე საყრდენი

საქართველო მთელი ისტორიის მანძილზე ყოველთვის მარტო იყო, გარშემორტყმული ძლიერი და დიდი იმპერიებით, რომლებიც თავიანთი ინტერესების გატარებას ცდილობდნენ. ჩვენი ქვეყანა კი იბრძოდა არსებობისათვის დამოუკიდებლობისათვის, თავისუფლებისათვის, სარწმუნოებისათვის... ჩვენი ქვეყნის ცხოვრება, ჩვენი განვლილი გზა განსაკუთრებული იყო, ძალზე რთული, ერთი მუჟა ხალხისა და ერთი ბეწო მიწისათვის. ხშირად იტყვიან ჩვენში, „ღმერთმა დალოცვილი და რჩეული მიწა გვიწყალობა“-ო, მაგრამ ამ დალოცვილ მიწას ბევრი მოცილე და მოძალადე მოჰყვა. საქართველო მუდამ იბრძოდა რათა გზა გაეჭრა თავისუფალი სამყაროსაკენ, ვიბრძოდით და გადავრჩით...!

1992 27 აპრილს ჩვენ პირველად შევადეთ ევროპის კარი, რითაც დაიწყო ჩვენი დიდი ევროპული თავგადასავალი. დღეს, გვეძლევა საშუალება გავხდეთ დასავლური სამყაროს მნიშვნელოვანი ნაწილი, ევროინტეგრაციას, ალტერნატივა არა აქვს, ჩვენ გვინდა ევროპა.

32. ევროინტეგრაცია და თანამედროვე პოლიტიკის აქტუალური პრობლემები:

საქართველოს რთული გეოპოლიტიკური მდგომარეობისა და არსებული გამოწვევების გათვალისწინებით, ქვეყნის ეროვნული ინტერესების დაცვის ერთ-ერთი მთავარი ინსტრუმენტი, ეფექტიანი და პროაქტიური დიპლომატიაა. დღეს, ქართული დიპლომატია მრავალი ამოცანის წინაშე დგას. ქვეყნის ევროპული და ევროატლანტიკურ ინტეგრაციას საქართველოს პოლიტიკური და ეკონომიკური განვითარების მთავარ ორიენტირად განვიხილავთ, რომელიც ჩვენი საზოგადოების თავისუფალი, ერთსულოვანი და ურყევი არჩევანია.

საქართველომ დიდი ხნის წინ აირჩია განვითარების ევროპული გზა, გზა რომელსაც საქართველოს მოსახლეობის უდიდესი უმრავლესობა აზრით ალტერნატივა არ გააჩნია. საქართველოს აქვს ამბიციი იყოს ევროპული თანამეგობრობის სრულუფლებიანი წევრი და ამ მიზნის მისაღწევად ახორციელებს ყველა რეფორმას. რეფორმების შედეგად იცვლება ქვეყანა და საჭიროა აღნიშნული კომპლექსური ტრანსფორმაცია და მოდერნიზაცია კიდევ უფრო უნდა დაიხვეწოს და გაგრძელდეს.

33. სამ ათეულ წელზე მეტია აზერბაიჯანსა და საქართველოს სტრატეგიული პარტნიორობა აკავშირებს, რომელმაც მთელი ევრაზიის გეოპოლიტიკური რუკა ჩამოქნა. ამ ქვეყნების ურთიერთობები არ არის მხოლოდ გეოგრაფიულ სიახლოვესთან დაკავშირებული. წლების განმავლობაში ორივე ერთი და იმავე სახელმწიფოს შემადგენლობაში იმყოფებოდა და ერთი და იმავე პოლიტიკურ-იდეოლოგიური სისტემის ნაწილი იყო. მათ მსგავსი პროცესებით მოიპოვეს დამოუკიდებლობა. დამოუკიდებლობისთვის ბრძოლასთან ერთად ჰქონდათ ტერიტორიული მთლიანობის პრობლემა. მაგრამ, მიუხედავად არსებული პრობლემებისა, ისინი არ არიან ცნობილი, როგორც დამაბულობისკენ მიდრეკილი ქვეყნები. პირიქით, მათ სურდათ ითანამშრომლონ და წვლილი შეიტანონ რეგიონულ და საერთაშორისო მშვიდობისათვის ბრძოლაში.

34. წერილი ეძღვნება ცნობილ ქართველ მკვლევარს პავლე ინგოროყვას. ნაშრომში გადმოცემულია იმ საბჭოური ტრაგიკომედიის შესახებ 1955 წელს საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის არჩევნებისას რომ

გათამაშდა. მწერალთა კავშირის პრეზიდენტის მიერ ერთხმად წარდგენილი კანდიდატის პ. ინგოროყვას საქმე, ორიოდე თვეში, უკან დააბრუნებინეს. მიზეზი ამ ავტორის ფუნდამენტური ნაშრომი „გრიგოლ ხანძთელი“ გახდა. მასში საუბარი იყო აფხაზეთზე და იქ გამოთქმული მართებული მოსაზრებანი არ მოეწონათ სოხუმსა და მოსკოვში და მწერალთა კავშირი აიძულეს უკან გამოეწვიათ პ. ინგოროყვას წარდგინება.

35. გაანალიზებულია 2022 წელს გამოვლენილი რეზო ინანიშვილის სახელობის ერთი მოთხრობის კონკურსში გამარჯვებული მოთხრობების ლიტერატურულ-მხატვრული თავისებურებები.

36. განხილულია ცნობილი პოეტის თამარ შაიშმელაშვილის პოეზიის მხატვრული თავისებურებები, თემატურ-პრობლემური არეალი, პოეტური ოსტატობის განმსაზღვრელი მხატვრული (სახეობრივი) აზროვნების მახასიათებლები.

წერილი ბოლოსიტყვაობად ერთვის კრებულს, როგორც მისი რედაქტორის ლიტერატურულ-კრიტიკული შეფასება.

37. ჩვენი ეპოქის უნიჭიერესი პოეტი, გალაკტიონ ტაბიძე ყველაზე უტყუარად თვითონვე აფასებდა თავის შემოქმედებას: „არასოდეს ერთი სტრიქონიც არ დამიწერია, რომელიც ნამდვილი გრძნობით არ იყოს გამოწვეული. ყოველივე აქ ნათქვამი სიტყვა გულიდან მაქვს ამოხიდილი წრფელი, განცდილი და ყველა ეს მამამართლებს მე ყოველთვის.“ მართლაც გალაკტიონის შემოქმედებას ამ სიწრფელის, სიმართლის ბეჭედი აზის ქართულ ლიტერატურაში.

გალაკტიონ ტაბიძის ლექსებს რომ კითხულობ, ასე გგონია მოუსვენარი თიკნები დახტუნაობენ მწვანედ აბიზინებულ მინდორში, ცმუკურა თიკნები, სულ ცოტა ხნის წინათ რომ შეიცნეს ამქვეყნიური სიკეთე და სილამაზე.

კითხულობ პოეტის ლექსებს და მთელი გული სიხარულით გეცხება, რომელიც არ ისვენებს, ცაში აფრენას ლამობს. მაგრამ გალაკტიონის სტრიქონები ხშირად ნაღვლიანია. შენ ისევ უბრუნდები ლექსებს და ამჯერად შენი სადარდებელი გაგონდება. კითხულობ და წუხარ, წუხარ და კითხულობ. სევდა მატულობს, დარდი სივდება. ასეთია ადამიანის ბუნება: სიხარულს წუხილი მოსდევს, წუხილს სიხარული ენაცვლება. ღმერთმა ნუ ქნას, ადამიანი დღემუდამ მხიარული იყოს. ასეთი კაცი ექიმთანაა მისაყვანი.

... დრო გადის, ვეღარც კი ამჩნევ. შუაღამე კარგა ხანია გადასულია, შენ კი წიგნს ვეღარ სცილდები. და უცებ, მოულოდნელად აცნობიერებ, როგორ იღვრება შენს სულში იმედის შუქი, გრძნობ შვებას. ამ დროს, თითქოს შენს მყუდრო ბინაში პოეტი შემოდის. იგი გაკვირდება და იღიმება. რაღაცას ამბობს, მაგრამ შენ მისი ხმა არ გესმის, თუმცა გრძნობ, როგორ გამშვიდებს, ნაღველს გიქარვებს, ტკივილს გიყუჩებს, იარაღს გაიმეხს. მერე შენს წინ გადაშლილ წიგნს ხურავს და ოთახიდან გადის.

რა არის ეს? ზმანება თუ ზმანებასთან გაიგივებული სინამდვილე? ჰაიპარად პასუხის გაცემა ალბათ გაჭირდება.

როგორც ვთქვი, გალაკტიონის პოეზია აღსავსეა განსაცვიფრებელი მხატვრული სახეებით, რომლებიც შესისხლხორცებულია პოეტის ემოციურ განდებთან. ეს გახლავთ ის პოეტური მადლი, რომელიც ჩვეულებრივს უჩვეულოს ხდის, ხოლო უჩვეულოს-ჩვეულებრივს. ეს მადლი ასულდგმულებს გალაკტიონის ლექსებს, მარადიულს ხდის მის სტრიქონებს. ამ მადლითაა გაცისკროვნებული პოეტის ლექსები, რომლებშიც დიდი ენერგიით იხატება გრძნობა სამშობლოს სიყვარულისა, ზნეობრივი იდეალების ერთგულებისა, ქვეყნის გმირული წარსულის თავყვანისცემისა, ქალ-ვაჟის სიყვარულის უკვდავებისა.

ეს უწმინდესი გრძნობები გალაკტიონმა გადმოგვცა სრულიად ახლებური პრინციპებით, მწელად ასახსნელი ნიუანსებით, უჩვეულო შთაბეჭდილებებით. საგანთა და მოვლენათა გარეგნულ ნიშნებში გამოავლინა დაუოკებელი შინაგანი განცდა, რომელიც არამარტო ახალისებს მკითხველის წარმოსახვას, არამედ ათასგვარი შთაბეჭდილებებით ამდიდრებს მის გონებას. ჩემი ნათქვამი უფრო გასაგები რომ იყოს, გადავშალოთ გალაკტიონის თორმეტ ტომეულის პირველი ტომი ან მისი რჩეულის ნებისმიერი გამოცემა და წავიკითხოთ სამშობლოს სადიდებელი გალაკტიონის ერთ-ერთი უბრწყინვალესი ლექსი „მამული“ („ცვრიან ბალახზე...“) როგორც ლექსიდან ირკვევა, ამ ლექსში ქვემო იმერეთია დახატული, კონკრეტულად, სოფელი ჭყვიში, გალაკტიონის მშობლიური კარ-მიდამო, სადაც ბავშვობის წლები გაატარა პოეტმა.

გალაკტიონი მკითხველს ოცნების საშუალებას, განვლილ დღეთა წარმოსახვის უფლებას აძლევს. პოეტის ნიჭიერება იმაში ვლინდება, რომ იგი გარე სამყაროს წარმოგვიდგენს არა ზედმიწევნით ისეთს, როგორიც

სინამდვილეშია, ანუ წარმოგვიდგენს არა ობიექტური სიზუსტით, არამედ მხატვრულ-ესთეტიკურად, გარდასახული შინაარსით; მეტიც, წარმოგვიდგენს არაჩვეულებრივი ემოციური ნიშან-თვისებებით. გალაკტიონის პოეზიისათვის დამახასიათებელია ეს განცდა, გარდა იმისა, რომ მეტ დამაჯერებლობას ანიჭებს პოეტურ სტრიქონებს, ასევე იწვევს მკითხველის უჩვეულო სულიერ ალტყინებასაც.

გალაკტიონის მრავალი ლექსი ბავშვობის მოგონებებიდან მომდინარე სოფლის შთაბეჭდილებებით სუნთქავს და სულდგმულობს. ეს შთაბეჭდილებები მოგვიანებით გალაკტიონის შემოქმედებაში მის პოეტურ განცდათა საფუძველი გახდა. ჩვენ, მკითხველებს კი, ჩვენ მხრივ, ჩვენს სულში გადმოსულ ემოციათა აღმოჩენის საშუალება მოგვცა. ალბათ, არ შევცდები, თუ ვიტყვი, რომ ემოციურობა მეტისმეტი სიმძაფრით თუ არა, განსაკუთრებული რელიეფურობით ლირიკული გმირის ხასიათში ვლინდება. აქედან გამომდინარე, ის დასკვნა უნდა გავაკეთო, რომ ემოციები მკითხველს სწორედ ლირიკული გმირის სულიერმა განწყობილებამ შეუქმნა.

ლირიკული გმირი, ანუ სუბიექტი, განსაკუთრებული ემოციურობით წარმოსახავს გარე სამყაროს, ანუ ობიექტურ სინამდვილეს. თუ იგი ნამდვილი, ნიჭიერი შემოქმედია, ფაქტობრივად, ბუნებაში არსებულ ობიექტურ სამყაროს კი არ წარმოგვიდგენს, არამედ ამ სამყაროზე დაფუძნებულ საკუთარ შინაგან სამყაროს. უფრო გასაგებად რომ ვთქვა, წარმოგვიდგენს პოეტის სულში გარდაქმნილ-გარდასახულ სამყაროს. ასე რომ, მკითხველი მოცემულ მომენტში იმას კი არ აღიქვამს და განიცდის, რაც ადრეულ წლებში უშუალოდ ბუნებისგან შეითვისა და გონებაში აღბეჭდა (ცხადია, შეუძლებელია ეს სინამდვილე უმნიშვნელოვანეს გავლენას არ ახდენდეს მკითხველის ცნობიერებაზე), არამედ იმას აღიქვამს და განიცდის, რასაც პოეტის მიერ წარმოსახული სუბიექტური სამყარო ჰქვია. თუ ამ ჰქმმარიტებას ვაღიარებთ, გასაგები გახდება, რატომაა ერთის პოეზია (ამ შემთხვევაში გალაკტიონის პოეზია) მკითხველისთვის დამატყვევებელი, ხოლო მეორისთვის - ნაკლებად მიმზიდველი, მიუხედავად იმისა, რომ ორივეს ერთი და იგივე მოედანი ჰქონდა საასპარეზოდ და ერთი და იგივე ქურა ლექსის გამოსაჭედად.

ამ დროს ავტორსა და მკითხველს შორის მყარდება სრული კეთილგანწყობილება. პოეტი, იგივე ლირიკული გმირი, იწვევს მკითხველს თავის სამყაროში, უმხელს პირად განცდებს, გადმოუშლის საკუთარი გულის ნადებს. რასაკვირველია, ამ ალალ-მართალ დამოკიდებულებას კარგად გრძნობს მკითხველი, ენდობა მის გულწრფელობას და გაფაციცებით უგდებს ყურს მის სულის ძახილს, იზიარებს მის სულისკვეთებას, თანაუგრძნობს მის სიხარულს თუ მწუხარებას. მაგრამ ყველაფერი აქ როდი მთავრდება: პოეტისგან მომდინარე განცდები, ყველაფრის წამლეკავმა დრომ რომ გაუწელა, თანდათან იწყებს მის სულში ფორიაქს და გრძნობს, როგორ ეწყვილება მისი ემოციები პოეტის ემოციებს, როგორ ენათესავებიან ისინი ერთმანეთს.

გალაკტიონი ქართულ პოეზიაში ერთ-ერთ ყველაზე მელოდიური ხმისა და ფერადოვანი სიტყვის ოსტატადაა აღიარებული. მისი ლექსის თითოეული მარცვალი ამავდროულად, მუსიკალური ბგერისა და აკვარელის საღებავის ფუნქციის მქონე ელემენტად გვევლინება. დიდი პოეტის ლირიკა ასევე ევფონიური ბგერა-შეთანხმების საუკეთესო მაგალითია. შეიძლება გადაჭრით ითქვას, რომ XX საუკუნის პოეტთა შორის მას ბადალი იშვიათად მოეპოვება.

რა ზემოქმედების ახდენს გალაკტიონის ლექსი მკითხველის ცნობიერებაზე? რა ასოციაციებს იწვევს პოეტის შემოთავაზებული განწყობილებები მკითხველის ფსიქიკაზე? რას წარმოადგენს ავტორისა და მკითხველის თანაარსებობა? დაბოლოს, საკითხავია, როგორაა შესაძლებელი პოეტისა და მკითხველის თანაარსებობა? რა თქმა უნდა, ნიჭიერი პოეტისა და ნიჭიერი მკითხველის თანაარსებობა.

სახელგანთქმული ამერიკელი პოეტი უოლტ უიტმენი ამბობდა, დიდი პოეტები თუ გვინდა, კარგი მკითხველებიც (თუ დიდი მსმენელებიც) უნდა გვყავდესო. არ არსებობს პოეტი მკითხველის გარეშე. თუ პოეტს მკითხველი არა ჰყავს, მისი ლექსი რჩება ხმად მღაღადებლისად უდაბნოსა შინა.

მაინც როგორი უნდა იყოს ეს „კარგი“ მკითხველი? უპირველესად, გემოვნებიანი, საზრიანი, მიხვედრილი, შეეძლოს პოეტის ნააზრევის გაგება, არაპირდაპირი ნათქვამის ამოკითხვა, საგანგებოდ გასაიდუმლოებული სტროფების შეძლებისდაგვარად სწორად წაკითხვა, ძნელად მისაწვდომი სახეების ამოცნობა, მხატვრულ-ესთეტიკური თავისებურებების შეცნობა, სტილისტური თავისებურებების აღქმა, ჰქონდეს გალაკტიონისათვის დამახასიათებელი სხვა იშვიათობათა წვდომის უნარი.

ჩვენდა საბედნიეროდ, ასეთი მკითხველი ბევრზე ბევრი ჰყავს ჩვენს პატარა საქართველოს. მკითხველები, რომლებმაც იციან გალაკტიონის ფასი. ეს მკითხველები, მეტწილად, ახალგაზრდები არიან - ჩვენი ქვეყნის მომავალი, მისი ნუგეში, ეს ქალიშვილები და ჯაბუკები, რომელთაც გალაკტიონის ლექსებით დახუნძლულ პოეტურ ბაღში მისივე სტრიქონებით ერთმანეთს სიყვარულს რომ ეფიცებიან და ცხოვრების ფართო

შარაგზაზე გასასვლელად ემზადებიან, მაგრამ მათ შორის არიან ისეთი გაუწაფავი ახალგაზრდებიც, რომელთაც პოეტურ ლაბირინთებში გზის გაგნება უჭირთ, თუმცა ლექსების კითხვა ძალიან უყვართ.

ისიც უნდა ითქვას, რომ ლიტერატურათმცოდნეობაში აღიარებული, ლექსის გაშიფრვა, პოეტურ სტრიქონებში ჩაძიება, სასურველი არ არის. ჩვენი დროის ერთ-ერთი გამორჩეული პოეტი თამაზ ჭილაძე წერს: „ერთხელ და სამუდამოდ ამოხსნილი ლექსი არ არსებობს და თუკი არსებობს, ნამდვილი ლექსი არ არის“. (ჭილაძე თ. 1984, 15) ცხადია, ეს ასეა, მაგრამ რა ვუყოთ იმ მკითხველებს, რომელთაც სურთ შეიცნონ ამა თუ იმ პოეტის, ამ შემთხვევაში საყვარელი გალაკტიონის, ე.წ. სუბიექტურ-ინდივიდუალისტური სტრიქონები, ჯერ არნახული და ჯერ არგაგონილი. გალაკტიონის პოეზია ხომ აღსავსეა ასეთი უჩვეულო სტრიქონებით - მოულოდნელი ხილვებით, ჩვენებებით, ზმანებებით. ამნაირი პოეტური ცნებებით თუ კატეგორიებით აზროვნება და წერა არა მხოლოდ მხატვრული სახის შექმნის უმნიშვნელოვანესი საშუალებაა, არამედ პოეტის განცდათა გადმოცემის აუცილებელი ხერხიც.

რასაკვირველია, მე როგორ გავხედავ გალაკტიონის პოეზიაში ხელის ფათურს, უბრალოდ მსურდა, მკითხველებთან პოეტის პირად განცდებზე, მის თავაწყვეტილ ემოციებზე მესაუბრა, რომლებიც ადიდებულ მდინარესავით ბობოქრობენ გალაკტიონის პოეზიაში, კალაპოტიდან გადმოდიან და არამძვეცნიური ძალით აცხოველებენ მკითხველის წარმოსახვას.

38. სტატიის მიზანია ციფრული რევოლუციის შედეგად მიღებული ტექნიკური შესაძლებლობების ზემოქმედების მედიაფილოსოფიური გააზრება, რათა გამოიკვეთოს მედია-ვიზუალობისა და ეკრანული ტექნოლოგიების არა მხოლოდ საზოგადოების ცნობიერებაზე და სოციოკულტურულ გარემოზე ზემოქმედება, არამედ თანამედროვე ადამიანის აღქმის, გრძნობის, შეგრძნების, სურვილისა და მზერის დიზაინის ცვლილებაც. ნაშრომში ვიზუალური ანთროპოლოგიის ჭრილშია გაანალიზებული ვიზუალური სახე-ხატის განვითარების ეტაპები, სახე-ხატის ანტიკურ ფილოსოფიაში (სოკრატესთან, პლატონთან, ფილონ ალექსანდრიელთან, პლოტინთან) აღქმიდან თანამედროვე კულტურასა და მედიაპროდუქციის ჩათვლით. ყურადღება ეთმობა თანამედროვე ადამიანის ვიზუალურ პრაქტიკას, რაც ყველაზე თვალსაჩინოდ მედიურ განზომილებაში, პირველ ყოვლისა, სატელევიზიო განზომილებაში, ინტერნეტში, რეკლამაში, მოდაში იკვეთება. ნაშრომის მიზანია, სახე-ხატობრივი გარდატეხის ფონზე გამოკვეთილი სოციოკულტურული ცვლილების მარკირება და ვიზუალური სახე-ხატებით ონტოლოგიური პრობლემატიკის გამოკვეთა. სტატიაში ყურადღება მახვილდება დამატებითი საჯარო სივრცის კონსტრუირებაზე, ერთგვარ ვირტუალურ თუ დისტანციურ საჯაროობაზე. აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით გააზრებულია ი. ჰაბერმასის დებულება, საჯარო სივრცესა და დემოკრატიას, როგორც საჯარო საქმიანობის, შორის.

7. ბეჭდური პროდუქციის გამოცემა უცხოეთში

7.1. მონოგრაფიები/წიგნები

1) ავტორი/ავტორები

1. სამეცნიერო კრებული: „Does the European Union contributes to Moral Progress?“

2.

2) მონოგრაფიის/წიგნის სათაური, საერთაშორისო სტანდარტული კოდი ISBN

1.

2.

3) გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა

1.

2.

4) გვერდების რაოდენობა

1.

2.

ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)

სამეცნიერო კრებული, რომელიც გამოიცა ქართველი, პოლონელი და გერმანელი მეცნიერ სწავლულების თანამშრომლობით. კრებულის ედიტორია ევროპარლამენტის ვიცე-პრეზიდენტი და ბრემენის უნივერსიტეტის პროფესორი ზდისლავ კრასნოდებსკი; კრებულში გამოქვეყნებულია საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფ. მამუკა ბერიაშვილის, პროფ. დავით გურგენიძის, დოქტორ მარიამ ხაზარაძის, დოქტრანტ არჩილ დადიანისა და დავით გალაშვილის სტატიები.

7.2. სახელმძღვანელოები

1) ავტორი/ავტორები

- 1.
- 2.

2) სახელმძღვანელოს სახელწოდება, საერთაშორისო სტანდარტული კოდი ISBN

- 1.
- 2.

3) გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა

- 1.
- 2.

4) გვერდების რაოდენობა

- 1.
- 2.

ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)

7.3. კრებულები

1) ავტორები

- 1.
- 2.

2) კრებულის სახელწოდება, საერთაშორისო სტანდარტული კოდი ISBN

- 1.
- 2.

3) გამოცემის ადგილი, გამომცემლობა

- 1.
- 2.

4) გვერდების რაოდენობა

- 1.
- 2.

ვრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)

7.4. სტატიები

1) ავტორი/ავტორები

- 1.
- 2.

2) სტატიის სათაური, ციფრული (დიგიტალური) საიდენტიფიკაციო კოდი DOI ან ISSN

- 1.

2.

3) ჟურნალის/კრებულის დასახელება და ნომერი/ტომი

1.

2.

4) გვერდების რაოდენობა

1.

2.

1. **თამარ მეზუკე.** The Role of Temporal and Spatial Coordinates in Constructing Works of Hypertext Fiction. In: "Spatiality and Temporality" International Conference. London Centre for Interdisciplinary Research. Birkbeck, University of London. 11-12 February 2023. Book of Abstracts p. 12.
2. **თამარ მეზუკე.** T.S. Eliot's Way Out of "The Waste Land." In: Linguistics and Literature Studies Vol.10(4), pp.66-71. Horizon Research Publishing Corporation. DOI: 10.13189/ILs.2022.100402
3. **თამარ მეზუკე.** Temporal and Spatial Coordinates in Hypertext Fiction. In: Global Journal of Human Social Sciences: Linguistics & Education, USA. Volume 23, Issue 7, Version 1.0. pp. 21-24. Online ISSN: 2249-460X, Print ISSN: 0975-587X, DOI: 10.17406/GJHSS.
4. **ნანა გამყრელიძე**
ფრეიმული აზროვნება და მეტაფორული ნომინაცია თბილისი 2023 შრომათა კრებული „მსოფლიო და კავკასია“. ტექნიკური უნივერსიტეტი www.gtu.ge/publishinghouse/
5. **მენაბდე-ჯობაძე ე.** ეკონომიკური განვითარების მოდელების ტრანსფორმაცია. თბილისი: ჟურნალი „ბიზნეს-ინჟინერინგი“, 2023, #3-4, 5 გვ.
6. **მენაბდე-ჯობაძე ე., ნიკოლეიშვილი ნ.** საგადასახადო პოლიტიკის გავლენა მეწარმეობის განვითარებაზე. თბილისი: ჟურნალი „ბიზნეს-ინჟინერინგი“, 2022, #3-4, 5 გვ.
7. **რ. შენგელია,.....-**THE IMPACT OF DIGITAL TECHNOLOGIES ON FINANCIAL ACCOUNTING AND REPORTING. p.140-147. Contemporary Business Challenges in a Globalized World (Volume 4)//Collective Monograph. Saarbrücken, Saarland, Germany; May 2023,196 gv. (ინგლისურად);
8. **ირმა ხურცია-ანდრიაძე.** საზოგადოების განწყობის განმაპირობებელი ფაქტორები. თბილისის სასულიერო აკადემია და სემინარია 8 გვ.
9. **ზურაბ გარაყანიძე, ნატა გარაყანიძე.** „შავი ზღვის რეგიონში გაზის ჰაბის ჩამოყალიბების შესაძლებლობები“, „გეოპოლიტიკა- ჟურნალი პოლიტიკური გეოგრაფიის, გეოპოლიტიკის და გეოსტრატეგიის შესახებ“ ISSN: 1583-543X, ვებგვერდი: <http://www.geopolitic.ro>; გამომცემელი: Asociatia de Geopolitica Ion Conea, Top Form Publishing House, Editura , რუმინეთი
10. **თამარ კიკნაძე, იოსებ მანჯავიძე** - „მინგის დინასტიის პარადოქსი – ზღვის ძალაუფლების მიტოვების შედეგი“, ბიზნეს დიპლომატიის და ეკონომიკის საერთაშორისო ჟურნალი, ტ. 2, No 8 (2023), IJBDE-ISSN 2833-7468, <https://inter-publishing.com/index.php/ijbde>

11. თამარ კიკნაძე, ვალერი ოთხოზორია - „ქართული პარლამენტარიზმის კვლევის ეპისტემოლოგია“, საერთაშორისო სამეცნიერო ჟურნალი თეორიული და გამოყენებითი მეცნიერება, ტომი: 123 (2023), 2023, ISSN 2833-7468 (USA), <http://T-Science.org>
12. Archil Dadiani, Mariam Khazaradze, “Recognition, Globalization and the Role of the European Union in Moral Progress”, in: Does the European Union Contribute to Moral Progress, Ed. By Z. Krasnodebski, Krakow 2023.
13. Daviti Galashvili, “Theory of Progress”, in: Does the European Union Contribute to Moral Progress, Ed. By Z. Krasnodebski, Krakow 2023.
14. Mamuka Beriashvili, David Gurgendze, “Nation States and Globalization”, in: Does the European Union Contribute to Moral Progress, Ed. By Z. Krasnodebski, Krakow 2023.
15. M. Beriashvili, “Is the Nation State an alternative to globalization (in the context of Covid-19)”, in: *On the Future of Europe, Culture, Economy, Ecology*. New Direction. Fundacja Tworcow dla Rzeczypospolitej.

გრცელი ანოტაცია (ქართულ ენაზე)

1. დროითი და სივრცითი კოორდინატების როლი ჰიპერტექსტური მხატვრული ნაწარმოებების აგებაში.

ელექტრონული ლიტერატურა, ან ჰიპერტექსტური მხატვრული ლიტერატურა, როგორც ლიტერატურული ნაწარმოებების ახალი მიმართულება, გვიჩვენებს ადამიანის გონების თვითგამოხატვის ახალი გზების მუდმივ ძიებას, რაც თან ახლავს ახალი ტექნოლოგიების შესაძლებლობების გამოკვლევებსა და გამოყენებას იმ მხატვრული ნაწარმოებების შექმნისას, რომლებიც მიეკუთვნება მრავალ საუკუნოვან ლიტერატურულ ჟანრებს. ჰიპერტექსტის სტრუქტურა იძლევა საშუალებას დაუკავშირით და მიიღოთ წვდომა ტექსტის სხვადასხვა ნაწილებზე, რომლებსაც აერთიანებს განსხვავებული ტიპის კავშირები ერთიან ქსელში. ხელმისაწვდომი რაოდენობის ვარიანტებიდან გარკვეული ბმულის არჩევით, მკითხველი აკეთებს ნახტომს დროში და, შესაბამისად, სივრცეში, რაც ცვლის იმას, რასაც მ. ბახტინმა უწოდა ქრონოტოპი - დროის და სივრცის ერთიანობას, რომელიც ასახულია ლიტერატურაში. ქრონოტოპი, როგორც ლიტერატურული ნაწარმოების ფორმისა და შინაარსის შემადგენელი ერთეული, აერთიანებს სივრცულ და დროით პარამეტრებს ერთ მთლიანობაში, გარკვეული ნარატიული მოქმედების კოორდინატთა სისტემაში. ეს არის ღერძებისა კვეთა, ან ფონი რომელზედაც ვითარდება მოქმედებები. ჰიპერტექსტის დაკავშირებული სტრუქტურა, ორგანიზებული ფრაგმენტების ქსელებად და მათ შორის კავშირებად, ქმნის ქრონოტოპების „მოზაიკას“, რომელშიც დროის განზომილების ცვლილება იწვევს სივრცის განზომილების ცვლილებას და იწვევს ქრონოტოპების მუდმივ შეცვლას.

მოხსენებაში განიხილება თუ როგორ აყალიბებს დროისა და სივრცის კოორდინატების ცვლილება ნარატიულ სივრცეს მაიკლ ჯოისისა და სტიუარტ მოულტროპის ელექტრონული მხატვრული ლიტერატურის ნაწარმოებებში.

2. თ.ს. ელიოტის გზა "ბერწი მიწიდან".

ნაშრომი ეძღვნება თ.ს. ელიოტის პოემის „ბერწი მიწა“ გამოცემის ას წლისთავს. ეს პოემა აღნიშნავს მოდერნიზმის დასაწყისს ლიტერატურაში და დღემდე რჩება XX საუკუნის ერთ-ერთ ყველაზე გავლენიან და განხილულ პოემად. პოემაში ელიოტი განიხილავს ადამიანის არსებობის ფუნდამენტურ ღირებულებებს. „დაკარგული სულების“ თაობის მაგალითზე ის აღწერს ცხოვრებისა და ზნეობრივი სტანდარტების დაცემას, ასევე ცდილობს იპოვოს გზა ეგზისტენციალურ პრობლემებთან შერიგების მიზნით არსებული რეალობის შესწავლით, რათა მოხდეს შემდგომი რეინტეგრაცია სიცოცხლის გასაგრძელებლად. რელიგიური გამოცხადებები განიხილება, როგორც მარადიული სიბრძნე, რომელიც არასოდეს ყოფილა დამალული ნებისმიერი კულტურული ტრადიციის მქონე ადამიანისთვის და ის წერტილი, საიდანაც შეიძლება დაიწყოს სულიერი აღორძინება. გამოქვეყნებიდან ერთი საუკუნის შემდეგ პოემას არ დაუკარგავს თავისი მნიშვნელობა იმ ადამიანური მანკიერებების ბუნებაში შედრწევის სიღრმის გამო, რომლებიც ამახინჯებენ ადამიანის არსებობას და იწვევენ ფილოსოფიურ და ფსიქოლოგიურ პრობლემებს.

3. დროითი და სივრცითი კოორდინატები ჰიპერტექსტურ მხატვრულ ლიტერატურაში.

ჰიპერტექსტური მხატვრული ნაწარმოებები წარმოადგენს ახალი მედიის გამოყენების გამომგონებლურ გზას მხატვრული ნაწარმოებების შესაქმნელად, რომლებიც მიეკუთვნება საუკუნოვან ლიტერატურულ ჟანრებს, მაგრამ იყენებს ახალ საშუალებებს მათი კომპოზიციისთვის და ასახავს იმ შესაძლებლობების ძიებას, რომელსაც ქსელი იძლევა, ავტორების მიერ, რომლებიც თავად არიან ელექტრონული ლიტერატურისა და ჰიპერტექსტის მხატვრული ლიტერატურის თეორეტიკოსები, მწერლები და ნოვატორები. ახალი ტექნოლოგიების გამოგონებას ყოველთვის თან ახლავს გამოკვლევები და ახალი ტექნოლოგიების შესაძლებლობების გამოყენება. როგორც ნ.კ. ჰეილსი წერდა (2008: 112), „ჰომო საპიენსის ევოლუცია ტექნოლოგიებთან ერთად განვითარდა.“

მიუხედავად იმისა, რომ ერთი სიუჟეტური და მრავალსიუჟეტური ჟანრის ნაწარმოებების შედგენის პრინციპები მსგავსია როგორც ბეჭდური, ისე კომპიუტერით გენერირებული მხატვრული ლიტერატურისთვის, მთავარი განსხვავება ირკვევა კომპოზიციურ განსხვავებაში, რასაც ფორმალისტები განსაზღვრავდნენ, როგორც სიუჟეტსა და მოთხრობას. თუ სიუჟეტი არის მოვლენათა ჯაჭვი მათი ლოგიკური მიზეზობრივი და დროითი თანმიმდევრობით, მოთხრობა არის სიუჟეტის განვითარება, ეს არის გამოსახული მოვლენების პრეზენტაციის თანმიმდევრობა და მოტივაცია. სიუჟეტი გვიჩვენებს, თუ როგორ ვითარდება დროში მოქმედება მისი ხუთი ძირითადი ელემენტის მეშვეობით: ექსპოზიცია, კვანძის შეკვრა, კულმინაცია, და კვანძის გახსნა (შკლოვსკი, 1993; ტომაშევსკი, 1996). ნებისმიერი თხრობითი ნაწარმოები, ელექტრონულ თუ ქაღალდზე დაფუძნებული, შეიძლება იყოს დაყვანილი მისი სიუჟეტამდე, მიუხედავად იმისა, თუ როგორ ვითარდება მოქმედება. სწორედ მოთხრობის შედგენის ინოვაციური გზები განასხვავებს ელექტრონულ ლიტერატურას ბეჭდური ტექსტებისგან.

ერთ-ერთი მათგანია მუდმივად ცვალებადი ქრონოტოპების გამოყენება, რაც ავტორებს საშუალებას აძლევს აჩვენონ პარალელური სამყაროები, რომლებშიც ცხოვრობენ გმირები და ბმულები, რომლებიც აერთიანებს მათ, რაც აჩვენებს, თუ როგორ იკვეთება ადამიანთა ცხოვრება და ინტეგრირდება ჩვენი მრავალმხრივი ცხოვრების ერთ სურათში. ქსელის კიდევ ერთი შესაძლებლობა არის ცალკე გმირის ცხოვრებისეული მოვლენების გაერთიანება ერთიან მთლიანობაში, რითაც ადამიანის სიცოცხლე შეიძლება იყოს მიყვანილი საერთო მნიშვნელამდე მისი ცხოვრების შემადგენელი ელემენტებს შორის კავშირების შერწყმით და ჩვენებით.

4. ნაშრომში განხილულია ენის ლექსიკურ-გრამატიკულ სისტემაში სიტყვის მეტაფორული, მეორადი ნომინაციის პრობლემა კომპონენტური ანალიზის ჭრილში. ემპირიული მასალის შეპირისპირებით პლანში კომპონენტური ანალიზის საფუძველზე ჩატარებული კვლევის შედეგად დადგენილია არქისემები და დიფერენციალური სემები.

5. ემენაბდე-ჯობადის სტატია „ეკონომიკის სახელმწიფო რეგულირება - რეტროსპექტივა და პერსპექტივა“ განიხილავს თანამედროვე ეკონომიკის პრობლემებს, რომელიც წარმოადგენს საბაზრო მექანიზმისა და სახელმწიფო რეგულირების ელემენტების სინთეზს. მერკანტილიზმის პირველი ეკონომიკური სკოლის წარმომადგენლები მხარს უჭერდნენ ეკონომიკაში ხელისუფლების აქტიურ ჩარევას. ფიზიოკრატების თვალსაზრისით, სახელმწიფოს მთავარი საზრუნავი ეგრეთ წოდებული ბუნებრივი სამართლის დაცვაა, რომლის საფუძველსაც კერძო საკუთრება წარმოადგენს. კლასიკური ეკონომიკური თეორიის წარმომადგენლები ა. სმიტი და დ. რიკარდო იყვნენ ეკონომიკური თავისუფლების და ეკონომიკაში მთავრობის ნაკლები ჩარევის მომხრეები. ეკონომიკის სახელმწიფო რეგულირების თეორიული საჭიროება დაასაბუთა ჯ. მ. კეინზმა. საბაზრო სოციალური ეკონომიკის წარმომადგენელ ლ. გერჰარდს სჯეროდა, რომ სახელმწიფოს ამოცანა არ მოიცავს პირდაპირ ინტერვენციას, მაგრამ სახელმწიფო პასუხისმგებელია მხოლოდ საბაზრო ეკონომიკაზე. მონეტარისტებმა მთავრობის ჩარევის ერთადერთ სფეროდ მიიჩნიეს ფულადი მიმოქცევა, მიმოქცევაში ფულის მიწოდების კონტროლი და ფულის სტაბილურობის შენარჩუნება - რაც სახელმწიფოს ამჟამინდელი ეკონომიკური პოლიტიკის პირველ პრიორიტეტადაა მიჩნეული. არ არსებობს ეკონომიკაში ცალკეული ქვეყნისათვის სახელმწიფოს ჩარევის ხარისხის და ინსტრუმენტთა

ნაკრების უნივერსალური მოდელი. არსებობს სპეციფიკა, რომელიც განასხვავებს მხოლოდ მოცემული ქვეყნისა თუ ქვეყანათა ჯგუფისათვის გამოსაყენებელ ინსტრუმენტებს.

6. სამეწარმეო საქმიანობის ხელშეწყობას უდიდესი ადგილი უჭირავს ეკონომიკის განვითარებაში. გადასახადები, რომლებსაც თითოეული მეწარმე იხდის, გავლენას ახდენს მცირე და საშუალო ბიზნესის წახალისებასა თუ განვითარებაზე. სტატიაში წარმოჩენილია ის დადებითი მხარეები, რომლებიც მიიღწევა საგადასახადო შეღავათებით და შემდგომში მისი გავლენა ეკონომიკის განვითარებაზე. ასევე ხაზგასმულია უარყოფითი მხარეები, რომლებიც შეიძლება მოყვეს ამ ნაბიჯებს. განხილულია მათი თავიდან არიდების და პრევენციის გზები. ნაჩვენებია მოკლევადიან პერიოდში არსებული მწვავე საკითხები.

სამეწარმეო საქმიანობის ხელშეწყობას, ისეთი ეკონომიკური განვითარების ქვეყნისთვის როგორც საქართველო, უდიდესი მნიშვნელობა აქვს. საგადასახადო პოლიტიკით მეწარმეების წახალისება ერთმნიშვნელოვნად აუცილებელია. სახელმწიფო უნდა ეცადოს შექმნას კონკურენტული გარემო, იმპორტირებულმა პროდუქციამ არ უნდა დაჩაგროს ადგილობრივი წარმოება. ჯანსაღი კონკურენცია ყოველთვის ქმნის უკეთესობისკენ სწრაფვის ტიპულს. სახელმწიფომ ადგილობრივ მეწარმეებს მაქსიმალურად უნდა მისცეს საშუალებათა პერიოდები ან რაიმე ფინანსური შეღავათები, რათა მათ შეძლონ კონკურენციის გაწევა, წარმოების გაზრდა.

სტატიის მომზადების პროცესში აშკარა გახდა, რომ მეწარმეებს არ ჰქონდათ სრულყოფილი ინფორმაცია ამ კუთხით. როდესაც რაიმე სიახლე იწერება კონკრეტული კატეგორიისთვის, პირველ რიგში, უნდა დაიგეგმოს ინფორმაციული ნაკადების გავრცელება კონკრეტულ პირებამდე. რადგან სიახლის მოსარგებლე და შემფასებელი სწორედ მეწარმეა. კვლევის შედეგად გამოვლინდა:

- საქართველოში მეწარმეების საგადასახადო კუთხით ინფორმაციაზე წვდომის ნაკლებობა;
- საშუალებათა საგადასახადო პროგრამებში არსებული ხარვეზები;
- სახელმწიფოს მხრიდან შემუშავებული პროგრამების, რეფორმების დადებითი და უარყოფითი მხარეები.

7. ფინტექი (FinTech) არის ფინანსებისა და ტექნოლოგიების ერთობლიობა, რომელიც მოიცავს თანამედროვე ჰიპოთეკის ტექნოლოგიების გამოყენებას, როგორცაა დიდი მოცულობის მონაცემთა ანალიზი, ღრუბლოვანი (cloud) სისტემები, ხელოვნური ინტელექტი, რობოტიკა, აღრიცხვის, აუდიტისა და ფინანსური რეპორტირების მიმართულებით. გლობალური ციფრულიზაციის პირობებში, კონკურენტული უპირატესობის მოსაპოვებლად ან შესანარჩუნებლად, აუცილებელია ფულის, დროის ინვესტირება ინოვაციების დანერგვაში. ფინანსური ტექნოლოგიების განვითარებამ მნიშვნელოვანი ზეგავლენა მოახდინა ფინანსური სერვისების მიწოდების თითქმის ყველა სფეროზე, დაწყებული დაზღვევით, ბუღალტრული აღრიცხვით, კონსალტინგით, და საინვესტიციო ბანკინგით დამთავრებული. სტატიაში განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა ციფრული ტრანსფორმაციის ზეგავლენის შეფასებას, მათ შორის XBRL-საერთაშორისო ციფრულ სტანდარტზე დაფუძნებული სტრუქტურირებული ციფრული ფინანსური ანგარიშების მომზადების ეფექტურობას, ბლოკჩეინის ზეგავლენას, ახალი „ვირტუალური, ელექტრონული“ აქტივებისა და კრიპტოვალუტის ციფრულ აღრიცხვას, რომლებიც უფრო მეტად სტრატეგიულ ფუნქციას ანიჭებს აღრიცხვას, ამავდროულად ეხმარება აუდიტორს ახალი „ჰიპოთეკის“ (smart) პროგრამული ტექნოლოგიების საშუალებით აუდიტის რისკი მინიმალურ დონეზე შეამციროს. ციფრული ტექნოლოგიების გავლენა ფინანსურ აღრიცხვაზე და ანგარიშების ტექნოლოგიაზე

8. განწყობა არის მზადყოფნა გარკვეული ქმედებისათვის, ფსიქიკური ფენომენი, რომელიც განსაზღვრავს ქცევას. მეცნიერის სიტყვები, რომლებიც ტექსტში მოვიტანეთ, მიუთითებს იმაზე, რომ განწყობის თეორიის ავტორის განწყობა საქართველოს და ქართველი ხალხის საკეთილდღეო მოღვაწეობას ემსახურებოდა. დიდი მეცნიერისთვის მნიშვნელოვანი იყო ის, რომ სამეცნიერო საქმიანობაში ახალგაზრდები (სტუდენტები) ყოფილიყვნენ ჩართულნი.

მე-19 საუკუნის მიწურულიდან ვუნდტის კვლევითი ლაბორატორიის კვალდაკვალ სამეცნიერო ასპარეზზე ჩნდება ფსიქოლოგიური მიმართულებები: ფსიქოანალიზის (ზიგმუნდ ფროიდი) და ბიჰევიორიზმის (ჯონ უოტსონი) სახელებით ცნობილი; ყალიბდება ახალი თეორიები. ყოველი ზოგადფსიქოლოგიური თეორია იმ პერიოდიდან მოყოლებული დღემდე ცდილობს აღწეროს, გააანალიზოს და წინასწარ განსაზღვროს ადამიანის ქცევა, მაგრამ ერთი უნივერსალური ფსიქოლოგიური

თეორია არ არსებობს. დიმიტრი უზნაძე დაუპირისპირდა იმ დროისთვის პოპულარულ ბიჰევიორისტულ მიმდინარეობას, რომლის მიხედვით ადამიანის ქცევა განიხილებოდა სქემით: სტიმული - რეაქცია. რაც გულისხმობდა იმას, რომ ადამიანის მოქმედება განპირობებული იყო გარემოდან წამოსულ გამაღიზიანებელზე შესაბამისი პასუხით. ქართველმა მეცნიერმა ადამიანის ფსიქიკური აქტივობის საფუძვლად განწომა განიხილა. მეცნიერის მტკიცებით, განწყობა ასრულებს შუამავლის როლს ადამიანის ცნობიერებასა და გარემოს შორის, აშუქებს მათ ურთიერთობას, საფუძვლად ედება ადამიანის ქცევასა და მისი მიზანშეწონილი განხორციელების საშუალებას ქმნის. განწყობა ამ ფუნქციის განხორციელებას იმის გამო ახერხებს, რომ იგი ყალიბდება ადამიანის მოთხოვნილების, ამ მოთხოვნილების შესაბამისი საგნობრივი სინამდვილის ასახვის /სიტუაციის/ და საჭირო ქცევისათვის გამოსადეგ ოპერაციათა მომზადებით. განწყობის თეორიის საფუძველზე დადგინდა, რომ ყოველი ქცევის წინ ადამიანი შინაგანად წინასწარ ემზადება გარკვეული მოქმედებისთვის, თუმცა შესაძლებელია მას ეს საერთოდ არ ჰქონდეს გაცნობიერებული. განწყობის აღმოცენების ,დროში გამძლეობის, ზემოქმედების ძალისა და შეცვლის სიადვილის მიხედვით შესაძლებელია დახასიათდეს ადამიანის არაერთი ფსიქიკური თავისებურება. დიდი მეცნიერის აზრით, ადამიანის ე.წ. ფსიქიკური ფუნქციები - მისი დაკვირვება, წარმოდგენა , ყურადღება, ნებელობა, წარმოადგენს მხოლოდ დიფერენცირებულ ფსიქიკურ თვისებებს, რომელიც მის განწყობას ემსახურება. განწყობა ყალიბდება, იცვლება, ვითარდება. საზოგადოების განწყობას, ისევე როგორც ადამიანისას, განაპირობებს შემდეგი ფაქტორები: მოთხოვნილება, გარემო სიტუაცია და უნარ-ჩვევები. განწყობა შეიძლება იყოს სიტუაციური და დისპოზიციური. სიტუაციური განწყობა გარემო-ზემოქმედების შედეგად მიმდინარე დროსა და სივრცეში ყალიბდება; დისპოზიციური განწყობა კი დროთა განმავლობაში განხორციელებული ქცევების და აზროვნების შედეგად ყალიბდება და ფიქსირდება. განწყობა ქცევის საფუძველს წარმოადგენს და განსაზღვრავს ადამიანის პიროვნებას.

9. ევროკავშირის ბუნებრივი აირი მიეწოდება ოთხი აქტიური დერეფნით: პირველი არის ე.წ. ჩრდილოეთ ზღვის მარშრუტი (ნიდერლანდები, ნორვეგია, დიდი ბრიტანეთი), მეორე - ჩრდილოეთ აფრიკის დერეფანი ტუნისისა და ალჟირის სამი წყალქვეშა გაზსადენით; მესამე მოიცავს გაზსადენებს რუსეთიდან ბელორუსში, ბალკანეთში, უკრაინასა და თურქეთში; მეოთხე ფორმირებულია მილსადენებით, რომლებიც აკავშირებს ევროკავშირის სამხრეთ-აღმოსავლეთ ნაწილს სამხრეთ კავკასიის, თურქეთის, საბერძნეთისა და ალბანეთის ტერიტორიებთან. თურქეთის მნიშვნელობა უკვე აშკარად ჩანს ამ მარშრუტებში - ეს ქვეყანა არის მთავარი დამაკავშირებელი წერტილი როგორც მესამე, ასევე მეოთხე გაზის დერეფნებში.

ზემოთხსენებულმა მილსადენებმა ხელი შეუწყო ანკარის, როგორც მნიშვნელოვანი პოტენციური რეგიონული მოთამაშის, როლის ზრდას. უფრო მეტიც, თურქეთის მთავრობის ამჟამინდელი ამბიცია არის იყოს არა მხოლოდ გაზის სატრანზიტო ქვეყანა, არამედ გახდეს რეგიონალური გაზის ჰაბი. ეს უკანასკნელი გულისხმობს გაზის შენახვისა და განაწილების, საბითუმო და ადგილზე ვაჭრობის ერთობლიობას და, რაც მთავარია, რეგიონული ფასის დამდგენის ფუნქციას. ცენტრალურ ევროპაში ამ ფუნქციას ასრულებს ავსტრიის დედაქალაქ ვენასთან ახლოს მდებარე ჰაბი - ბაუმგარტენი. თურქეთის პრეზიდენტი რ. ერდოღანი დიდი ხანია გეგმავს, რომ თურქეთი გახდეს არა მხოლოდ გაზის სატრანზიტო გზა სამხრეთ და სამხრეთ-აღმოსავლეთ ევროპისთვის, არამედ ე.წ. ჰაბი. სტატია ცდილობს ახსნას, თუ რამდენად რეალურია თურქეთის გეგმები და რა ობიექტური და სუბიექტური დაბრკოლებებია დაკავშირებული მათთან. ერთ-ერთი წინააღმდეგობა სამხრეთ კავკასიას ეხება. ამდენად, ეს თემა განსაკუთრებით საინტერესოა საქართველოსთვისაც.

10. სტატიაში განხილულია ბრიტანეთის საზღვაო იმპერიად ჩამოყალიბების მიზეზები, შევეცადეთ ნათელი გაგვეხადა მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესისა და საზღვაო ცივილიზაციის ურთიერთმიმართებები, ამასთან დაკავშირებით გავლენულია პარალელი ჩინეთში, ერთის მხრივ, მინის დინასტიის პირველი იმპერატორის ჯუ-დის მიერ შექმნილი „ოქროს ფლოტის“ განადგურებასა და ჩინეთის სახელმწიფოს დეგრადაციას და, მეორეს მხრივ, ბრიტანეთის აღზევებას შორის სწორედ საზღვაო ცივილიზაციად ჩამოყალიბების წყალობით.

ჩვენი მოსაზრებით, თანამედროვე ციფრული ტექნოლოგიების გენეზისი სწორედ საზღვაო ცივილიზაციის თავისებურებებში უნდა ვეძებოთ, რომელიც ქმნის შესაბამის ნორმატიულ ბაზას არამარტო მეცნიერულ-ტექნიკური აღმოჩენების დანერგვისათვის და საზოგადოებრივი პროგრესისათვის, არამედ წარმატებით იყენებს მათ გეოპოლიტიკური დომინირების მისაღწევად.

11. სტატია ეხება პარლამენტარიზმის კვლევის ახალ მეთოდოლოგიას და კერძოდ ქართული პარლამენტარიზმის კვლევას ეპისტემოლოგიური მეთოდის გამოყენებით. ამ მეთოდის გამოყენება განსაკუთრებით აქტუალურია ეგრეთ წოდებული ახალი დემოკრატიების შესასწავლად, ვინაიდან სტრუქტურალისტური მეთოდი არ იძლევა შინაარსის სიღრმისეულ ანალიზს. მას არ შეუძლია ახსნას კონტექსტი, ფარული ფენები და ქვედინები, რომლებიც წარმოშობს და წარმოადგენს ცოდნის წყაროს პოლიტიკური პროცესებისთვის, ამ შემთხვევაში - ქართული პარლამენტარიზმისთვის. სტატიაში შემოთავაზებული მეთოდი არის მიშელ ფუკოს „ცოდნის არქეოლოგიის“ პოლიტიკისა და ქართული პარლამენტარიზმის ადაპტირებული ვერსია, რომელსაც ავსებს დერიდას დეკონსტრუქციის ერთი ასპექტი (ფუკოს „სიგიჟის ისტორიის“ კრიტიკის ნაწილში) და კონცეფცია. "კონცეპტუალური პერსონაჟი" შემუშავებული ჟილ დელეუზისა და ფელიქს გიტარის მიერ. სტატია გვიჩვენებს ახალი ეპისტემოლოგიური კვლევის უტილიტარულ ღირებულებას პოლიტიკის (და ქართული პარლამენტარიზმის) სფეროში კონკრეტული შემთხვევის ანალიზით.

12. გამოქვეყნებული სტატიები შეეხება ისეთ თემებს, რომელიც განიხილავს ევროკავშირის როგორც პოლიტიკური აქტორის გლობალურ მნიშვნელობას და მის როლს სოციალური სამართლიანობის, თანასწორობის და გლობალური მმართველობის თვალსაზრისით; ამასთან სტატიების ფარგლებში გაანალიზებულია, თუ საერთაშორისო ურთიერთობების პერსპექტივაში, რა როლი შეიძლება შეასრულოს ევროკავშირმა მსოფლიოს პოლიტიკური კრიზისების თავიდან არიდებაში/გადაჭრაში.

8. სამეცნიერო ფორუმების მუშაობაში მონაწილეობა

8.1. საქართველოში

1) მომხსენებელი/მომხსენებლები

- 1.
- 2.

2) მოხსენების სათაური

- 1.
- 2.

3) ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი

- 1.
- 2.

1. **ციური დეკანოზიშვილი** „თარგმანი, როგორც კულტურათმშორისი აქტი“ კულტურათმშორისი სამეცნიერო კონფერენცია „კულტურათმშორისი დიალოგები“ VII იაკობ გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. თელავი -2023

2. **ნინო ბოჭორიშვილი, ნინო ლომსაძე.** მე-13 საერთაშორისო კვლევითი კონფერენცია განათლების, ენისა და ლიტერატურის საკითხებზე. 2023 თბილისი , საქართველო. IRCELT 2023 ISSN: 2298-0180 e-ISSN: 2587-472, შავი ზღვის საერთაშორისო უნივერსიტეტი; კონფერენცია, მოხსენება, სტატია 5 გვერდი;

3. ნინო ლომსაძე, ნინო ბოჭორიშვილი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, კონფერენცია „მსოფლიო და კავკასია“, თემა :„Analysis of educational process arrangement during COVID-19“ მომხსენებლები ნინო ლომსაძე, ნინო ბოჭორიშვილი, 2023 წ. , 14 ივლისი;
4. თამარ მეტუკე On Evolution of Electronic Literature (From Book to Book). In: International Multidisciplinary Conference “The Humanities in the of Globalization.” Akaki Tsereteli State University, 13-14 October, Kutaisi, 2023.
5. ია ბურდული. მსმენელი
ნინო როდონაია, ლევან კვარაცხელია, *ჰორიზონტი ევროპა*
7-20 ივნისი, 2023, საქართველო, online)
6. ნანა გამყრელიძე
გეშტალტი ინტერკულტურულკომუნიკაციაში
7. ნანა გამყრელიძე
ფრეიმი და ინტერკულტურული კომუნიკაცია
UG II საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „სქართველო და კავკასია“ -წარსული, აწმყო, მომავალი.
2023. 7 -8 ოქტომბერი
8. მარიტა ზუბიაშვილი -,„ქალების, როგორც მედიატორების როლი და მათი ჩართულობის მნიშვნელობა საქართველოში“; ("The role of women as mediators and the importance of their involvement in Georgia") 17.03.2023 წელი; საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი;
9. მარიტა ზუბიაშვილი - „სტუდენტური ფსიქოლოგიური კეთილდღეობა და მენტალური ჯანმრთელობის საკითხები“ - სიტუაციური მაგალითების ანალიზი დევიაციის ქრილში (ირვინ გოფმანის ნაშრომის „თვითპრეზენტაცია ყოველდღიურ ცხოვრებაში“ მიხედვით) Analysis of situational examples from the point of view of deviation (From the work of Irvin Hoffmann „Self-presentation in everyday life“) 06.10.2023 წელი; ი.გოგებაშვილის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტი (გამოქვეყნებულია: <https://epsy.ge/img/news/pdf/%20%E1%83%A1%E1%83%90%E1%83%9B%E1%83%94%E1%83%AA%E1>)
10. მომხსენებელი/მომხსენებლები მოხსენების სათაური; ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი
მენაბდე-ჯობაძე ე. ეკონომიკური განვითარების მოდელების ტრანსფორმაცია. 2023, ოქტომბერი, თბილისი, სტუ.
11. **მენაბდე-ჯობაძე ე., ნიკოლეიშვილი ნ.** საგადასახადო პოლიტიკის გავლენა მეწარმეობის განვითარებაზე. 2022, ოქტომბერი, თბილისი, სტუ.
12. **ჯანგაგაძე ი. აბუაშვილი თ.** მეთერთმეტე საერთაშორისო ეკონომიკური კონფერენცია - IEC 2023. „გლობალური გამოწვევები და ეკონომიკური განვითარების მოდელების ტრანსფორმაცია“, „ინოვაციების ტაქსონომია: დამახასიათებელი ნიშნები და კრიტერიუმები“ აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. 2023
13. სახელმწიფოს როლი ეკონომიკურ- ეკოლოგიური პრობლემების გადაწყვეტაში(ეკონომიკის მეშვიდე პრინციპის კონტექსტში).მე-11-ესაერთ. სამეცნიერო კონფერენცია „გლობალური გამოწვევები და ეკონომიკური განვითარების მოდელების ტრანსფორმაცია“. ქუთაისი, 20 ოქტომბერი, 2023 წ.სტუ-აწსუ; აწსუ 90 წლის იუბილესადმი მიძღვნილი. 7 გვ.

14. **ჯოლია გურამ, აბრალავა ანზორ.** ციფრული კლასტერის უპირატესობები თანამედროვე მენეჯ-მენტში. საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი. ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტი. VII საერთა-შო-რისო სამეცნიერო კონფერენცია „გლობალიზაცია და თანამედროვე გამოწვევები“. 2023. 25 მაისი. თბილისი. <https://doi.org/10.36073/978-9941-28-963-7>
15. **ჯოლია გურამ.** გლობალური ციფრული იმპერია - ტექნოლოგიური მმართველობის ახალი მოდელი. საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი. ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტი. XVII საერთა-შო-რისო სამეცნიერო კონფერენცია „ხელისუფლება და საზოგადოება - 2023“. 2023 წლის 3-4 ნოემბერი. თბილისი. <https://doi.org/10.36073/1512-374X-2023-XVII>
16. **მომხსენებელი/მომხსენებლები მოხსენების სათაური; ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი**
ასოც. პროფესორი მანანა აბუთიძე რეცენზენტი თეა ინწირველის საკვალიფიკაციო ნაშრომზე, რომლის სათაურია „ახალი ქართული ხატურის კანონიკურობის პრობლემა - ძირითადი ტენდენციების მიმართება ტრადიციასთან“(2023 წლის ივნისი)
17. **ასისტ. ნესტან გუგუშვილი,** უძველესი ხანის კულტურული და სავაჭრო ურთიერთობები მსოფლიო ცივილიზაციებთან. XII საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „მსოფლიო და კავკასია“. 14. ივლისი, 2023 წ. საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი.
18. **ასისტ. ნესტან გუგუშვილი,** ვაზის კულტურა უძველესი ხანის საქართველოში. საერთაშორისო კონგრესი - „მიმდინარე დებატები სოციალურ მეცნიერებებში“. საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი 11-12 ოქტომბერი, 2023.
19. **ასისტ. ნესტან გუგუშვილი,** ილია ჭავჭავაძე - დასავლური ღირებულებები და ამერიკის მერმისი, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია "კავკასია, ევროპა, ამერიკა", ტექნიკური უნივერსიტეტი, 10 ნოემბერი, 2023.
20. **ასოც. პროფესორი მერაბ ძნელაძე,ასოც. პროფესორი ვ.სადრაძე,** „თბილისის ზღუდე გალავნის შესწავლისათვის“. 26.04.2023, საქართველოს ეროვნული მუზეუმი. საქართველოს ეროვნული მუზეუმის ო.ლორთქიფანიძის სახ. არქეოლოგიური კვლევის ინსტიტუტის კონფერენცია - „არქეოლოგიური საუბრები“.
21. **ასოც. პროფესორი ვაჟა სადრაძე,ასოც. პროფესორი მერაბ ძნელაძე,** „არქეოლოგიური კვლევები ვაშნარის ნაქალაქარზე. 4.04.2023, ევროპის უნივერსიტეტის აკად.ანდრია აფაქიძის სახ.არქეოლოგიის ინსტიტუტის კონფერენცია - „საველე კვლევა - ძიების ანგარიშები.
22. **.პროფ. ლევან მათეშვილი,**„მეცნიერული კვლევის განვითარების ძირითადი მიმართულებები“ XV საერთაშორისო სამეცნიერო და პრაქტიკული კონფერენცია 18-21 აპრილი 2023 წელი, ჰელსინკი, ფინეთი.
23. **Professor Levan Matashvili** „The main directions of the development of scientific research“ XV International Scientific and Practical Conference April 18-21 2023 Helsinki,Finland
24. **შოთა ვადაჭკორია.** . საქართველო-რუსეთის 1991 წლის 23 მარტის ყაზბეგის შეთანხმების შეფასებისათვის. აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი. მე- 11 საერთაშორისო კონფერენცია. ქალაქი ქუთაისი. 2023 წლის 20 ოქტომბერი. დაიბეჭდა ჟურნ. ბიზნეს-ინჟინერინგში. თბილისი. 2023 წ. # 3-4. გვ. 344-345;
25. **ნინო გომართელი,** ქალთა უფლებები და გენდერული თანასწორობა, იხ.: მსოფლიო და გენდერი 7, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია, თბ., 2023 (სერტიფიკატი)

26. **ნინო გომართელი**, ტოლერანტობა და სულიერება, იხ.: ქართული ტოლერანტობა გუშინ და დღეს, სამეცნიერო პრაქტიკული კონფერენცია, თბ., 2023 (სერტიფიკატი)
27. **ნინო გომართელი**, „არ დავიწყება მოყვრისა“ - ერთი გვარის ისტორია, იხ.: ქუთაისის ილია ჭავჭავაძის სახ. საჯარო ბიბლიოთეკა XV საერთაშორისო კონფერენცია, 2023
28. **ნინო გომართელი**, თანამედროვე პოლიტიკის აქტუალური საკითხები იხ.: საქართველო და ევროპა მე-4 საერთაშორისო კონფერენცია 9-10 ნოემბერი თბ., 2023 (სერტიფიკატი)
29. **თამარ კიკნაძე**, „რელიგიის პოლიტიკური განზომილება“, საერთაშორისო კონგრესი სოციალურ მეცნიერებებში მიმდინარე დებატებზე (CUDES), საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი, თბილისი, 2023, 11 ოქტომბერი.
30. **ხათუნა ჩაფიჩაძე**; „უკრაინის ომის შედეგები სამხრეთ კავკასიისთვის“; 10 ნოემბერი, თბილისი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი (სტუ); საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის, ზუგდიდის სასწავლო უნივერსიტეტის, სამცხე-ჯავახეთის უნივერსიტეტისა და ევრო-კავკასიური თანამშრომლობის ასოციაციის მიერ მხარდაჭერილი საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „კავკასია-ევროპა-ამერიკა“
31. **ხათუნა ჩაფიჩაძე**; „საქართველოს „ახალი“ გეოპოლიტიკური პარადიგმა?“ 7-8 ოქტომბერი, თბილისი, საქართველოს უნივერსიტეტი; საქართველოს უნივერსიტეტის თამაზ ბერაძის სახელობის ქართველოლოგიის ინსტიტუტის მიერ ორგანიზებული II საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია "საქართველო და კავკასია - წარსული, აწმყო, მომავალი"
32. **ხათუნა ჩაფიჩაძე**; „ტრამპი - ამერიკული დემოკრატიის გამოწვევა?“ 18-20 მაისი, თბილისი, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი (თსუ); თსუ-ს ამერიკისმცოდნეობის ინსტიტუტისა და ამერიკის შესწავლის საქართველოს ასოციაციის მიერ ორგანიზებული ამერიკისმცოდნეობის 24-ე ყოველწლიური საერთაშორისო კონფერენცია (მიემდვნა 1783 წლის პარიზის ზავს და ამერიკის შეერთებულ შტატებსა და დიდ ბრიტანეთს შორის ომის დასრულების 240-ე წლისთავს)
33. **. თემურ ჯაგოდნიშვილი** - „დიდი ეროვნული მოღვაწე (რაფიელ ერისთავის დაბადების 200 წლისთავის გამო)“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფ. „კულტურათაშორისი დიალოგები“, VII, თელავი, 27-29 ოქტომბერი, (გამოქვეყნდა: კრებული „კულტურათაშორისი დიალოგები“, VII, შრომელი, გამომც. „მერიდიანი“, გვ. 454-459;
34. **თემურ ჯაგოდნიშვილი** - „ნოდარ ტაბიძე გალაკტიონის მკვლევარი“, II საერთაშორისო სამეც. კონფ. „ჰუმანიტარული მეცნიერებები გლობალიზაციის ეპოქაში“, 13-14 ოქტომბერი, ქუთაისი, ქუთაისის აკაკი წერეთლის სახელობის სახ. უნივერსიტეტი;
35. **თემურ ჯაგოდნიშვილი** - „ქვემო იმერული ენობრივი სამყაროს კვალი ტაბიძეთა ენობრივ ცნობიერებაში“, XV საერთაშორისო სამეც. კონფ., ქუთაისის ილია ჭავჭავაძის საჯარო ბიბლიოთეკა, 4-5 ნოემბერი;
36. **თემურ ჯაგოდნიშვილი** - „ტურიზმი და კულტურული იდენტობა“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფ. „ბუნებრივი რესურსები და კურორტები, როგორც მდგრადი განვითარების ფაქტორები“, თბილისი, 27-28 ოქტომბერი, (დაიბეჭდა კრებულში: მონოგრაფიების სერიიდან: „ბუნებრივი რესურსები და

კურორტები, როგორც მდგრადი განვითარების ფაქტორები“ (მონოგრაფიის სერიიდან), თბილისი, ISSN 978-9941-8-5964-9);

37. თემურ ჯაგოდნიშვილი - „ქართული საუნივერსიტეტო განათლების პრობლემები“, საქართველოს განათლების აკადემია, საერთაშორისო სამეცნ. კონფ. „უნივერსიტეტის ახალი მისია“, თბილისი, 29 აპრილი, (გვ. 12-15);

38. თემურ ჯაგოდნიშვილი - „ქართული ტოლერანტობა თანამედროვეობის კულტურულ კონტექსტში“, სანეცნიერო-პრაქტიკული კონ. „ქართული ტოლერანტობა - გუშინ, დღეს“, თბილისი, 19 მაისი, სტუ; ((დაიბეჭდა კრებულში: „ქართული ტოლერანტობა გუშინ, დღეს“, გვ. 5-13).

39. თემურ ჯაგოდნიშვილი - „პროფესორი იუზა ევგენიძე და საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი“, თსუ ივ.ჯავახიშვილის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი, პროფესორი იუზა ევგენიძის დაბადების მე-40 წლისთავისადმი მიძღვნილი სამეც. კონფ. „ქართული ლიტერატურის ისტორიის საკითხები“, თბილისი, 23 მაისი;

40. თემურ ჯაგოდნიშვილი - „პროფესორი დავით გოცირიძე როგორც კომუნიკოლოგიის პრობლემათა მკვლევარი“, „დავით გოცირიძე და საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი“, ინტერდისციპლინარული კვლევების ახალი ჰორიზონტები, მიძღვნილი პროფესორ დავით გოცირიძის 70 წლისთავს, ბათუმი, 23-24 ივნისი;

41. თამარ შაიშმელაშვილი - „ალაზნის სახე-სიმბოლოები ლევან გოთუას თვალთახედვით“, VIII საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ენა და კულტურა“ - ჰუმანიტარულ და პედაგოგიკურ მეცნიერებათა განვითარების ფონდი, აკ. წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი (ედვენება მამა-შვილს დია ჩინელსა (დავით ჩხეიძე) და რეზო ჩხეიძეს), 2-4 ივნისი; (დაიბეჭდა კონფერენციის კრებულში: VIII საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ენა და კულტურა“, შრომები, ნაწილი II. ქუთაისი, ISSN 1907 -7323; E -2720 - 7900);

42. თამარ შაიშმელაშვილი - „დავით გოცირიძე, როგორც მთარგმნელი - ქამალ აბდულას „არასრული ხელნაწერის“ მიხედვით“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ინტერდისციპლინარული კვლევების ახალი ჰორიზონტები“, ეძღვნება პროფესორ დავით გოცირიძის 70 წლის იუბილეს, ბათუმი - 23-24 ივნისი;

43. თამარ შაიშმელაშვილი - „მულტიმედიური ტექნოლოგიების როლი მეორე ენის ათვისებაში“, მეორე ენის სწავლა/სწავლება მულტილინგვური განათლების კონტექსტში - მეხუთე საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია seltame 2023 - თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ვილნიუსის უნივერსიტეტი - 11-13 სექტემბერი; (დაიბეჭდა ჟურნალ „განათლებაში“, №3, 2023, ISSN – 2346-8300);

44. თამარ შაიშმელაშვილი - „მზისა და მთვარის ყაბალახი - მეფე ერეკლეს სიმბოლური სახეხატი“, თელავის საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „კულტურათაშორისი დიალოგები“ VII, 27-29 სექტემბერი, (დაიბეჭდა კონფერენციის კრებულში: კულტურათაშორისი დიალოგები, VII, შრომები, გამომცემლობა „მერიდიანი“, თბილისი, E-ISSN 2667-999; ISSN: 2233-3401 ;

45. თამარ შაიშმელაშვილი - „ოდესმე გამეგონოს თავისუფლება“ - ლევან გოთუა, ილიას გზის გამგრძელებელი“, II საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ჰუმანიტარული მეცნიერებები გლობალიზაციის ეპოქაში“ - ქუთაისის აკ. წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, 13-14 ოქტომბერი, ქუთაისი;

46. თამარ შაიშმელაშვილი - „ტურისტული მარშრუტების პოტენციალი ლევან გოთუას შემოქმედების მიხედვით“, საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ბუნებრივი რესურსები და კურორტები, როგორც მდგრადი განვითარების ფაქტორები“ - 27-29 ოქტომბერი, სტუ ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტი, (დაიბეჭდა კრებულში: მონოგრაფიების სერიიდან: „ბუნებრივი რესურსები და კურორტები, როგორც მდგრადი განვითარების ფაქტორები“ (მონოგრაფიის სერიიდან), თბილისი, ISSN 978-9941-8-5964-9);

47. თამარ შაიშმელაშვილი - „ლევან გოთუა და ქართულ-ოსური კულტურული ურთიერთობის ფურცლები“, სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია „ქართული ტოლერანტობა - გუშინ და დღეს“, სტუ, 19 მაისი, (დაიბეჭდა კრებულში: „ქართული ტოლერანტობა გუშინ, დღეს“, თბილისი).

48. **. თამარ შაიშმელაშვილი** - „სამი მდინარე და ილია ჭავჭავაძე“, პროფესორ იუზა ევგენიძის დაბადების მე-80 წლისთავისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო კონფერენცია „ქართული ლიტერატურის ისტორიის საკითხები“ – 23 მაისი, თსუ ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი;
49. **მამუკა ჭანტურაია** - „ტოლერანტობის თემა ვაჟა-ფშაველას შემოქმედებაში“, სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია „ქართული ტოლერანტობა - გუშინ და დღეს“, სტუ, 19 მაისი, (დაიბეჭდა კრებულში: „ქართული ტოლერანტობა გუშინ, დღეს“, თბილისი, გვ. 89-98);
50. **გურამ გვენეტაძე** - „ტოლერანტობა და მიხეილ ჯავახიშვილი“ - სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია „ქართული ტოლერანტობა - გუშინ და დღეს“, სტუ, 19 მაისი, (დაიბეჭდა კრებულში: „ქართული ტოლერანტობა გუშინ, დღეს“, თბილისი, გვ. 46-56);
51. **მაგდა ჭიქაბერიძე** - აკაკი წერეთლის სოფრომ მაგალობლიშვილის მოგონებების მიხედვით; ქუთაისის აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მიერ ორგანიზებული საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ქუთაისური საუბრები - XVIII“; ქუთაისი, 9-10 ივნისი, 2023 წელი (სტატია იბეჭდება);
52. **მაგდა ჭიქაბერიძე** - სოფრომ მაგალობლიშვილი ანტონ ფურცელაძის შესახებ; ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის მიერ ორგანიზებული პროფესორ დავით გოცირიძის 70 წლის იუბილესადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია; ბათუმი, 23-24 ივნისი, 2023 წელი (სტატია იბეჭდება);
53. **მაგდა ჭიქაბერიძე** - სახალხო პოეტი იოსებ დავითაშვილი ქართველ მემუარისტთა მოგონებებში (იაკობ მანსვეტაშვილისა და სოფრომ მაგალობლიშვილის მიხედვით); საქართველოს ეროვნული არქივის მიერ ორგანიზებული VIII საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „არქივთმცოდნეობა, წყაროთმცოდნეობა - ტენდენციები და გამოწვევები; თბილისი, 21-23 სექტემბერი, 2023 წელი (სტატია იბეჭდება);
54. **მაგდა ჭიქაბერიძე** - დამატებითი ცნობები ვანო მაჩაბელზე (სოფრომ მაგალობლიშვილის გამოუქვეყნებელი პირადი წერილის მიხედვით); ქუთაისის აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის მიერ ორგანიზებული საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „ჰუმანიტარული მეცნიერებები გლობალიზაციის ეპოქაში“; ქუთაისი, 13-14 ოქტომბერი, 2023 წელი (სტატია იბეჭდება);
55. **მაგდა ჭიქაბერიძე** - გიორგი წერეთელი სოფრომ მაგალობლიშვილის მოგონებებში; ქუთაისის ილია ჭავჭავაძის სახელობის საჯარო ბიბლიოთეკის მიერ ორგანიზებული ამავე ბიბლიოთეკის დაარსების 150 წლის იუბილესადმი მიძღვნილი XV საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია; ქუთაისი, 11-12 ნოემბერი, 2023 წელი (სტატია იბეჭდება);
56. **მაგდა ჭიქაბერიძე** - ივანე მაჩაბელი იაკობ მანსვეტაშვილის მოგონებების მიხედვით; ხაშურის მუნიციპალიტეტის სამუზეუმო გაერთიანების, ხაშურის მხარეთმცოდნეობის მუზეუმის, ქვიშხეთის დიმიტრი ყიფიანის სახლ-მუზეუმი მიერ ორგანიზებული სულხან-საბა ორბელიანისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო კონფერენცია; ხაშური, ქვიშხეთი, 25 ნოემბერი, 2023 წელი (სტატია იბეჭდება).

მოხსენების ანოტაცია (საჭიროა იმ შემთხვევაში, თუ მოხსენება ფორუმის მასალებში არ გამოქვეყნებულია)

2. სტატია მიმოიხილავს იმ მნიშვნელოვან გამოწვევებს, რომლებიც განათლების სისტემას შეექმნა პანდემიის დროს და განიხილავს კოვიდ-19-ის პანდემიის პერიოდის ზოგიერთ ასპექტს.

დისტანციურმა განათლებამ შეცვალა სინქრონული სწავლა მრავალი სტუდენტისა და მასწავლებლისთვის პანდემიის დროს. თუმცა, ჩვენ ჯერ კიდევ არ ვართ დარწმუნებულები დისტანციური სწავლების გრძელვადიან ეფექტში და იძლევა თუ არა ის განათლების იგივე მნიშვნელობას, როგორც საკლასო ოთახში პირისპირ სწავლა.

დისტანციური სწავლება პრაქტიკაში შედარებით ნაკლებად გამოცდილია. თუმცა შექმნილმა გარემოებებმა და ვითარებამ გვაიძულა სწრაფად გვემოქმედა და საჭირო გახდა ამ მეთოდით სწავლების განხორციელება. თუმცა შედეგები მაინც ბუნდოვანია.

3. „სასწავლო პროცესის მენეჯმენტის ანალიზი კოვიდ-19-ის დროს რეზიუმე“

დისტანციურმა განათლებამ შეცვალა სწავლების ცნება მრავალი სტუდენტისა და მასწავლებლისთვის პანდემიის დროს. თუმცა, ჩვენ ჯერ კიდევ არ ვართ დარწმუნებულები დისტანციური სწავლების გრძელვადიან ეფექტურობაში და იმაში უზრუნველყოფს თუ არა ის განათლების იგივე დონეს, როგორც ლექციაზე პირისპირ სწავლებისას.

დისტანციური სწავლება პრაქტიკაში შედარებით ნაკლებად გამოიყენებოდა. თუმცა შექმნილმა გარემოებებმა და ვითარებამ გვაიძულა სწრაფად გვემოქმედა და საჭირო გახდა, სწორედ ამ მეთოდით სწავლების განხორციელება. თუმცა შედეგები მაინც ბუნდოვანია. ეს სტატია მიმოიხილავს იმ მნიშვნელოვან გამოწვევებს, რომლებიც განათლების სისტემამ შეექმნა პანდემიის დროს და ასევე განიხილავს პანდემიის დროს არსებულ სწავლების ზოგიერთ ასპექტს.

6. ნაშრომში განხილულია, ინტერკულტურული კომუნიკაციის პროცესში, გემტალტის, სუბიექტის გემტალტური აზროვნების, ფრეიმისა და ფრეიმული სემანტიკის როლი. ყურადღება გამახვილებულია, კულტურატაშორისი კომუნიკაციის პროცესში ინფორმაციის ეფექტური ტრანსფერის და ადეკვატური დეკოდირების საკითხები. ნებისმიერი ერის კულტურა წარმოადგენს ენობრივი კოლექტივის, თვითრეფლექსიით და გემტალტური მოცემულობით დეტერმინირებული სიმბოლოების, სტერეოტიპული მოდელების ინფორმაციის გაზიარების პერსპექტივის, გემტალტურ-კონტექსტუალური მოლოდინის და ქცევის ნორმების სისტემურ თლიანობას. აღნიშნული, სრულად ასახავს ერის თვითმყოფადობას, ისტორიას, ტრადიციებს და ღირებულებებს. ინტერკულტურული კომუნიკაციის მიზანი, ადრესატისათვის მკაფიოდ სტრუქტურირებული ცოდნის გაზიარებაა. ეს პროცესი ყოველთვის ორიენტირებულია ენის სემიოტიკურ ასპექტზე და წარმოადგენს ენობრივი კოლექტივის გემტალტურ აზროვნებაზე ორიენტირებული ვერბალური და არავერბალური კოდების კრებულს. იგი, ადრესანტის ინტენციის შესაბამისად, ექსტრა- და ინტრალინგვური ფაქტორების გათვალისწინებით, ადრესატის მიერ უნდა იყოს დეკოდირებული.

7. მოხსენების ანოტაცია: საზოგადოების განვითარების მანძილზე მიმდინარე მნიშვნელოვანი მოვლენები, ილექება ადამიანთა გამოცდილებაში, მუდმივად რეგულირდება ამ გამოცდილების ფორმალური, სტრუქტურული და ფუნქციური ნიუანსები. აღნიშნული გულისხმობს მის განახლებას და შინაარსობრივად ახლებურ გადააზრებას.

„ერის წიაღში მიმდინარე მოვლენათა კულტუროლოგიურ ასპექტში განხილვა მაინტეგრირებელი პროცესია, რადგან „კულტურა არა მარტო ჩვენს გარშემო არსებული ადამიანური სინამდვილის, არამედ ყოველი ჩვენგანის შინაგანი სულიერი განხორციელებაა“ [1]

კულტურა, ეროვნული თვითრეფლექსიით დეტერმინირებული სიმბოლოები, სტერეოტიპული მოდელები, ინფორმაციის გაზიარების პერსპექტივის, კონტექსტუალური მოლოდინის და ქცევის ნორმების სისტემური მთლიანობაა. იგი სრულად ასახავს ერის თვითმყოფადობას, ისტორიას, ტრადიციას და ღირებულებებს. ინტერკულტურული კომუნიკაციის მიზანია ადრესატისათვის მკაფიოდ სტრუქტურირებული ცოდნის გაზიარება. ეს პროცესი ენის სემიოტიკურ ასპექტზე ორიენტირებული ვერბალური და არავერბალური კოდების კრებულია. იგი ადრესანტის ინტენციის შესაბამისად, ექსტრა - და ინტერლინგვური ფაქტორების გათვალისწინებით ადრესატის მიერ უნდა იყოს დეკოდირებული.

თანამედროვე ენათმეცნიერებაში არსებობს მოსაზრება, რომ გლობალიზაციის პროცესი აფერხებს ერის კულტურის მულტიფროფილური განვითარების ხარისხს, რასაც შედეგად ინფორმაციის არასწორი ინტერპრეტაცია შეიძლება მოჰყვეს.

ცხადია, ადამიანი ნებისმიერ ახალ ინფორმაციას მის ცნობიერებაში არსებულ ძველ, აკუმულირებულ ცოდნას ადარებს.

ერის კულტურაზე დაფუძნებული ცოდნა აისბერგივითაა. იგი შედგება ზედაპირული და სიღრმისეული პლასტებისაგან. ინტერკულტურული კომუნიკაცია ზეგავლენას ახდენს, ჩვენს ცნობიერებაში არსებულ ზედაპირულ შრეებზე და სწორედ ამ ფაქტით აიხსნება ინტერკულტურული კომუნიკაციის პროცესში შექმნილი ვერბალური ბარიერები.

14. ციფრული ტექნოლოგიების გავლენით ფორმირდება ციფრული კლასტერი, რითაც მწარმოებელთა და მათი მომსახურე დარგების (საწარმოების, ორგანიზაციების) ლოკალური კონცენტრაციის ტრადიციული მიდგომა ახალ განზომილებაში გადადის - ტერი-ტორიულ-გეოგრაფიული ნიშნით თავმოყრილი და ურთიერთდაკავშირებული სხვა-დასხვა სტრუქტურის ურთიერთკონკურენციულ-თანამშრომლობითი მოდელი უსაზღვროდ ფართოვდება, იცვლება კლასტერის წევრთა კომუნიკაციის ფორმები და პირობები, ყალიბდება საქმიანი ურთიერთობის ციფრული კულტურა, იცვლება ადამიანთა ცნობიერება, მცირდება მომხმარებლებთან, მომწოდებლებთან, ინვესტორებთან ურთი-ერთობის ხარ-ჯები, ვითარდება დისტანციური დასაქმება, ინერგება ერთობლივი მოხმარების ეკონომიკა, ფრილან-სინგი, ელექტრონული კომერცია და სხვ.

გარდა ამისა, ციფრული კლასტერის მონაწილეთა შორის ფორმირდება არა მარტო საბაზრო (კონკურენციული), არამედ მასთან ორგანულად შერწყმული ნდობით-თანამშრომლობაზე დაფუძნებული საქმიანი კომუნიკაციის პლატფორმული ფორმატი, როგორც დაინტერესებული ეკონომიკური აქტორების ერთობლივი ურთიერთობის პროგრესული წარმონაქმნი, მიმართული ინოვაციური განვითარების უზრუნველ-სა-ყოფად და დასახული საერთო მიზნების მისაღწევად.

ციფრული კლასტერის უპირატესობებიდან საყურადღებოა: სასარგებლო ინფორმაციის ხელმი-საწი-ვ-დომობის არეალის გაფართოება, არაცხადი (ლატენტური) ცოდნის გაცვლის დიდი შესაძლებლობები და Hi-Tech პროდუქციის ინფორმაციული დამუშავების ცენტრის მატერიალური წარმოების დისლო-კაციისაგან განცალკევება.

15. მსოფლიო ცივილიზაცია განვითარების ციფრულ ეპოქაში გადადის. საქმიანობის ყველა სფეროში, სხვადასხვა ხარისხით, ფორმირდება ციფრული საზოგადოება.

კაცობრიობის ისტორიაში ცნობილ იმპერიებს ყველას ჰქონდათ აღმავლობისა და დაცემის პერიოდები, რაც ბუნებრივია, რადგან, რასაც აქვს დასაწყისი, აქვს დასასრულიც.

ზოგადად, ყოველმა იმპერიამ თავისი წვლილი შეიტანა საკაცობრიო პროგრესში: განავითარა მეცნიერება და ეკონომიკა, დანერგა ტექნოლოგიური ნოვაციები, გაავრცელა ნოვატორული იდეები, შრომის ახალი საშუალებები და იარაღები, მოაწეს-რიგა საკომუნიკაციო ინფრასტრუქტურა და სხვ.

იმპერიების მთავარი მიზანი იყო ერთი რამ - „უხეში ძალის“ გამოყენებით სხვების დაპყრობა და მათი მატერიალური რესურსების მიტაცება, რადგან გაბატონებული იყო აზრი, რომ ერთის გამდიდრება, სხვათა ქონების მითვისების ხარ-ჯზე იყო შესაძლებელი. შედეგად, ეკონომიკისა და მეცნიერების განვითარებას ნაკლები ყურადღება ექცეოდა.

XVIII ს.-ის ბოლოს გაჟღერდა რევოლუციური იდეა - საზოგადოების გამდიდრება შეიძლება ახალი შესაძლებლობების გაჩენითა და გამოყენებით. წარმოიშვა ახალი ცნება „კაპიტალი“, ყურადღება გამახვილდა განათ-ლებ-აზე, ადამიანის ინტელექტუალურობის დონის ამაღლ-ებაზე, რამაც გაზარდა წარმოების მოცულობა და შექმნა მსოფლიო ბაზარი.

XX ს.-ის მე-2 ნახევარში წარმოიშვა ინფორმაცი-ული კრიზისი: ერთი მხრივ, დაგროვილი ინფორმაციის შინაარსი და მოცულობა, მეორე მხრივ კი, მისი დამუშავებისა და გადაცემის მეთოდები ერთმანეთთან წინააღმდეგობაში მოვიდა. შეიქმნა აზრი, რომ კრიზისის დამღევა ინფორმაციის დამუშავების ახალი ტექნოლოგიებით იქნებოდა შესაძლებელი.

ასე გაჩნდა მოთხოვნილება ინტერნეტზე და მასთან დაკავშირებულ საინფორმაციო-კომუნიკაციურ ტექნოლოგიებზე, ციფრულ პლატფორმებ-სა და მოდელებზე.

თანდათან ჩამოყალიბდა მსოფლიო ჰეგემონიის უპრეცედენტო მოდელი - ციფრული ტექნოლო-გი-ების გლობალური იმპერია, თავისი დამახასიათებელი ნიშნებით.

16. ქრისტიანული ტექსტისა თუ შინაარსისათვის მხატვრული სახეების, კომპოზიციათა სქემების თუ სხვა, ასე ვთქვათ, საილუსტრაციო საშუალებების ფორმირების თუ გავითარების ლოგიკა, აშკარად ხელშესახები ისტორიული, სოციალური, კულტუროლოგიური, ფილოსოფიური და ბოლოს და ბოლოს ემპირიული პროცესია: ქრისტიანული ხელოვნების, მსოფლმხედველობის პოპულარიზაციის ამ ტექნიკური ინსტრუმენტის, სახვითი საფუძველი, კარკასი საუკუნეების განმავლობაში იხვეწებოდა, ივსებოდა, კაცობრიობის გამოცდილებით თუ აწმყოს მოთხოვნებით საზრდოობდა და მასში იმდენი კარგად დავიწყებული ძველის ახლად წარმოჩენის და ნებისმიერი მიზეზით დამდგარი რეალობის შეთვისების რესურსია ჩაბუდებული, რომ ხატწერის კანონიკის თეორეტიკოსებს, რომელთაგან ერთნი აუცილებელ

პირობად მიიჩნევენ თანადროული საზოგადოებისთვის მისაღები გამომსახველობის ფორმების ძიებით ახალი ნიმუშების შექმნას, მეორენი პირიქით, - საუკუნეების წინ შემუშავებული ხატურის ფარგლებში დარჩენას და ამით ეკლესიის ერთგულების დემონსტრირებას, წესით საკამათო არაფერი უნდა ჰქონდეთ.

17. საქართველო გეოპოლიტიკური მდებარეობის გამო, დღემდე რჩება კულტურათა გზაგასაყარად და მათთან დიალოგისა და თანაცხოვრების უნიკალური გამოცდილება გამოკვეთილ ადგილს ანიჭებს. XIX საუკუნის მეორე ნახევარში, კავკასიაში დაწყებულმა არქეოლოგიურმა გათხრებმა, ანტიკური ხანის ქართული, ბერძნული და რომაული წერილობითი წყაროებით შემონახულ საქართველოს უძველეს ისტორიას ნათელი მოჰვინა. თიხის, ბრინჯაოსა და ვერცხლის ნივთების აღმოჩენებმა უტყუარი გახადა, რომ ეკონომიკურად და კულტურულად განვითარების მაღალ საფეხურზე მყოფმა ქართველურმა ტომებმა, ათასწლეულების განმავლობაში შექმნეს თვითმყოფადი კულტურა, რომელიც მსოფლიო ცივილიზაციის განვითარების სათავეებიდან მომდინარეობს და მისი განუყოფელი ნაწილია. შეიცვალა ქართველთა წარმომავლობაზე მანამდე არსებული თეორიები, გაკეთდა ახალი ისტორიული დასკვნები, რეალობად იქცა ადგილობრივი კულტურის უწყვეტი განვითარება. ასევე, დაირღვა წარმოდგენა, სამხრეთ კავკასიის, პერიფერიული ადგილის სტატუსის შესახებ, მეცნიერულად დასაბუთდა, რომ თრიალეთის ბრწყინვალე კულტურა ნამდვილად ქართველთა წინაპრებს ეკუთვნის და ამიტომ ამ კულტურის მატარებელი ხალხის სამშობლოდ უნდა ჩაითვალოს. განისაზღვრა საზოგადოების განვითარების თანმიმდევრული პროცესი და ისტორიული როლი სამყაროს მეტალურგიული კულტურის განვითარებაში, რაშიც დიდი წვლილი საქართველოს ტერიტორიაზე არსებულ მდინარეებსა და საზღვაო კომუნიკაციებს შეჰქონდა. უტყუარი გახდა, კავკასია, საქართველო ოდითგან დაკავშირებული იყო წინა აზიური ცივილიზაციის უძველეს კერებთან და კომუნიკაცია, არა მხოლოდ პროდუქციისა და ტექნოლოგიების, არამედ იდეების, ღირებულებათა გავრცელებისა და განვითარების საშუალება იყო. რასაც ისტორიულ შიდა ქართლში არაერთი არქეოლოგიური ძეგლი ადასტურებს. კასპის რაიონში სოფელ იგოეთისა და სამთავისის ტერიტორიაზე, მდინარე ლეხურას მარჯვენა ნაპირზე, შემადგენულ ადგილას, გრაკლიანი გორის 2008 წელის აღმოჩენამ, თავისი 300 ათასწლიანი ისტორიით მნიშვნელოვანი ადგილი დაიკავა. მრავალფენოვანი ნამოსახლართა და სამაროვანით (ძვ. წ. II ათასწლეული - ახ.წ. IV ს.), მანამდე უცნობ, ძვ. წ. I ათასწლეულის შუახანების, მაღალგანვითარებულ კულტურას ვეცნობით. ვიღებთ უტყუარ ინფორმაციას შიდა ქართლის ტერიტორიაზე მეცხოვრები ადგილობრივი მოსახლეობის ყოფა-ცხოვრების შესახებ, მათ ეკონომიკურ-სავაჭრო და კულტურულ კავშირ-ურთიერთობებზე უძველესი ხანის ცივილიზაციის ცენტრებთან, რაზედაც არაერთი აღმოჩენა მოგვითხრობს. ურუქში დამზადებული საბეჭდავები - სამხრეთ მესოპოტამიასთან; ფარაკიანი ბეჭედი ბერძნულ სამყაროსთან - ანატოლიასთან; სკარაბეოიდი ეგვიპტესთან; ოქროს, ვერცხლის, ბრინჯაოს დისკოებზე ამოკვეთილი ორნამენტები და მინის კოლ-ტუბი, რომელიც იშვიათი აღმოჩენაა და აქემენიდურ კულტურასთან ურთიერთობას ადასტურებს.

აღმოჩენებით ნათელია, რომ ადგილობრივ ტომებს მჭიდრო ურთიერთობა ჰქონდათ უძველეს ცივილიზაციის ცენტრებთან და სახელმწიფოებრივი ინსტიტუტების ჩამოყალიბება ამგვარი, ცალკეული დიდი დასახლებების დახმარებით მიმდინარეობდა, რასაც ხანგრძლივი პერიოდის განმავლობაში საცხოვრებლის ერთი ტიპის არსებობა ადასტურებს.

29. მთელი სოციალური სისტემის, მისი სხვადასხვა სფეროს, მათ შორის პოლიტიკის, რელიგიის გავლენის შეგრძნება მათზე საპირისპირო გავლენას ახდენს. იგი ასრულებს რამდენიმე ფუნქციას: მსოფლმხედველობის, კომპენსატორული, მარეგულირებელი, ინტეგრირება-დაშლა, ლეგიტიმაცია - დელეგიტიმირება და ა.შ. ადგენს შემზღუდველ კრიტერიუმებს, აბსოლუტურებს, რისი გადმოსახედიდანაც გაიგება ადამიანი, საზოგადოება; ქმნის სამყაროს სურათს; განსაზღვრავს მიზნების დასახვასა და აზრობრივ დასახვას; ანაზღაურებს ადამიანის არსებობის შეზღუდვებს, დამოკიდებულებას, ფარდობითობას, ეფემერულობას, არასრულფასოვნებას.

რელიგიური სამართლის ნორმების დახმარებით კონტროლდება მორალი, მრავალი მისაბამი მაგალითი, ტრადიციები, წეს-ჩვეულებები, ინსტიტუტები, ცალკეული ჯგუფების, თემების საქმიანობა, ცნობიერება და ქცევა.

რელიგიური სფერო ლიბერალური დემოკრატიის საზღვრების შესამოწმებლად ერთგვარ საფუძველად იქცა. ამ პროცესმა გამოავლინა ამ იდეოლოგიის უარყოფითი თვისებები, აიძულა ზოგი უარყო ზოგადად თანამედროვე დემოკრატია, ზოგი კი ეთქვა ლიბერალური დემოკრატიული პრინციპების გამოსწორების აუცილებლობაზე.

რელიგია ძალიან მნიშვნელოვან როლს ასრულებს თანამედროვე საქართველოს სოციალურ და პოლიტიკურ ცხოვრებაში. ერთის მხრივ, როგორც ტრადიციული ძალა მხარს უჭერდა ეროვნული სახელმწიფოს ჩამოყალიბებას და მის დემოკრატიულ ტრანზიტს, მეორე მხრივ, როგორც ტრადიციული ძალა, კონფლიქტში მოვიდა პოლიტკორექტულობის იდეის აგრესიულ პროპაგანდასთან და „დიქტატურასთან“. უმცირესობათა“ ლიბერალური დემოკრატიის ანტიიდენტურ ვერსიაში დასავლეთ ევროპასა და აშშ-ში.

რელიგიის ამჟამინდელი გავლენის უნიკალურობა პოლიტიკაზე მდგომარეობს იმაში, რომ იგი აჩვენებს ლიბერალური დემოკრატიის ჭეშმარიტებისა და საფუძვლების არარსებობას, უფლებებისა და თავისუფლებების დამახინჯებას უნივერსალურობის სურვილის შედეგად (რასაც თავად რელიგია ითხოვდა წინა საუკუნეებში.). სწორედ ამიტომ, რელიგიური თემის ბრძოლა ტრადიციების შესანარჩუნებლად, ან „მორალური დემოკრატიის“ დამყარების მცდელობები იწვევს ყველაზე ემოციურ რეაქციას ლიბერალური წყობის წარმომადგენლებს შორის. საჯაროდ, ეს აშკარად გამოხატულია ანტირელიგიურ აქტივიზმში და ხელოვნების პროექტებში. დამსახურება მდგომარეობს იმაში, რომ მან საკმარისად ნათლად აღნიშნა საზღვრები, რომელთა მიღმაც არ უნდა გადალახოს მომავალი დემოკრატიები: კერძოდ, ეს აღიარება ტრადიციული მორალური პრინციპების უფლების მთელი საზოგადოებებისა და სახელმწიფოებისთვის, რელიგიისა და რელიგიური სიმბოლოების აღიარება. ასევე კულტურა და იდენტობა.

30. მოხსენება ეხებოდა უკრაინაში მიმდინარე ომით გამოწვეული სხვადასხვა უდავო საფრთხეების, ასევე, ამავედროულად, გაფართოებული ევროპული რეგიონისთვის წარმოშობილი შესაძლებლობების ანალიზს - სამხრეთ კავკასიაზე აქცენტით, - მისი გეოსტრატეგიული, გეოპოლიტიკური და გეოეკონომიკური მნიშვნელობიდან გამომდინარე.

მოხსენების მიზანს წარმოადგენდა რეგიონის ყოფილი საბჭოთა რესპუბლიკების წინაშე მდგარი მულტივექტორული უსაფრთხოების, სუვერენიტეტის, ტერიტორიული მთლიანობის, დემოგრაფიული და ა.შ საფრთხეების განხილვა, კონკრეტულად კი საქართველოსა და სომხეთის შემთხვევების, თუმცა არამხოლოდ, ანალიზი. პარალელურად, ჩვენ განვიხილეთ ობიექტურად წარმოშობილი შესაძლებლობები ევროპაში არსებული, უპრეცედენტო კრიზისიდან, ეკონომიკური, გეოეკონომიკური, პოლიტიკური და გეოპოლიტიკური განზომილებების გათვალისწინებით.

31. მოხსენება შეეხებოდა საქართველოს მიერ ისტორიულად აპრობირებული დაბალანსების პოლიტიკის ერთგვარი აქტუალიზაციის საკამათო პრობლემას - ქვეყნის ევროატლანტიკურ მისწრაფებებთან სულ მცირე, დეკლარირებულ შესაბამისობაში, - რუსეთ-უკრაინის მიმდინარე ომის პირობებში დამდგარი ახალი გეოპოლიტიკური რეალიების გათვალისწინებით.

შევეცადეთ გაგვეჩვენოს - დღევანდელი, ე.წ. ახალი გეოპოლიტიკური პარადიგმის რელევანტურობა და რამდენად ემსახურება ის რეგიონული თუ გლობალური მოთამაშეების როგორც წესი, ურთიერთგამომრიცხავი ინტერესების დაჯახების ფონზე, - პატარა ერის თვითგადარჩენის ამოცანებს, თუ განპირობებული და გამყარებულია სხვა, - ძირითადად, საქართველოს სამინაო პოლიტიკური ანატომიით და განსაკუთრებით, თუმცა არამხოლოდ, პარტიული პოლარიზაციის ფაქტორებით.

32. მოხსენება ეხებოდა ამერიკული დემოკრატიის წინაშე არსებული შესაძლო გამოწვევის გაანალიზებას, რაც უკავშირდება აშშ-ს 45-ე პრეზიდენტის, დონალდ ტრამპის მიმართ წაყენებული ბრალდებისა და სხვა

მიმდინარე კრიმინალური გამოძიებების შედეგებს და, რაც მთავარია, პოტენციურ სამართლებრივ-პოლიტიკურ თუ სხვა სახის კრიზისის შეერთებული შტატების 2024 წლის საპრეზიდენტო არჩევნების კონტექსტში; მით უფრო, თუ გავითვალისწინებთ, რომ დონალდ ტრამპი საპრეზიდენტო ნომინაციის წამყვანი კანდიდატია.

ერთ-ერთი მთავარი შეკითხვაა, თუ რამდენად შეუძლია რეალურად ტრამპს ქვეყნის საპრეზიდენტო არჩევნებში მონაწილეობა ციხიდან, რომელზე პასუხიცაა, რომ ამის საწინააღმდეგოდ არ არსებობს კონსტიტუციური შეზღუდვები.

ყურადსაღებია ამ მხრივ აშშ-ს ისტორიაში არსებული მსგავსი გამოცდილება, საიდანაც ტრამპის შემთხვევას შესაძლოა ყველაზე მეტად მოგვაგონოს აღიარებული სოციალისტის იუჯინ ვ. დებსის მდგომარეობამ, რომელმაც შტატების 1920 წლის საპრეზიდენტო არჩევნებში თითქმის მილიონი ხმა მიიღო გისოსებს მიღმა. რა მოხდება, თუ ციხეში მყოფი პირი რეალურად მოიგებს პრეზიდენტის პოსტს? აღნიშნული - გაცილებით მწვავე საკითხია.

8. 2. უცხოეთში

1) მომხსენებელი/მომხსენებლები

- 1.
- 2.

2) მოხსენების სათაური

- 1.
- 2.

3) ფორუმის ჩატარების დრო და ადგილი

- 1.
- 2.

1. **თამარ მეტუკე.** The Role of Temporal and Spatial Coordinates in Constructing Works of Hypertext Fiction. In: "Spatiality and Temporality" International Conference. London Centre for Interdisciplinary Research. Birkbeck, University of London. 11-12 February 2023.

2. ია ბურდული. გერმანია - *Hueber - Freude an Sprachen* - ჰუმერის გამომცემლობის პროექტი-ვებინარი: *სამეტყველო ენებით გართობა*

Jeanne Cordebard, "*Kurz und knackig: Ohne Wörter gibt es keine Sprache! Effektiver Wortschatzerwerb Schritt für Schritt*". (მოკლედ და კონკრეტულად: სიტყვების გარეშე არ არსებობს ენა! ლექსიკური მარაგის ეფექტური ზმნების ათვისება ნაბიჯ-ნაბიჯ) (20. Juni 2023 um 16:30 (CEST), https://www.edudip.com/de/webinar/kurz-und-knackig-ohne-wor-ter-gibt-es-keine-sprache/1875398?auth_key=s0v71P1B6iFsv1OT)

3. ია ბურდული

Referentin: Anna Ralston-Schmid - *Nachhaltiges Lernen leicht gemacht!* (რუტიული სწავლის გაადვილება) (5.06.2023, 17:00, Online)

4. **ხათუნა ჩაფიჩაძე:** "ევროპული პერსპექტივა საქართველოსთვის - რატომ განსხვავებული გზა უკრაინისა და მოლდოვისგან?" 9-10 ნოემბერი, კლუჟ-ნაპოკა, რუმინეთი; EUXGLOB III საერთაშორისო კონფერენცია: ევროკავშირის აღმოსავლეთის სამეზობლო პერსპექტივები; ბაზემ-ბოლიაის

უნივერსიტეტი კლუჟი, ევროპული კვლევების ფაკულტეტი, EUXGLOB ცენტრი ICDE-სთან პარტნიორობით

5. **ხათუნა ჩაფიჩაძე;** „ქართული საზოგადოების მენტალური კომპოზიცია რუსეთ-უკრაინის ომის ფონზე“; 28 ოქტომბერი, ქეშუვი, პოლონეთი; მე-12 საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია: „21-ე საუკუნის კავკასია“; ქეშუვის უნივერსიტეტის ისტორიის ინსტიტუტი, კავკასია – წარსული – აწმყო – მომავალი, ქეშუვის უნივერსიტეტის სამეცნიერო ჟურნალი, კავკასია – ქეშუვის უნივერსიტეტის სტუდენტთა და დოქტორანთა სამეცნიერო წრე
6. **ხათუნა ჩაფიჩაძე;** „სოციალური უსაფრთხოების პარადიგმა პოსტსაბჭოთა საქართველოში“; 27 ოქტომბერი, კიშინაუ, მოლდოვა; საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია: „ადამიანი და სოციალური უსაფრთხოება დემოკრატიულ სახელმწიფოში“; მოლდოვის სახელმწიფო უნივერსიტეტი და საჯარო ადმინისტრირების ინსტიტუტი
7. **ხათუნა ჩაფიჩაძე;** „ახალი ნოვოროსიას პროექტი“ - მითი თუ რეალობა? (საქართველოს მაგალითზე)“; 27-28 ივნისი, ბუქარესტი, რუმინეთი; Strategies XXI – საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია 2023; კაროლ I ეროვნული თავდაცვის უნივერსიტეტი
8. **ხათუნა ჩაფიჩაძე;** „რუსეთ-უკრაინის ომი - ვლადიმერ პუტინის თუ რუსეთის პროექტი?“ 15-16 ივნისი, ოსტროვიც-შვიეტოვშირსკი, პოლონეთი; საერთაშორისო ექსპერტთა კონფერენცია: „რუსეთ-უკრაინის ომი 2022-2023 წწ. წარმოშობა, მიზეზები, მიმდინარეობა და შედეგები“; იოზეფ გოლუპოვსკის გამოყენებითი მეცნიერებათა უნივერსიტეტი
9. **ხათუნა ჩაფიჩაძე;** „სამოქალაქო საზოგადოებისა და მედიის გამოწვევები საქართველოში მისი ევროპული პერსპექტივისა და უკრაინაში მიმდინარე ომის წინააღმდეგ“; 15-16 ივნისი, ქეშუვი, პოლონეთი; ადამიანის უფლებათა IV საერთაშორისო კონგრესი: „უსაფრთხოება - ადამიანის უფლებები - საერთაშორისო ურთიერთობები“; ქეშუვის უნივერსიტეტის პოლიტიკურ მეცნიერებათა ინსტიტუტი
10. **ხათუნა ჩაფიჩაძე;** „შესაძლოა თუ არა გლობალიზაციის, როგორც უპირველეს ყოვლისა საბაზრო ეკონომიკის დომინირებისთვის, არსებითი გამოწვევა აღმოჩნდეს მზარდი ეროვნული ავტორიტარიზმი? 29-31 მარტი, კრაკოვი, პოლონეთი; კონფერენცია „სოციალური პასუხისმგებლობა ენტროპოცენის ეპოქაში“; ტიშნერის ევროპული უნივერსიტეტი
11. პოლონეთი, პოზნანი, სვამიმი, საერთაშორისო ფორუმი „უნდა მართავდნენ თუ არა ფილოსოფოსები ევროკავშირს“ - პოლონელი, ქართველი და ხორვატიელი მეცნიერ-სწავლულების მონაწილეობით
12. **თემურ ჯაგოდნიშვილი** - „თბილისის სამი „სავიზიტო ბარათი“ (თანაავტორებთან ერთად: თამარ შაიშმელაშვილი, მანანა ქაჯაია, მარინე სურმავა); III საერთაშორისო ფესტივალი The World in Florence 2023 (21-23 ნოემბერი, 2023, ფლორენცია, სანტა მარიას ნოველას სამეფო სასახლე, (განთავსდა ფესტივალის ვებგვერდზე; დაიბეჭდა ჟურნალ „განათლებაში“ №4, 2023; ISSN – 2346-8300);

13. **თამარ შაიშმელაშვილი** - „თბილისის სამი „სავიზიტო ბარათი“ (თანაავტორებთან ერთად: თემურ ჯაგოდინიშვილი, მანანა ქაჯაია, მარინე სურმავა); III საერთაშორისო ფესტივალი The World in Florence 2023 (21-23 ნოემბერი, 2023, ფლორენცია, სანტა მარიას ნოველას სამეფო სასახლე, (განთავსდა ფესტივალის ვებგვერდზე; დაიბეჭდა ჟურნალ „განათლებაში“ №4, 2023; ISSN – 2346-8300);3.
14. **პოლონეთი, პოზნანი, სვადიმი, საერთაშორისო ფორუმი „უნდა მართავდნენ თუ არა ფილოსოფოსები ევროკავშირს“** - პოლონელი, ქართველი და ხორვატიელი მეცნიერ-სწავლულების მონაწილეობით
 1. **პროფ. მამუკა ბერიაშვილი**; Wer sitzt in der Höhle? Ideologisierung oder Indoktrinierung der Europäischen Union, კონფერენცია "Sollten Philosophen die Europäische Union regieren?" ევროპარლამენტის ევროპელ კონსერვატორთა და რეფორმისტთა ფრაქციის მიერ ორგანიზებული კონფერენცია, სვადიმი/პოზნანი(პოლონეთი), 4-6 დეკემბერი, 2023.
 2. **დოქტორი მარიამ ხაზარაძე**; Offenheit und Erschlossenheit als das Wesentliche der Philosophie; Wie man sich einen philosophischen Herrscher vorstellt, კონფერენცია "Sollten Philosophen die Europäische Union regieren?" ევროპარლამენტის ევროპელ კონსერვატორთა და რეფორმისტთა ფრაქციის მიერ ორგანიზებული კონფერენცია, სვადიმი/პოზნანი(პოლონეთი), 4-6 დეკემბერი, 2023.
 3. **ასოც. პროფ. ირაკლი თაბორიძე**; Klassisches Naturrecht und die aktuellen Herausforderungen der Europäischen Union, კონფერენცია "Sollten Philosophen die Europäische Union regieren?" ევროპარლამენტის ევროპელ კონსერვატორთა და რეფორმისტთა ფრაქციის მიერ ორგანიზებული კონფერენცია, სვადიმი/პოზნანი(პოლონეთი), 4-6 დეკემბერი, 2023.
 4. **დოქტორანტი დავით გალაშვილი**; Das Verhältnis zwischen Massen und Intellektuellen im Marxismus, კონფერენცია "Sollten Philosophen die Europäische Union regieren?" ევროპარლამენტის ევროპელ კონსერვატორთა და რეფორმისტთა ფრაქციის მიერ ორგანიზებული კონფერენცია, სვადიმი/პოზნანი(პოლონეთი), 4-6 დეკემბერი, 2023.
 5. **დოქტორი ქეთევან რჩელიშვილი**; Zwischen "Körperhaben" und "Körpersein": Körperwahrnehmung in den Zeiten der COVID-19 Pandemie ("Between "Having a Body" and "Being a Body": Body Perception in Times of the COVID-19 Pandemic") გერმანელ სოციოლოგთა საზოგადოების (DGS) საგანაგებო კონფერენცია: "Körper im Ausnahmezustand? Korporalisierungen gesellschaftlicher Krisen und krisenhafte Körper im Alltag ("Corporalisations of social crises and crisis-ridden bodies in everyday life") ბილფელდის უნივერსიტეტი, სოციოლოგიის ფაკულტეტი, ბილფელდი (გერმანია) 11-12 მაისი, 2023.

მოხსენების ანოტაცია (საჭიროა იმ შემთხვევაში, თუ მოხსენება ფორუმის მასალებში არ გამოქვეყნებულა)

მოხსენება ეხებოდა საქართველოსთვის ევროკავშირის 2022 წლის 23 ივნისის გადაწყვეტილების ფუნქციონალური მიზნების გარკვევას ე.წ. ევროპულ თანამეგობრობაში გაწევრიანების პერსპექტივის, ანუ ევროპული პერსპექტივის კუთხით, რომელიც განსხვავდებოდა უკრაინისა და მოლდოვასთვის მიანიჭებული კანდიდატი ქვეყნის სტატუსისგან.

5. მოხსენება მიზნად ისახავდა ქართული საზოგადოების ღირებულებითი სისტემის რთული შემადგენლობის ანალიზს, რომელსაც ჯერ კიდევ ატყვია საბჭოთა წარსულის გადამწყვეტი გავლენის კვალი.

სამოქალაქო განხეთქილებათა შორის ყველაზე აქტუალური და სენსიტიური, როგორც ჩანს, ეფუძნება რადიკალურად განსხვავებულ და კონფლიქტურ საგარეო პოლიტიკის პრიორიტეტებს, ისევე როგორც შიდა მოვლენებთან დაკავშირებით არსებულ ღირებულებით არჩევანებს, რომლებიც საქართველოს საზოგადოების ორი ძირითადი ჯგუფისთვის საკმაოდ მძიმე სოციალური პოლარიზაციის საფუძველია.

მოხსენებამ გააანალიზა ღირებულებითი ბრძოლის დინამიკა, რაც უფრო გამოკვეთილი და გამძაფრებულია რუსეთ-უკრაინის მიმდინარე ომის დროს, რომელიც აუცილებლად სცილდება ეთნო-ტერიტორიულ პრეტენზიებს და ცივილიზაციათა შეჯახების ელფერი აქვს.

6. მოხსენება მიზნად ისახავდა ძირითადად განეხილა პოსტსაბჭოთა საქართველოში მიმდინარე სოციალური პოლიტიკის ძირითადი ასპექტები; აქცენტი განსაკუთრებით ედუარდ შევარდნაძის ხელისუფლების ცვლილების შემდეგ დაწყებული პერიოდიდან გაკეთდა, როდესაც ადრეული პოსტსაბჭოთა ეპოქისთვის დამახასიათებელი მასიური პოლიტიკური, სამხედრო და სამოქალაქო არეულობა დასრულდა; ასევე ეკონომიკური და სოციალური დესტაბილიზაცია, ანარქია და ქაოსი.

მოკლედ მიმოვიხილეთ პირველ რიგში ნეოლიბერალური ეკონომიკური და სოციალური, შემდეგ კი ვარდების რევოლუციის შემდეგ საქართველოში დაწყებული მსგავსი შინაარსის პოლიტიკურ აქტები და რეფორმები. ქვეყნის საერთაშორისო რეიტინგები მიხეილ სააკაშვილის ადმინისტრაციის მიერ შემუშავებული ნეოლიბერალური განვითარების პირდაპირ ზემოქმედებად იქნა მიჩნეული. სოციალური დაცვის რეფორმები იქნა გამოკვლეული პოსტ-სააკაშვილის საქართველოში, განსაკუთრებული აქცენტით - სახელმწიფოს მიერ დაფინანსებულ საყოველთაო ჯანდაცვის პროგრამაზე, ახალ შრომის კოდექსზე და ა.შ. და ბოლოს, ჩვენ შევეცადეთ განგვემარტა, რამდენად ვართ მომსწრე სააკაშვილისა და მისი გუნდის მიერ წარმართული რადიკალური ნეოლიბერალური პოლიტიკის ტრანსფორმაციისა - სოციალური დაცვის რეფორმებისკენ - სააკაშვილის შემდგომ საქართველოში; ან რამდენად შესაძლებელია ეწოდოს იმას, რასაც ჩვენ ვაკვირდებით - „სოციალური უსაფრთხოების პარადიგმა“, რომელზეც ჯერ კიდევ ახდენს გავლენას, თუ გადამწყვეტად არ განსაზღვრავს, - საბჭოთა გამოცდილება.

7. მოხსენება მიზნად ისახავდა გარკვეული რუსიფიკაციის ახალი ტენდენციების განხილვას, რომლებიც წარმოიშვა და/ან გაძლიერდა რუსეთ-უკრაინის ომის შედეგად, და გააანალიზა რუსეთის გაზრდილი ემიგრაციის საკმაოდ სტაბილური პროცესი, უპირველეს ყოვლისა, მის უშუალო სამეზობლოში, რომლის მნიშვნელოვანი ნაწილი, მათ შორის საქართველოც, საუკუნეების მანძილზე, პირდაპირ თუ ირიბად, და ირონიულად და პარადოქსულად რუსული იმპერიალიზმის გავლენის ისტორიულ სფეროს ექვემდებარება; ამ დროისთვისაც რუსული ოკუპაციის მსხვერპლია.

8. მოხსენება ცდილობდა უფრო ღრმად ჩაეხედა რუსეთ-უკრაინის მიმდინარე ომის რთულ განმსაზღვრელ ფაქტორებსა და სხვადასხვა მიზეზებში. მან დასვა შეკითხვა, თუ რამდენად შეიძლება ჩაითვალოს დღევანდელი ომი - თამაშის შემცვლელი უფრო ფართო რეგიონული და გლობალური შედეგებით, - პირველ რიგში პირად პროექტად, რუსეთის ავტორიტარული ლიდერის - ვლადიმერ პუტინის თითქმის კერძო მცდელობად, ან იქნებ პასუხი ბევრად რთულია და უკავშირდება ძირითადად გეოპოლიტიკური ხასიათის დეტერმინანტებს?

9. მოხსენება ეხებოდა ისეთ ძირითად დაბრკოლებებს, რომლებიც საქართველოს მიერ ევროკავშირის წევრობის კანდიდატის სტატუსის მოპოვების გზაზეა, როგორიც არის ბოლო დროს მნიშვნელოვნად გაზრდილი პრობლემები, რომლებიც აწყდება ფართო სამოქალაქო საზოგადოების აქტორებს, არასამთავრობო ორგანიზაციებს, სხვადასხვა ჯგუფებს და/ან ცალკეულ აქტივისტებს, და მედია-ლანდშაფტის შესამჩნევი გაუარესება ყოფილ საბჭოთა ქვეყანაში.

10. მოხსენებაში ფაქტობრივად გაანალიზებულია დემოკრატიის მომავალი, განაგრძობს თუ არა ის ბატონობას, როგორც საბაზრო ეკონომიკისთვის ყველაზე ნაყოფიერი და ამგვარად, სასურველი პოლიტიკური რეჟიმი.

9. კვლევის შედეგების კომერციალიზაციის პოტენციალი			
№	კვლევის შედეგის/პროდუქტის დასახელება	კომერციული დანიშნულება და პერსპექტივა	შენიშვნა (არსებობის შემთხვევაში)
1			
2			
3			

10. საექსპერტო მოღვაწეობა (არსებობის შემთხვევაში)			
№	საექსპერტო აქტივობის სახე	სამუშაოს დამკვეთი (მომსახურების მიმღები) ორგანიზაცია	სამუშაოს დაწყებისა და დასრულების თარიღი
1			
2			
3			

11. ახალგაზრდა მეცნიერთა სამეცნიერო მუშაობის ხელშეწყობა;		
№	აქტივობის სახე	მონაწილე ახალგაზრდა მეცნიერთა რაოდენობრივი მაჩვენებელი
1		
2		
3		

12. სამეცნიერო ნაშრომების და მკვლევართა სამეცნიერო პროდუქტიულობის მაჩვენებელი
სამეცნიერო გამოცემები რომელიც, ინდექსირებულია Web of Science, Scopus, Google Scholar-ის და სხვ. ბაზაში

№	ავტორი/ ავტორები	ნაშრომის სახელწოდება	სამეცნიერო გამოცემები დასახელება და ნომერი/ტომი; წელი; გამომცემლობა, URL	Web of Science	Scopus	Google Scholar	სხვა (მიუთითეთ)
1							
2							
3							

13. სამეცნიერო ერთეულში დასაქმებულ მკვლევართა სამეცნიერო პროდუქტიულობის მაჩვენებელი (ციტირების ინდექსის საფუძველზე)									
№	სახელი და გვარი	Web of Science		Scopus		Google Scholar		სხვა (მიუთითეთ)	
		ციტირების ინდექსი	h -ინდექსი	ციტირების ინდექსი	h -ინდექსი	ციტირების ინდექსი	h -ინდექსი	ციტირების ინდექსი	h -ინდექსი
1									
2									
3									

ხელმძღვანელი პირის ხელმოწერა

წარმოდგენის თარიღი /----/-----/20---წ./

